

<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p style="text-align: center;">Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii</p> <p>Informator sejmowy. Biuletyn miesięczny, czerwiec 1981 r., Rok VI, nr 14.</p>		
<p>Ilość stron oryginału</p> <p style="text-align: center;">150</p>	<p>Ilość skanów</p> <p style="text-align: center;">150</p>	<p>Liczba plików publikacji</p> <p style="text-align: center;">303</p>
<p>Autor</p> <p style="text-align: center;">nieznany</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny</p> <p style="text-align: center;">Warszawa</p>	<p>Skan okładki</p>
<p>Miejsce wydania</p> <p style="text-align: center;">Sejm Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej. Kadencja VII</p>	<p>Rok wydania / Data powstania</p> <p style="text-align: center;">1981</p>	
<p>Sygnatura</p> <p style="text-align: center;">---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.)</p> <p style="text-align: center;">149</p>	
<p>Wymiary (wys x szer)</p> <p style="text-align: center;">14,3 x 20 cm</p>	<p>Stan zachowania</p> <p style="text-align: center;">---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce)</p> <p>XX wiek, Polska Rzeczpospolita Ludowa, Jan Szczepański, Warszawa,</p>		<p>Biuletyn zawiera dokładny kalendarz prac sejm i jego organów w czerwcu 1981 r., szczegółowo zostały opisane prace prezydium sejm i poszczególnych komisji sejmowych, a zwłaszcza Komisji Nadzwyczajnej do realizacji porozumień z Gdańska, Szczecina i Jastrzębia (której przewodniczącym był Jan Szczepański) oraz opinie i dezyderaty innych komisji sejmowych, których członkiem również pozostawał Jan Szczepański.</p>
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuźnia, letnicy itp.)</p> <p>Sejm PRL, polityka, społeczeństwo, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, socjalizm, posłowie na Sejm PRL, posłowie bezpartyjni, komisje sejmowe, gospodarka, sprawy międzynarodowe, polityka wewnętrzna, polityka zagraniczna, Rada Państwa, nauka polska, oświata, edukacja, wychowanie, rolnictwo, przemysł, problemy gospodarcze, Sejmowa Komisja Nadzwyczajna do kontroli realizacji porozumień z Gdańska, Szczecina i Jastrzębia, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, cenzura, zadłużenie państwa,</p>		
<p>Prawa autorskie</p> <p style="text-align: center;">---</p>		

MU/SZ/60

KANCELARIA SEJMU

Tylko do użytku
ob. ob. posłów

INFORMATOR SEJMOWY

Biuletyn miesięczny

czerwiec 1981 r.

Rok VI

lipiec 1981 r.

Nr. 14

EPANSKI

2.

DANES-PICTA .COM

K

Y

M

C

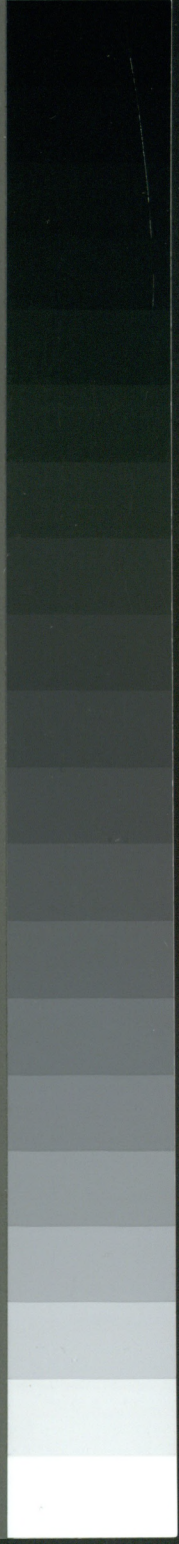
Grey Scale #13

B

G

R

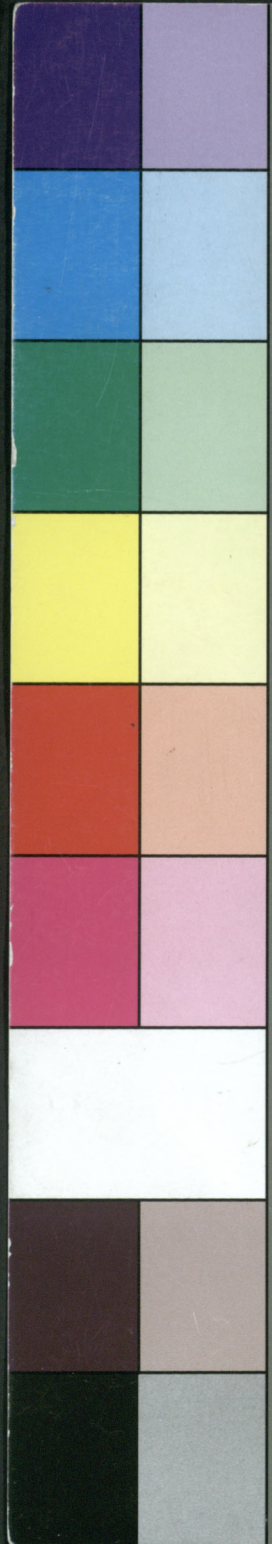
A 1 2 3 4 5 6 **M** 8 9 10 11 12 13 14 15 **B** 17 18 19

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Colour Chart #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

DANES-PICTA .COM

KANCELARIA SEJMU

Tylko do użytku
ob. ob. posłów

INFORMATOR SEJMOWY

Biuletyn miesięczny

czerwiec 1981 r.

I

SPIS TREŚCI

CZEŚĆ I

	Str.
KALENDARZ PRAC SEJMU I JEGO ORGANÓW	1
PLENARNE POSIEDZENIE SEJMU	10
PREZYDIUM SEJMU	11
KONWENT SENIORÓW	14
PRACE KOMISJI SEJMOWYCH	15
Prace komisji nad projektami ustaw	15
Kontrolna działalność komisji	42
Zaopatrzenie ludności, handel, usługi	42
Produkcja przemysłowa	49
Transport, żegluga, łączność	54
Zatrudnienie warunki pracy	57
Świadczenia socjalne, ochrona zdrowia	61
Administracja państwowa	70
Polityka legislacyjna	73
Skargi i wnioski	77
PODKOMISJE	81
POLSKA GRUPA UNII MIĘDZYPARLAMEN- TARNEJ	82
INDEKS DRUKÓW SEJMOWYCH	84

II

CZEŚĆ II

	Str.
OPINIE	
Komisja Handlu Wewnętrznego, Drobnej Wytwórczości i Usług	II/3
Komisja Handlu Zagranicznego	II/6
Komisja Kultury i Sztuki	II/9
Komisja Nauki i Postępu Technicznego	II/13
Komisja Prac Ustawodawczych	
Komisja Pracy i Spraw Socjalnych	II/23
Komisja Przemysłu Lekkiego	II/25
DEZYDERATY	
Komisja Górnictwa, Energetyki i Chemii	II/30
Komisja Kultury i Sztuki	II/22
Komisja Zdrowia i Kultury Fizycznej	II/34
ODPOWIEDZI NA DEZYDERATY	
Komisja Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	II/35
Komisja Komunikacji i Łączności	II/39
Komisja Kultury i Sztuki	II/44
Komisja Zdrowia i Kultury Fizycznej	II/59

KALENDARZ PRAC SEJMU I JEGO ORGANÓW

2 CZERWCA

KOMISJA ADMINISTRACJI, GOSPODARKI TERENOWEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA

- Zagospodarowanie przestrzenne małych miast
/str. 70/.

5 CZERWCA

KOMISJA GÓRNICWA, ENERGETYKI I CHEMII

- Aktualna sytuacja w energetyce oraz perspek-
tywy jej poprawy /str. 49/.

8 CZERWCA

KOMISJA PRAC USTAWODAWCZYCH KOMISJA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

- Sprawozdanie podkomisji o rządowym projek-
cie ustawy o kontroli publikacji i widowisk
/str.15/.

KOMISJA NADZWYCZAJNA DO KONTROLI REALIZACJI POROZUMIEN Z GDANSKA, SZCZECINA I JASTRZEBIA

- Ocena realizacji punktu 4 porozumienia gdań-
skiego i porozumienia warszawskiego w spr-
awie pełnego przestrzegania swobody wyraża-
nia' przekonań

9 CZERWCA

KOMISJA PRAC USTAWODAWCZYCH KOMISJA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

- Dalsze prace nad sprawozdaniem podkomisji o rządowym projekcie ustawy o kontroli publikacji i widowisk /str. 15/.

KOMISJA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

- Uchwalenie dezyderatu oraz opinii w sprawie marnotrawstwa i niegospodarności.
- Rozpatrzenie odpowiedzi na dezyderaty dotyczące inwestycji dla potrzeb środowiska kombatanckiego oraz budowy gmachu Sądu Najwyższego.

11 CZERWCA

PREZYDIUM SEJMU /str. 11/.

KOMISJA KOMUNIKACJI I ŁĄCZNOŚCI

- Aktualny stan i program rozwoju sieci telekomunikacyjnej z uwzględnieniem potrzeb wsi /str. 54/.

12 CZERWCA

PLENARNE POSIEDZENIE SEJMU /str. 10/.

KONWENT SENIORÓW /str. 14/.

KOMISJA HANDLU WEWNĘTRZNEGO, DROBNEJ WYTWORCZOŚCI I USŁUG

- Przekonsultowanie propozycji obsadzenia stanowiska ministra handlu wewnętrznego i usług.

12 CZERWCA

KOMISJA KOMUNIKACJI I ŁĄCZNOŚCI

- Przekonsultowanie propozycji obsadzenia stanowiska ministra łączności.

KOMISJA KULTURY I SZTUKI

- Uchwalenie opinii w sprawie stanu realizacji porozumień społecznych między resortem kultury a zw. zawodowymi oraz dezyderatu dotyczącego sytuacji w wydawnictwach w związku z ograniczeniem w produkcji i dostawach papieru.

KOMISJA OBRONY NARODOWEJ

- Wybór sprawozdawcy poselskiego projektu ustawy o ustanowieniu medalu "Za udział w wojnie obronnej 1939".

KOMISJA NADZWYCZAJNA DO KONTROLI REALIZACJI POROZUMIEN Z GDANSKA, SZCZECINA I JASTRZEBIA

- Informacja o spotkaniu z grupą roboczą KKP NSZZ "Solidarność" oraz o wynikach rozmów.

KOMISJA NAUKI I POSTĘPU TECHNICZNEGO

- Uchwalenie opinii w sprawie stanu badań naukowych i wdrożeń ich wyników w zakresie surowców mineralnych.

KOMISJA PLANU GOSPODARCZEGO, BUDŻETU I FINANSÓW

- Przekonsultowanie propozycji obsadzenia stanowiska przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz przewodniczącego Państwowej Komisji Cen.

12 CZERWCA

KOMISJA PRACY I SPRAW SOCJALNYCH
KOMISJA ROLNICTWA I PRZEMYSŁU
SPOŻYWCZEGO

- Uchwalenie opinii w sprawie zaopatrzenia emerytalnego oraz innych świadczeń dla rolników indywidualnych.

KOMISJA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I WYMIARU
SPRAWIEDLIWOSCI

- Przekonsultowanie propozycji obsadzenia stanowiska ministra sprawiedliwości.

16 CZERWCA

KOMISJA HANDLU WEWNĘTRZNEGO, DROBNEJ
WYTWORCZOŚCI I USŁUG

- Informacja na temat aktualnej sytuacji rynkowej /str. 42/.
- Współpraca handlu z przemysłem na rzecz lepszego dostosowania struktury produkcji do potrzeb rynku i eksportu /str. 42/.
- Rozpatrzenie odpowiedzi na dezyderaty i opinię w sprawach płacowych, warunków pracy handlu oraz chorób zawodowych.

KOMISJA PRAC USTAWODAWCZYCH
KOMISJA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I WYMIARU
SPRAWIEDLIWOSCI

- Kontynuowanie dyskusji nad rządowym projektem ustawy o kontroli publikacji i widowisk /str. 15/.

16 CZERWCA

KOMISJA PRAC USTAWODAWCZYCH

- Wybór przewodniczącego Komisji.

17 CZERWCA

KOMISJA HANDLU WEWNĘTRZNEGO, DROBNEJ WYTWORCZOŚCI I USŁUG

- Informacja nt. prac zespołu IV Komisji d/s Reformy Gospodarczej nad projektem reformy rynku /str. 46/.
- Rozpatrzenie sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli za 1980 r.

KOMISJA LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

- Rządowy projekt ustawy o utworzeniu Urzędu Ministra Rolnictwa, Przemysłu Spożywczego i Leśnictwa /str. 30/.
- Rozpatrzenie odpowiedzi rządu na dezyderat w sprawie przyspieszenia realizacji zobowiązań dotyczących regulacji płac w przemyśle meblarskim.
- Zapoznanie się z wynikami prac podkomisji, która badała warunki ochrony lasów, a zwłaszcza Parku Świętokrzyskiego.

KOMISJA ROLNICTWA I PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO

- Rządowy projekt ustawy o utworzeniu Urzędu Ministra Rolnictwa, Przemysłu Spożywczego i Leśnictwa /str.

18 CZERWCA

KOMISJA PRZEMYSŁU LEKKIEGO

- Odpowiedzi na dezyderaty i opinie zgłoszone przez posłów.

19 CZERWCA

KOMISJA GOSPODARKI MORSKIEJ I ŻEGLUGI

- Rządowy projekt ustawy o powołaniu Centralnego Urzędu Gospodarki Morskiej /str. 34/.

KOMISJA GÓRNICWA, ENERGETYKI I CHEMII

- Projekty ustaw o utworzeniu Urzędu Ministra Górnictwa i Energetyki oraz zmieniającej ustawę o gospodarce paliwowo-energetycznej /str.20/.
- Informacja przedstawicieli NSZZ "Solidarność" o sytuacji w górnictwie.

KOMISJA GÓRNICWA, ENERGETYKI I CHEMII
KOMISJA PRZEMYSŁU LEKKIEGO

- Rządowy projekt ustawy o utworzeniu Urzędu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego /str. 27/.

KOMISJA HANDLU ZAGRANICZNEGO

- Rządowy projekt ustawy o utworzeniu Urzędu Ministra Handlu Zagranicznego /str. 23/.
- Przyjęcie opinii na temat współpracy gospodarczej i wymiany handlowej z ZSRR.

KOMISJA PRZEMYSŁU LEKKIEGO

- Odpowiedzi na dezyderaty oraz opinie zgłoszone przez posłów.

20 CZERWCA

KOMISJA PRZEMYSŁU CIĘŻKIEGO, MASZY- NOWEGO I HUTNICTWA

- Projekt ustawy o utworzeniu Urzędu Ministra
Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego /str. 25/.

21 - 24 CZERWCA

WIZYTA przewodniczącego Unii Międzypariamen- tarnej /str. 82/.

22 CZERWCA

KOMISJA PRACY I SPRAW SOCJALNYCH

- Rozpatrzenie projektu opinii w sprawie eme-
rytur i rent rolników.

KOMISJA PRACY I SPRAW SOCJALNYCH KOMISJA PRAC USTAWODAWCZYCH

- Rządowe projekty ustaw o zmianie ustawy o
powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pra-
cowników i ich rodzin oraz o wynagrodzeniu
osob zajmujących kierownicze stanowiska
państwowe /str. 38/.

23 CZERWCA

PREZYDIUM SEJMU /str. 11/.

KOMISJA NAUKI I POSTĘPU TECHNICZNEGO

- Stan i perspektywy rozwoju polskiej atomis-
tyki /str. 51/.

KOMISJA OSWIATY I WYCHOWANIA

- Informacja o stanie prac nad projektem ustawy
o statusie prawnym nauczyciela /str. 73/.

- Projekt rządowego programu poprawy warunków materialnych pracowników oświaty i wychowania /str. 57/.
- Warunki żywienia dzieci w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz na koloniach i obozach /str. 61/.

KOMISJA PLANU GOSPODARCZEGO, BUDŻETU I FINANSOW

KOMISJA PRAC USTAWODAWCZYCH

- Pierwsze czytanie rządowych projektów ustaw : o zmianie ustawy - Prawo bankowe, ; zmieniającej ustawę o gospodarce paliwowo-energetycznej, o utworzeniu Urzędu Ministra Rolnictwa, Przemysłu Spożywczego i Leśnictwa, o utworzeniu Urzędu Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, o utworzeniu Urzędu Ministra Górnictwa i Energetyki, o utworzeniu Urzędu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego, o utworzeniu Urzędu Ministra Handlu Zagranicznego oraz o utworzeniu Centralnego Urzędu Gospodarki Morskiej /str. 20, 25, 30, 36/.

24 CZERWCA

PREZYDIUM SEJMU /str. 11/.

KONWENT SENIORÓW /str. 14/.

KOMISJA SKARG I WNIOSKÓW

- Skargi dotyczące odszkodowań za krzywdy wyrażone obywatelom polskim przez okupanta /str. 77/.
- Sprawozdanie z działalności NIK za 1980 r. w aspekcie problematyki skarg i wniosków.

25 CZERWCA

KOMISJA GORNICHTWA, ENERGETYKI I CHEMII

- Projekty ustaw: o utworzeniu Urzędu Ministra Górnictwa i Energetyki oraz zmieniającej ustawę o gospodarce paliwowo-energetycznej /str. 20/.

KOMISJA GORNICHTWA, ENERGETYKI I CHEMII
KOMISJA PRZEMYSŁU LEKKIEGO

- Rządowy projekt ustawy o utworzeniu Urzędu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego /str. 27/.

KOMISJA PLANU GOSPODARCZEGO, BUDŻETU
I FINANSOW

KOMISJA PRAC USTAWODAWCZYCH

- Kontynuowanie prac nad projektami ustaw: prawo bankowe, o utworzeniu Urzędu Ministra Rolnictwa, Przemysłu Spożywczego i Leśnictwa, o utworzeniu Urzędu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego, o utworzeniu Urzędu Ministra Handlu Zagranicznego, o utworzeniu Centralnego Urzędu Gospodarki Morskiej oraz o zmianie ustawy o gospodarce paliwowo-energetycznej /str. 20, 23, 27, 30, 34/.

30 CZERWCA

KOMISJA ZDROWIA I KULTURY FIZYCZNEJ

- Sprawozdanie z wykonania planu i budżetu w 1980 r. z korektą planu na 1981 r. w części dotyczącej resortu zdrowia /str. 64/.
- Sprawozdanie z działalności Zespołu NIK.

POSIEDZENIE SEJMU

Na posiedzeniu w dniu 12 czerwca 1981 r.

Sejm:

- wysłuchał informacji Prezesa Rady Ministrów o sytuacji kraju i propozycjach w sprawie zmian w strukturze Rady Ministrów;
 - przeprowadził pierwsze czytanie przedstawionego przez Radę Państwa projektu ustawy o związkach zawodowych;
 - zatwierdził zmiany w składzie Rady Ministrów.
- - -

PREZYDIUM SEJMU

Prezydium Sejmu odbyło posiedzenia w dniach 11, 23 i 24 czerwca 1981 r.

W toku posiedzeń Prezydium Sejmu m.in.:

- 1/ rozpatrywało sprawy związane z terminem, porządkiem dziennym i przebiegiem 13 oraz 14 posiedzenia Sejmu;
- 2/ skierowało przedstawione przez Prezesa Rady Ministrów wnioski w sprawie zmian w składzie Rady Ministrów do właściwych komisji sejmowych w celu zaopiniowania;
- 3/ skierowało - względnie zatwierdziło decyzje Marszałka Sejmu w sprawie skierowania:
 - rządowego projektu ustawy o zmianie dekretu - Prawo o aktach stanu cywilnego - do pierwszego czytania do Komisji Spraw Wewnętrznych i Wymiaru Sprawiedliwości oraz do Komisji Prac Ustawodawczych;
 - poselskiego projektu ustawy - Prawo o adwokaturze - do pierwszego czytania do Komisji Spraw Wewnętrznych i Wymiaru Sprawiedliwości oraz do Komisji Prac Ustawodawczych;
 - rządowego projektu ustawy o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego - do pierwszego czytania na plenum Sejmu;
 - rządowego projektu ustawy o przedsiębiorstwach państwowych - do pierwszego czytania na plenum Sejmu;

- rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin - do pierwszego czytania do Komisji Pracy i Spraw Socjalnych oraz do Komisji Prac Ustawodawczych;
 - rządowego projektu ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe - do pierwszego czytania do Komisji Pracy i Spraw Socjalnych oraz do Komisji Prac Ustawodawczych;
- 4/ skierowało do pierwszego czytania do Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów oraz do Komisji Prac Ustawodawczych w celu wspólnego rozpatrzenia oraz do Komisji: Górnictwa, Energetyki i Chemii; Gospodarki Morskiej i Żeglugi; Handlu Zagranicznego; Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego; Przemysłu Ciężkiego, Maszynowego i Hutnictwa; Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego - które swe opinie przekazały Komisjom: Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów oraz Prac Ustawodawczych - następujące rządowe projekty ustaw:
- o utworzeniu Urzędu Ministra Rolnictwa, Przemysłu Spożywczego i Leśnictwa,
 - o utworzeniu Urzędu Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego,
 - o utworzeniu Urzędu Ministra Górnictwa i Energetyki,
 - o utworzeniu Urzędu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego,

- o utworzeniu Urzędu Ministra Handlu Zagranicznego,
 - o utworzeniu Centralnego Urzędu Gospodarki Morskiej,
 - zmieniającej ustawę o gospodarce paliwowo-energetycznej,
 - o zmianie ustawy - Prawo bankowe.
- 5/ skierowało przedłożone przez Radę Ministrów sprawozdania:
- 1/ z wykonania narodowego planu społeczno-gospodarczego za 1980 r.,
 - 2/ z wykonania budżetu państwa w 1980 r.
- do Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów z równoczesnym zaleceniem wszystkim komisjom rozpatrzenia odpowiednich części sprawozdań - wraz z uwagami Najwyższej Izby Kontroli z wykonania NPSG oraz analizą wykonania budżetu państwa - i przekazania swoich uwag i wniosków do Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów do dnia 13 lipca 1981 roku;
- 6/ omówiło program prac Sejmu w sesji wiosennej;
- 7/ rozpatrzyło wnioski w sprawie doskonalenia działalności Sejmu i jego organów;
- 8/ ustaliło harmonogram prac komisji sejmowych nad sprawozdaniami rządu z wykonania planu i budżetu w 1980 r. oraz zapoznało się z prze-

biegiem prac komisji sejmowych nad rządowymi projektami ustaw dotyczącymi zmian w strukturze resortów;

- 9/ postanowiło zwrócić się do Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów z zaleceniem powołania stałej podkomisji d/s bilansu płatniczego oraz w sprawie powołania zespołu stałych ekspertów przy tej Komisji;
- 10/ rozpatrzyło pisma Komisji: Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Komisji Spraw Wewnętrznych i Wymiaru Sprawiedliwości dotyczące tematyki prac Sejmu i komisji sejmowych;
- 11/ skierowało do właściwych organów państwowych interpelacje poselskie;
- 12/ rozpatrzyło sprawy związane z międzynarodowymi kontaktami Sejmu.

KONWENT SENIORÓW

Na posiedzeniach w dniach 12 i 24 czerwca 1981 r. Konwent Seniorów rozpatrywał sprawy związane z terminem, porządkiem dziennym oraz przebiegiem 13 i 14 posiedzenia Sejmu.

PRACE KOMISJI SEJMOWYCH

Prace komisji nad projektami ustaw

Rządowy projekt ustawy
o kontroli publikacji
i widowisk /druk nr 46/

był rozpatrywany
w dniach 8, 9 i 16 czerwca przez

Komisję Prac Ustawodawczych

Komisję Spraw Wewnętrznych i Wymiaru Sprawied-
liwości /BPS nr 285, 286 i 291/ VIII kad. /

Komisje kontynuowały prace
nad projektem ustawy zainau-
gurowane na posiedzeniu w
dniu 22 kwietnia br.

Podstawą dyskusji było sprawozdanie podko-
misji, które przedstawił poseł Zbigniew Czeszejko-
Sochacki.

W toku obrad stwierdzono, że przyjęcie pew-
nych nowych rozwiązań wymaga z pewnością redak-
cyjnego dopracowania. Jednakże strona redakcyjna
może być odpowiednio ukształtowana dopiero po za-
sadniczej dyskusji. Wymaga z pewnością sprecyzo-
wania problem kolegium Głównego Urzędu. Funkcja
opiniotawczo-doradcza tego kolegium musi zostać
lepiej wyeksponowana. Niezbędne jest także bardziej
precyzyjne sformułowanie art. 1. Trzeba zwłaszcza
- mówili posłowie - dać wyraz podstawowej idei
ustawy, a mianowicie temu, że formułuje ona po-

glądy państwa w przedmiocie realizacji konstytucyjnej zasady wolności słowa i druku.

Główny akcent kładli postowie na maksymalną precyzję kryteriów cenzury. Kryteria te wypracowane w toku sejmowych dyskusji, jakie toczyły się przy udziale szerokiego grona działaczy społecznych i ekspertów, zdają się najlepiej i najpełniej oddawać intencje ustawodawcy.

Otwierając jak najszerzej szanse autentycznej, szerokiej i ostrej krytyki, stymulując swobodę wyrażania poglądów i przekonań nie wolno jednak - mówili postowie - nie wskazać granic, podyktowanych interesem całego narodu, całego państwa. Sądzić należy, że obustronnie jasne postawienie sprawy, wyraźnie określające czego obywatele mają prawo oczekiwać od państwa i czego z kolei państwo może oczekiwać od obywateli, jest społecznie konieczne, uzasadnione i zrozumiałe.

W zakresie form publikacji - zdaniem mówców - istnieje obecnie duże zamieszanie. W cnwili obecnej brak jest uchwytnych granic i kryteriów, odróżniających informatory od biuletynów, a te z kolei od gazet i czasopism. Nowe prawo prasowe, którego opracowanie postuluje się w terminie nie późniejszym niż 6 miesięcy, powinno spełnić konieczną funkcję porządkującą, nadać określonym nazwom prawidłową, społecznie zrozumiałą treść.

Szeroką dyskusję na posiedzeniu, wraz z próbą poszukiwania pewnych uściśleń, wywołał - zawarty w wariancie społecznym - postulat wyłączenia spod cenzury "biuletynów". Komisje zaproponowały wyłączenie spod kontroli wstępnej cenzury biuletyny zawierające informację, w tym i opinie w sprawach dotyczących statutowej działalności.

Chodzi o to, aby sposób wyrażania tych opinii mieścił się w ramach statutowej działalności danej organizacji.

Zarówno w pracach rządowych, jak i sejmowych wiele uwagi dyskutantów zaprzętnęła kwestia usytuowania głównego urzędu w systemie organów państwowych. Pojawiły się trzy koncepcje podporządkowania urzędu: Radzie Ministrów /projekt rządowy/, Sejmowi /wariant społeczny/ i Radzie Państwa. Ostatni z wymienionych wersji uzyskał akceptację Komisji.

Niezwykle ważnym elementem nowej ustawy - co podkreślono w dyskusji - jest wprowadzenie sądowej kontroli decyzji cenzorskich. O ile idea sądowej kontroli nie budziła żadnych wątpliwości, o tyle dyskusyjna była kwestia rodzaju sądów sprawujących tę kontrolę - czy mają to czynić sądy powszechne, czy też Naczelny Sąd Administracyjny. Rzecznicy kontroli sądowno-administracyjnej, która to koncepcja przeważała w pracach sejmowych komisji, kierowali się tym, że w postępowaniu dotyczącym kontroli widowsk i publikacji podejmowane są decyzje administracyjne. Niedawno utworzony Naczelny Sąd Administracyjny powołany został właśnie w tym celu, aby sprawować kontrolę nad legalnością decyzji administracyjnych. Decyzje organów kontroli sprowadzają się do oceny, czy zaskarżona decyzja znajduje oparcie w przepisach prawa, czy też takiego oparcia nie ma. Wchodzi tu więc w grę kontrola, zwana w doktrynie kontrolą legalności, jakkolwiek w tym przypadku w szerokim tego słowa znaczeniu. Polega ona na badaniu zgodności decyzji zarówno z przepisami prawa materialnego jak i formalnego.

Niezwykle istotnym czynnikiem prawidłowości funkcjonowania cenzury jest szybkość postępowania. W licznych głosach na łamach prasy na tle poprzednich projektów wyrażono zastrzeżenia, czy tempo postępowania w tych sprawach nie odbierze publikacjom aktualności. W celu przyspieszenia postępowania przyjęto zasadę tymczasowego zwolnienia skargi na organa urzędu kontroli publikacji i widowisk od opłat, co pozwala na ominięcie długotrwałej procedury związanej z wzywaniem do uiszczenia opłat i zwalnianiem od nich.

Sejmowe komisje zaproponowały wprowadzenie do ustawy zapisu ingerencji cenzorskiej, uznając, że jawność postępowania i wzgląd na ochronę praw autorskich przemawiają za takim rozwiązaniem. W wypadku zgłoszenia żądania zapisu ingerencji cenzorskiej, organy kontroli podają podstawę prawną tej ingerencji, orientując tym sposobem - choćby najbardziej ogólnie - o przyczynach tej ingerencji. Samemu zainteresowanemu pozostawiona jest kwestia wyboru środka: żądania zapisu ingerencji cenzorskiej z równoczesną rezygnacją ze skargi, czy też rezygnacji z zapisu na rzecz skargi, bowiem w razie rozpoznania skargi przez sąd administracyjny zapis taki nie może mieć miejsca.

Karalność uchylania się od kontroli określonej w ustawie lub niestosowania się do zakazów wynikających z decyzji organów kontroli ukształtowana została w postaci tzw. wykroczenia, obwarowanego sankcją w wysokości do 5.000 zł grzywny.

Do spraw o dużej doniosłości społecznej zaliczono tzw. debit komunikacyjny, określający do-

puszczalność rozpowszechniania publikacji zagranicznych. Odnosny przepis projektu uwzględnia dwie sytuacje: doraźne, jednostkowe zakazy rozpowszechniania ściśle określonego wydawnictwa / książki, czasopisma, filmy itp. / w przypadku, gdy treść ich narusza przepisy Kodeksu karnego oraz pozbawienie czasopisma zagranicznego debitu na okres od jednego roku do lat pięciu, gdy w stosunku do tego pisma występował już wcześniej - przynajmniej trzykrotnie - zakaz rozpowszechniania.

Oceniając całość projektu stwierdzono, że w toku prac nad projektem ustawy prezentowane były rozmaite punkty widzenia. Celem wspólnym decydującym o kierunku tych prac było stworzenie niezmiernie ważnego instrumentu prawnego gwarantującego przebieg socjalistycznej odnowy naszego kraju.

Komisje wybrały sprawozdawcą na plenarne posiedzenie Sejmu posła Zdzisława Czeszejko-Sochackiego.

Projekt ustawy o
utworzeniu Urzędu Ministra
Górnictwa i Energetyki
/druk nr 68 i 82/
Projekt ustawy zmieniającej
ustawę o gospodarce paliwowo-
energetycznej /druki nr 63 i 85/

były rozpatrywane
w dniach 19, 23, 25 czerwca i 1 lipca 1981 r. przez

Komisję Górnictwa, Energetyki i Chemii
/BPS nr 297 i 306/VIII kad./

Komisję Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów

Komisję Prac Ustawodawczych
/BPS nr 302, 307 i 308/VIII kad./

W toku obrad stwierdzono, że przesłanka powołania resortu górnictwa i energetyki związana jest ściśle z projektowaną reformą gospodarczą i uwzględnia propozycje Komisji d/s Reformy co do przeprowadzenia zmian w strukturze organów kierujących określonymi działami gospodarki narodowej. Chodzi o stworzenie jednego resortu do spraw paliw i energii, który lepiej pomoże przetrwać obecny kryzys energetyczny, zapewnić kompleksowe zaopatrzenie kraju w paliwa i energię, a równocześnie stworzyć bardziej racjonalne perspektywy wykorzystania wszystkich źródeł energii na przyszłość. Sprawy, które przejmie nowy urząd, wchodzi dotychczas w zakres działania trzech resortów: Ministerstwa Górnictwa, Ministerstwa Energetyki i Energii Atomowej oraz Ministerstwa

Przemysłu Chemicznego. Nowa struktura organizacyjna nie jest pomyślana jako struktura ostateczna, chodzi raczej o stworzenie bazy, która w przyszłości będzie poszerzana w kierunku układu docelowego. Jednak urząd ten od momentu jego powołania będzie miał możliwość efektywnej pracy nad przygotowaniem dalekosiężnego państwowego programu energetycznego, obejmującego kompleksowe wykorzystanie wszystkich źródeł energii i wszystkich posiadanych środków.

W dyskusji posłowie wskazywali na sprzeczności przedstawionego im projektu ustawy z ustawą o przedsiębiorstwie państwowym. Ustawa o przedsiębiorstwie państwowym oparta jest na trzech podstawowych zasadach: samodzielności, samorządności, samofinansowania. W przedstawionym projekcie ustawy o połączeniu urzędów Ministra Górnictwa oraz Ministra Energetyki i Energii Atomowej mowi się tylko o przejściu spraw z jednego resortu do drugiego, natomiast nic o zmianie trybu funkcjonowania tego resortu. Dlatego też zgłoszono wniosek o skorygowanie przedstawionego projektu ustawy i skorelowanie go z ustawą o przedsiębiorstwie państwowym.

Posłowie postanowili odrzucić przedstawiony projekt ustawy, mimo pewnej ilości głosów za przyjęciem. Połączeniu resortów sprzeciwiali się m.in. ci posłowie, którzy w 1976 r. byli przeciw dzieleniu ministerstw. W dyskusji chodziło głównie o to, że resort nie dał pełnego, wyczerpującego uzasadnienia przedstawionego projektu.

W czasie dyskusji na forum Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów oraz Prac Ustawodawczych w dniu 23 czerwca przedstawiono

uwagi zgłoszone przez posłów z Komisji Górnictwa. Podnoszono zagadnienie Państwowej Rady Górniczej. Postanowiono, że będzie ona podlegała premierowi. Stwierdzono, iż Państwowa Rada Górnictwa była swego czasu organem niezależnych ekspertów. Aktywizacja niezależnych ekspertów jest potrzebna reformie. Nie mogą więc oni podlegać ministrowi, m.in. dlatego, że muszą mieć prawo krytyki w stosunku do niego. To nie jest organ operatywno-administracyjny.

Komisja przyjęła projekt ustawy.

W toku posiedzenia Komisji Górnictwa, Energetyki i Chemii w dniu 25 czerwca wskazano, że wspólnym mianownikiem większości zastrzeżeń i wniosków jest m.in. lepsze sprecyzowanie w treści ustawy pojęcia górnictwa. W obecnym brzmieniu projektu ustawy nie ma jasności co do tego, czy pod pojęciem górnictwa rozumie się również górnictwo rud metali, górnictwo skalne itp.

Komisja po dyskusji przyjęła rządowy projekt ustawy.

Komisja Górnictwa, Energetyki i Chemii na tym samym posiedzeniu podjęła uchwałę, w której po wyjaśnieniach przedstawicieli rządu i dyskusji zaopiniowała pozytywnie rządowy projekt ustawy zmieniającej ustawę o gospodarce paliwowo-energetycznej.

W dniu 1 lipca Komisje Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów oraz Prac Ustawodawczych przyjęły projekt ustawy.

Projekt ustawy o
 utworzeniu Urzędu Ministra
 Handlu Zagranicznego
 /druki nr 70 i 84/

był rozpatrywany
 w dniu 19 i 25 czerwca i 1 lipca 1981 r. przez

Komisję Handlu Zagranicznego
 /BPS nr 296/VIII kad./

Komisję Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów
Komisję Prac Ustawodawczych
 /BPS nr 307 i 308/VIII kad./

W toku obrad Komisji Handlu Zagranicznego stwierdzono, że aktualna sytuacja gospodarcza kraju, jak i perspektywiczne potrzeby gospodarki narodowej w dziedzinie obrotu gospodarczego z zagranicą, wymagają zmian w dotychczasowej strukturze zarządzania resortem handlu zagranicznego i gospodarki morskiej. Konieczność, i to w możliwie najkrótszym czasie, zwiększenia wymiany gospodarczej z zagranicą, a w szczególności zdecydowanego zwiększenia eksportu towarów i usług, a także poprawy bilansu płatniczego wymaga utworzenia naczelnego organu administracji państwowej, którego zakres działania byłby ograniczony tylko do spraw handlu zagranicznego oraz związanej z nim współpracy gospodarczej z zagranicą. Dlatego też rząd uznaje za celowe dokonanie podziału dotychczasowego urzędu Ministra Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej na dwa odrębne urzędy: Ministra Handlu Zagranicznego oraz Centralnego

Urzędu Gospodarki Morskiej. Utworzenie odrębnego urzędu Ministra Handlu Zagranicznego umożliwi temu organowi koncentrację prac w tej szczególnie ważnej dziedzinie gospodarki narodowej, zwłaszcza przez opracowywanie prognoz i programów rozwoju handlu zagranicznego, współdziałanie w rozwoju naszej gospodarki w kierunku zwiększenia wymiany towarów i usług z zagranicą, przede wszystkim zwiększenia produkcji eksportowej. Projektowana ustawa powierza ministrowi handlu zagranicznego wykonywanie w imieniu państwa monopolu zagranicznego. Dokonanie takiego zapisu jest ustawowym potwierdzeniem wykonywania przez ministra handlu zagranicznego tej funkcji.

W dyskusji posłowie opowiedzieli się za przedłożonym projektem. Ich wnioski skupiły się w trzech grupach tematycznych: poparcie dla utworzenia urzędu Ministra Handlu Zagranicznego; konieczne są odpowiednie uprawnienia koordynacyjne ministra oraz konieczne jest umocnienie roli ministra handlu zagranicznego w stosunku do innych resortów i przedsiębiorstw.

Komisja przyjęła projekt ustawy.

Komisje Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów oraz Prac Ustawodawczych przyczyniły się po dyskusji do stanowiska Komisji Handlu Zagranicznego.

Projekt ustawy o
utworzeniu Urzędu
Ministra Hutnictwa
i Przemysłu Maszynowego
/druki nr 67 i 75/

był rozpatrywany
w dniu 20 i 23 czerwca i 1 lipca 1981r. przez

Komisję Przemysłu Ciężkiego, Maszynowego
i Hutnictwa /BPS nr 299/VIII kad./

Komisję Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów

Komisję Prac Ustawodawczych

/BPS nr 302 i 308/VIII kad./

W toku obrad w dniu 20 czerwca stwierdzo-
no, że w dyskusji nad zmianami strukturalnymi
rozważano wiele koncepcji. Były wśród nich rów-
nież skrajne, jak np. pozostawienie dotychczasoso-
wej struktury resortowej, bądź utworzenie tylko
jednego resortu przemysłowego. Rząd zapropono-
wał koncepcję realną - połączenia w jeden organizm
wszystkich dotychczasowych funkcji /z pewną ich
modyfikacją/ resortów przemysłu maszynowego,
maszyn ciężkich i rolniczych oraz hutnictwa. Dysku-
towano również nad wariantem połączenia hutnictwa
i przemysłu ciężkiego oraz wyodrębnienia przemy-
słu elektromaszynowego. Ostatecznie rząd zdecydo-
wał się przedłożyć Sejmowi koncepcję połączenia
trzech resortów. Nowo utworzony resort posiadał-
by następujący potencjał gospodarczy: zatrudnienie
- 1600 tys. osób, 500 przedsiębiorstw, 50 przed-
siębiorstw obrotu towarowego /w tym 25 nandlu za-

granicznego/, 120 placówek naukowo-badawczych. Około 50 % produkcji resortu przeznaczone byłoby na eksport. Jednym z podstawowych zadań resortu będzie podnoszenie poziomu technicznego i stwarzanie technicznych warunków rozwoju gospodarki. Wśród funkcji nowego resortu m.in. wymieniono programowanie i kompleksowe opracowywanie założeń techniczno-ekonomicznych rozwoju przemysłu, międzyresortową współpracę naukowo-techniczną oraz stosunki handlu tak z I jak i II obszarem płatniczym.

W dyskusji wskazywano na ogrom nowo powoływanego organizmu. Nigdy dotąd nie zgromadzono tak wielkiego potencjału w jednym resorcie. Generalnie posłowie byli przekonani o słuszności przedstawionej im propozycji. Zgłoszono wiele uwag szczegółowych.

Komisja przyjęła projekt ustawy o utworzeniu urzędu.

Komisje Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów oraz Prac Ustawodawczych po zapoznaniu się z pozytywną opinią Komisji Przemysłu Ciężkiego, Maszynowego i Hutnictwa i przedyskutowaniu szczegółowych poprawek do projektu przyjęły go wraz ze zgłoszonymi uzupełnieniami.

Projekt ustawy o
utworzeniu Urzędu
Ministra Przemysłu
Chemicznego i Lekkiego
/druki nr 69 i 83/-----

był rozpatrywany
w dniach 19, 25 czerwca i 1 lipca 1981 r.
przez

Komisję Górnictwa, Energetyki i Chemii

Komisję Przemysłu Lekkiego

/BPS nr 298 i 305/VIII kad./

Komisję Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów

Komisję Prac Ustawodawczych

/BPS nr 307 i 308/VIII kad./

W toku obrad stwierdzono, że nowy resort skoncentruje zadania przemysłu chemicznego i lekkiego, a także przejmie sprawy, które należały dotąd do przemysłu celulozowego, papierniczego, meblarskiego i zapalczanego. Jego nowa rola polegałaby na stworzeniu warunków rozwoju wszystkich tych branż. Powinno to pozwolić w sposób kompleksowy sterować rozwojem produkcji i postępu technicznego, określić kierunki badań rozwojowych w przemyśle lekkim i chemicznym.

Proponowany resort objąłby również swoim zakresem sprawy: wydobywania i przetwarzania surowców chemicznych, przemysłu rafineryjnego i petrochemicznego, organicznego i nieorganicznego, chemii gospodarczej i kosmetyków, tworzyw i włókien sztucznych /przy czym te ostatnie sta-

nowią ważny surowiec dla przemysłu lekkiego/, przemysłu gumowego, celulozowego, papierniczego, włókienniczego, odzieżowego, skorzanego i obuwniczego. Zakres działania ministra przemysłu chemicznego i lekkiego objąłby przemysł szklarski, ceramiczny oraz sprzętu sportowego.

W dyskusji posłowie nie wypowiedzieli się przeciwko tworzeniu nowego ministerstwa, stwierdzono jedynie, że projekt ustawy jest zbyt lakoniczny i nie precyzuje ani szczegółowego zakresu działania nowo tworzonego resortu, ani też mechanizmów, przy pomocy których resort ten będzie kierował. Oceniono, że w przedstawionym uzasadnieniu brakuje podstawowych elementów, m. in. oceny dotychczasowego systemu organizacji gospodarki, wskazania na wszystkie jego mankamenty, jakie ujawniły się w naszej praktyce ekonomicznej.

Postanowiono, iż wobec przebiegu dyskusji i krytycznych uwag należy skierować projekt utworzenia resortu przemysłu chemicznego i lekkiego ponownie do rządu z sugestią skierowania go do Komisji d/s Reformy Gospodarczej w celu ustosunkowania się do zgłoszonych uwag. Stanowisko to zdecydowano zaprezentować Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów.

Na posiedzeniu Komisji Górnictwa, Energetyki i Cnemii oraz Przemysłu Lekkiego w dniu 25 czerwca wypowiedzieli się głównie posłowie członkowie Komisji Przemysłu Lekkiego stwierdzając, że potrzebna jest reforma, której pierwszym etapem jest reorganizacja struktury zarządzania na szczeblu centralnym. Skutki tej reorganizacji - jak oceniono - zostały zapewne przewidziane przez rząd i Komisję d/s Reformy Gospodarczej. Należy są-

dzić - mówili posłowie - że nie będą to skutki negatywne. Oceniono, że zamierzona reorganizacja przyniesie pozytywne rezultaty. Jednakże podkreślono, że działaniom na rzecz zreformowania szczebla centralnego powinny towarzyszyć zmiany na szczeblu przedsiębiorstw. Załogi niecierpliwą się oczekując na rozwiązania dotyczące samorządu. Komisja powinna brać to pod uwagę, podejmując uchwałę w przedmiocie tworzenia nowego kompleksu gospodarczego.

Komisje przyjęły rządowy projekt ustawy o utworzeniu urzędu Ministra Przemysłu Ciemnicznego i Lekkiego.

W toku posiedzenia Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów oraz Prac Ustawodawczych w dniu 25 czerwca posłowie zgłosili szereg uwag szczegółowych.

Wobec dyskusji nad sprawą leśnictwa, wicepremier A. Jedynek zaproponował autopoprawkę, to jest włączenie w zakres tego resortu przemysłu materiałów płytowych i sklejek.

Komisje przyjęły 1 lipca projekt z zaproponowanymi poprawkami.

Projekt ustawy o
 utworzeniu Urzędu
 Ministra Rolnictwa,
 Przemysłu Spożywczego
 i Leśnictwa /druki nr 66 i 81/

był rozpatrywany
 w dniach 17, 23 i 25 czerwca oraz 1 lipca
 1981 r. przez

Komisję Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego

/BPS nr 290/VIII kad./

Komisję Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego

/BPS nr 295/VIII kad./

Komisję Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów

Komisję Prac Ustawodawczych

/BPS nr 302, 307 i 308/VIII kad./

W toku obrad Komisji Rolnictwa stwierdzono, że nowy resort powstałby na gruncie dotychczasowych trzech ministerstw: rolnictwa, przemysłu spożywczego i skupu oraz leśnictwa i przemysłu drzewnego. Projekt jest wynikiem długotrwałych obrad w Komisji d/s Reformy Gospodarczej. Koncepcja nowego ministerstwa odbiega od dotychczasowej praktyki, nie chodzi bowiem o zwykłe połączenie, ale o stworzenie ram prawnych nowego resortu w innych warunkach. Nowe ministerstwo zajmowałoby się wszystkimi trzema sektorami rolnictwa - indywidualnym, spółdzielczym i państwowym w ściślejszym powiązaniu z przemysłem spożywczym oraz sprawami leśnictwa, bilansowaniem zdolności produkcyjnych, a także określaniem kierunków ba-

dań naukowych i prac rozwojowych dotyczących wdrażania postępu technicznego i technologicznego.

Do zakresu działania ministra rolnictwa, przemysłu spożywczego i leśnictwa należałyby w szczególności sprawy: produkcji rolnej, weterynarii, kwarantanny i ochrony roślin, gospodarki ziemią, ochrony gruntów rolnych i leśnych, gospodarki wodnej, melioracji wodnych, zaopatrzenia rolnictwa i wsi w wodę, gospodarki rybackiej w wodach śródlądowych, budownictwa rolniczego, mechanicznej i elektryfikacji rolnictwa, nauki i oświaty rolniczej i leśnej, skupu surowców rolnych, przemysłu spożywczego, przechowywania surowców rolnych i produktów żywnościowych, dostaw artykułów żywnościowych na rynek krajowy i na eksport, kontroli w zakresie skupu i przetworstwa produktów rolnych, produkcji i przetworstwa pasz oraz produkcji specjalistycznych maszyn, urządzeń i opakowań dla gospodarki żywnościowej, ochrony przyrody, zagospodarowania i ochrony lasów, urządzenia i użytkowania lasów, zalesiania nieużytków i zadrzewiania kraju, gospodarki drewnem, przetworstwa surowców drzewnych, produkcji tartacznej, oklein, sklejek i materiałów płytowych, opakowań drewnianych i wyrobów drzewnych.

Po dyskusji posłowie stwierdzili, że proponowana koncepcja nadaje się do przyjęcia. Podkreślono, iż w ramach zintegrowanego resortu rolnictwa, przemysłu spożywczego i leśnictwa, duży zakres samodzielności powinno zachować leśnictwo i przemysł drzewny. Niezależnie od projektu utworzenia w przyszłości odrębnego urzędu d/s gospodarki wodnej, problemy melioracji wodnych i zaopatrzenia wsi w wodę powinny trwale pozostać

w gestii ministra rolnictwa. Akcentowano znaczenie prawidłowego doboru kadr w nowym ministerstwie i konieczność sprawnego przeprowadzenia reorganizacji tak, ażeby nie doszło do nadmiernego osłabienia jednostek gospodarczych w okresie przejściowym. Reorganizację należy poprzedzić gruntowną analizą wszystkich możliwości racjonalnego wykorzystania pracowników zwalnianych w wyniku reorganizacji.

Komisja przyjęła projekt jednogłośnie.

W toku obrad Komisji Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego stwierdzono, że leśnictwo można uznać za dostatecznie wielki i ważny dział gospodarczy, ażeby wyodrębnić go organizacyjnie. Dla leśnictwa bowiem, zgodnie z projektem ucnwały o reformie gospodarczej, konieczne jest opracowanie odrębnych planów i programów działania, ustalanie rozwoju poszczególnych branż, przygotowanie bilansu zdolności produkcyjnej, określenie efektywności nakładów, określenie zakresu badań naukowych. Tego nie może robić jednostka zajmująca się wieloma problemami. Ten resort musi pozostać w tradycyjnym, dotychczasowym układzie organizacyjnym. Nie było w dyskusji głosów sprzeciwiających się integracji leśnictwa z przemysłem drzewnym, poza problematyką dotyczącą przemysłu celulozowo-papierniczego i przemysłu meblarskiego. W tych ostatnich sprawach stanowiska dyskutantów i przedstawione opinie różniły się.

Posłowie nie negowali słuszności połączenia rolnictwa z kompleksem przetwórstwa spożywczego.

Zdecydowano, że Komisja skieruje do Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów opinię, w której opowie się za utrzymaniem odręb-

nej struktury organizacyjnej dla resortu leśnictwa i przemysłu drzewnego i nie łączenia go z całym kompleksem żywnościowym.

W czasie dyskusji na forum Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów oraz Prac Ustawodawczych zdania były podzielone. Wielu mówców wypowiedziało się przeciw łączeniu leśnictwa z kompleksem żywnościowym, były i zdania przeciwnie. Argumentowano, że sprawę leśnictwa powinno się odłożyć do następnego etapu reformy gospodarczej. Obecnie do propozycji rządowej nikt nie jest przekonany. Nie można lekceważyć - mowiono - głębokiego przekonania zaangażowanych kadr leśników.

Dla resortu rolnictwa proponowano nazwę Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

W wyniku dyskusji zaproponowano, aby problem włączenia resortu leśnictwa do nowego kompleksu rolno-spożywczego był przedyskutowany przez rząd łącznie z Komisją Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego. Ponadto zaproponowano, aby przyjąć koncepcję, iż w pierwszym etapie połączy się resort rolnictwa z resortem przemysłu spożywczego i skupu, jako kompleks rolnictwa i gospodarki żywnościowej, a dopiero w następnym etapie włączy się do tego resort leśnictwa. Nie należy uważać tej propozycji - mowiono - za próbę namowienia reformy, może ona natomiast zmniejszyć ryzyko powstania silnych oporów ze strony ogromnej części pracowników leśnictwa i przemysłu drzewnego.

Komisje wprowadziły poprawki do projektu ustawy.

Komisje postanowiły projekt ustawy z wprowadzonymi poprawkami przyjąć.

Rządowy projekt ustawy
o powołaniu Centralnego
Urzędu Gospodarki
Morskiej /druk nr 71/

był rozpatrywany
w dniu 19, 25 czerwca i 1 lipca 1981 r.
przez

Komisję Gospodarki Morskiej i Żeglugi

/BPS nr 293/VIII kad./

Komisję Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów

Komisję Prac Ustawodawczych

/BPS nr 307 i 308/VIII kad./

Projekt ustawy przedstawił minister Ryszard
Karski.

W toku obrad w dniu 19 czerwca stwierdzono, że w 1974 r. został utworzony urząd Ministra Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej, z jednoczesnym zniesieniem urzędów Ministra Handlu Zagranicznego oraz Ministra Żeglugi. Jak wykazała siedmioletnia praktyka, połączenie w jednym resorcie szerokiej problematyki handlu zagranicznego z problematyką gospodarki morskiej o odmiennej specyfice, nie było słuszne. Obie dziedziny wymagają samodzielnie ukształtowanych ram organizacyjnych, dostosowanych do zadań i systemów działania każdej z nich.

Proponowane zmiany - co podkreślono - nie oznaczają całkowitego przywrocenia stanu prawnego sprzed 1974 r., gdyż nowo tworzony Centralny Urząd Gospodarki Morskiej nie będzie

obejmował wszystkie dziedziny działania byłego resortu żeglugi. W jego gestii znajdują się tradycyjne zagadnienia żeglugi i usług morskich, portow i administracji morskiej, a także problemy morskiej gospodarki rybnej, zaplecza remontowego gospodarki morskiej oraz ochrony naturalnego środowiska morskiego. W związku z tym przejmie on stocznie remontowe statków morskich z resortu przemysłu maszyn ciężkich i rolniczych.

W dyskusji posłowie w sposób jednoznaczny ustosunkowali się do przedłożonego projektu ustawy, oceniając go negatywnie. Wypracowane też zostały zgodne stanowiska, że uznając konieczność i celowość wyodrębnienia gospodarki morskiej ze wspólnego resortu, nowo powołanemu organowi nadać trzeba rangę nie centralnego urzędu, lecz ministerstwa. W dyskusji stanowisko to zostało wszechstronnie uzasadnione. Szczególnie mocno akcentowano rangę gospodarki morskiej w całości kształcie gospodarki narodowej i konieczność stworzenia takiej struktury organizacyjnej, by ta gałąź gospodarki narodowej reprezentowana była przez ministerstwo, którego kompetencje są znacznie większe niż kompetencje urzędu.

Komisja jednogłośnie negatywnie zaopiniowała projekt ustawy i przyjęła wnioski o powołaniu Ministerstwa Gospodarki Morskiej.

Komisja zleciła swemu prezydium, opracowanie opinii dla Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów.

W toku obrad Komisji Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów oraz Prac Ustawodawczych w dniu 25 czerwca przedstawiono decyzje,

jakie zapadły na posiedzeniu w dniu 19 czerwca. Po wyczerpującej dyskusji postanowiono, że URM przygotuje nową wersję projektu ustawy o powołaniu Centralnego Urzędu Gospodarki Morskiej z ministrem na czele. Projekt ten został zatwierdzony przez przewodniczących obu Komisji, zaś Komisja Gospodarki Morskiej i Żeglugi swą odrębną opinię przedstawi na posiedzeniu Sejmu.

W dniu 1 lipca przyjęto raz jeszcze powyższe stanowisko.

Projekt ustawy o
zmianie ustawy
Prawo bankowe
/druk nr 62 i 80/

był rozpatrywany
w dniu 23 czerwca i 1 lipca 1981 r. przez

Komisję Planu Gospodarczego, Budżetu i Finansów
/BPS nr 302 i 308/VIII kad./

W toku obrad stwierdzono, że cały system bankowy, a szczególnie system Narodowego Banku Polskiego działa w ramach wytycznych Urzędu Rady Ministrów, dla których ramą są corocznie ustalane przez Sejm plany społeczno-gospodarczego rozwoju i roczne plany kredytowe. Nowym rozwiązaniem w przedstawionym projekcie jest propozycja powoływania prezesa NBP przez Sejm na wniosek prezesa Rady Ministrów. Prezes NBP nie będzie jednak członkiem Rady Ministrów, co oznacza, że w szczególnych wypadkach będzie mógł swoje

odmienne zdanie przedstawić bezpośrednio Sejmowi. Bliższe powiązanie banku z Sejmem, jego współzależność od Sejmu i od rządu jest ważnym elementem warunków wprowadzania reformy gospodarczej.

W dyskusji podkreślono, że ustawa jest konsekwencją zmian wynikających z reformy gospodarczej. Minister finansów powinien się zająć sprawami polityki finansowej państwa. Wzrost pozycji Narodowego Banku Polskiego jest elementem spójnym z całością nowej polityki w związku z reformą gospodarczą.

Postanowiono, iż rząd musi wprowadzić niezbędne poprawki do tekstu ustawy, wynikające z dyskusji. Upoważniono prezydium obu Komisji do przyjęcia ostatecznej wersji projektu.

Komisje w dniu 1 lipca przyjęły projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo bankowe.

Projekty ustaw: o zmianie
ustawy o powszechnym
zaopatrzeniu emerytalnym
pracowników i ich rodzin
/druk nr 64/;

o wynagrodzeniu osob
zajmujących kierownicze
stanowiska państwowe
/druk nr 65/

były rozpatrywane
w dniu 22 czerwca 1981 r. przez

- Komisję Prac Ustawodawczych
- Komisję Pracy i Spraw Socjalnych
/BPS nr 300/VIII kad./

W toku obrad stwierdzono, że w proponowa-
nej ustawie proponuje się uchylenie dekretu z 5
października 1972 r.; osobom zajmującym kierow-
nicze stanowiska polityczne i państwowe oraz człon-
kom ich rodzin przyznawane będą świadczenia eme-
rytalno-rentowe na zasadach ogólnych - powszechnie
obowiązujących, z pewnymi odstępstwami, uza-
sadnionymi szczególnym charakterem tej pracy.
Biorąc pod uwagę, że osoby te dotychczas korzysta-
ły ze znacznie obniżonego wieku emerytalnego
- proponuje się dla osob, które przy ogólnym sta-
żu pracy wynoszącym co najmniej 25 - mężczyzna
i 20 lat kobieta, przepracowały na kierowniczych
stanowiskach co najmniej 5 lat, ustalić wiek eme-
rytalny o 5 lat niższy, tj. 60 lat dla mężczyzn i 55
lat dla kobiet.

W miejsce dotychczasowych szczególnych zasad wymiaru emerytur i rent, zaproponowano przyjąć zasady określone w ustawie o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, przewidując dodatek do emerytur i rent inwalidzkich w wysokości 1,5% za każdy pełny rok pracy na kierowniczym stanowisku politycznym i państwowym. Z dodatków z tytułu charakteru pracy korzysta obecnie wiele grup pracowniczych.

W proponowanym projekcie ustawy określono kierownicze stanowiska państwowe. Wprowadzono zasadę jawnego ustalania wysokości stawek wynagrodzenia w drodze: uchwały Sejmu PRL /dla osób powoływanych przez Sejm/, uchwały Rady Państwa /dla osób powoływanych przez Radę Państwa/ oraz uchwały Rady Ministrów /dla osób powoływanych przez premiera/. Uchwały te będą publikowane w "Monitorze Polskim". Skracą się do o miesiąc okres, przez który osoba odwołana z kierowniczego stanowiska państwowego zachowuje prawo do dotychczasowego uposażenia lub dodatku wyrównawczego. Wprowadza się dodatek za wysługę lat, który jest powszechnie stosowany. /Nie będzie natomiast dla tej grupy nagród jubileuszowych i tzw. 13-tej pensji/. Rozszerza się zakres stanowisk objętych ustawą o wicewojewodę, wiceprezydenta miasta stopnia wojewodzkiego i głównego inspektora pracy, a także sekretarza i zastępców sekretarza naukowego PAN. Ustala się, że zasady wynagradzania na kierowniczych stanowiskach politycznych, które były ustalone w dekreście, będą ustalane przez właściwe statutowe organy partii i stronnictw politycznych.

Wiceminister P. Karpiuk poinformował, że w toku dyskusji na forum Rady Ministrów premier zajął stanowisko, iż pomimo błędów konstrukcji tabeli, należy przyjąć propozycje, bowiem jak najszybciej trzeba zakończyć dyskusję nad tym tematem.

W toku dyskusji posłowie zaproponowali szereg poprawek do omawianych projektów. Zaproponowano m.in., aby osoby, którym zostały przyznane emerytury i renty na podstawie dekretu z 5 października 1972 r., miały możliwość wyboru przysługujących im świadczeń. Chodzi o to, że po pewnym czasie inne uposażenie może być po prostu bardziej korzystne.

Znacznie więcej kwestii - jak stwierdzono - wywołuje projekt ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Posłowie mieli świadomość, że wiele spraw płacowych nie jest uregulowanych. Brak jest odpowiednich relacji pomiędzy grupami uposażeń. Różnice płacowe wywołują trudności z naborem kadr. Np. w Kancelarii Sejmu płace są niższe niż w sąsiednim urzędzie, a z kolei ten urząd ma niższe płace od ministerstwa, które ma swą siedzibę kilkaset metrów dalej. Powodem jest różna tzw. siła przebicia szefów tych jednostek.

Stwierdzono, że projektowana ustawa zawiera jeszcze wiele niedoskonałości. Zaproponowano przyjęcie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym z poprawkami oraz zwrot do Rady Ministrów w celu przeprowadzenia projektu ustawy o wynagrodzeniach osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

Ta ostatnia propozycja była szczegółowo dyskutowana. Wobec akcentowania konieczności przyjęcia projektu, Komisje zdecydowały się na to, ale nie uznały za słuszną proponowaną tabelę płac. Zobowiązano resort do przygotowania w trybie pilnym trzech alternatywnych projektów rozwiązań, w oparciu o które Komisje będą mogły podjąć ostateczną decyzję.

Komisje w głosowaniu przyjęły projekt ustawy o płacach dla kadry kierowniczej. Na sprawozdawcę obu projektów wybrano posła Andrzeja Oborzyńskiego. Wskazano także, iż uzasadnienie posła sprawozdawcy musi nawiązywać do społecznej krytyki obu dekretów z 1972 r. oraz działań sejmowej Komisji Pracy i Spraw Socjalnych zmierzających do ich uchylecia.

Kontrolna działalność komisji

Zaopatrzenie ludności, handel, usługi

Informacja na temat
aktualnej sytuacji rynkowej.
Współpraca handlu z przemysłem
na rzecz lepszego dostosowania
struktury produkcji do potrzeb
rynku i eksportu

były rozpatrywane
w dniu 16 czerwca 1981 r. przez

Komisję Handlu Wewnętrznego, Drobnej Wytwor-
czości i Usług /BPS nr 289/VIII kad./

Podstawą dyskusji były materiały resortu
oraz koreferat posła Władysławy Obidowskiej.

W toku obrad stwierdzono, że sytuacja towarowa w 1981 r. jest bardzo trudna. Wartość towarów przeznaczonych na zaopatrzenie rynku według przygotowywanej przez Komisję Planowania korekty planu wyniesie 92,4 % dostaw zrealizowanych w 1980 r. Oceniono, że niedobór dostaw towarów w stosunku do minimalnych potrzeb rynku osiągnie wartość 560 mld zł, w tym: żywności - 190 mld zł, artykułów przemysłowych konsumpcyjnych - 280 mld zł, artykułów niekonsumpcyjnych - 90 mld zł. Istotę trudności stanowi wysokie niezrównoważenie wzrostu przychodów pieniężnych ludności odpowiednim poziomem dostaw towarów. Za okres 4 miesięcy br. przychody wzrosły o 19,5 % w porównaniu z tym samym okresem ub. roku, a dostawy towarów o 2,1 %

Znacznie niższy niż w końcu 1980 r. /o 13,2 mld zł/ jest poziom zapasów w handlu, w tym wielu asortymentów o podstawowym znaczeniu /żywności o 2,5 mld zł, artykułów nieżywnościowych o 10,7 mld zł/. Mimo wprowadzonej w bież. roku reglamentacji mięsa i jego przetworów, cukru, masła oraz produktów zbożowo-mącznych na rynku artykułów żywnościowych występują trudności. Dotyczy to zwłaszcza niezgodnej z oczekiwaniami rynku struktury oraz rytmiki dostaw artykułów objętych reglamentacją oraz znacznie zwiększonego popytu na artykuły substytucyjne. Przewidywane dostawy, przy obserwowanym spadku zapasów w handlu, wskazują na pogłębienie się braków szeregu artykułów przemysłu lekkiego.

W opinii posłów, podstawowym celem współpracy handlu z przemysłem jest jak najbardziej wierne dostosowanie rozmiarów i struktury produkcji do potrzeb rynku konsumenta. Ów nadrzędny cel wspierają ustalenia przyjęte w uchwałach Rady Ministrów oraz porozumieniach międzyresortowych i branżowych. W rzeczywistości jednak postanowienia wynikające z tych aktów nie są respektowane, nie kształtują właściwej współpracy handlu z przemysłem. Do podstawowych mankamentów należy - zdaniem dyskutantów - malejąca ranga umów handlowych i skuteczność jakiegokolwiek oddziaływania handlu na przemysł. Proces ten nie zrodził się w aktualnej sytuacji gospodarczej, jest on wcześniejszy. Producent dyktuje warunki dostaw i wpływa niekorzystnie na kształtowanie się rynku.

Od 1978 r. - mówili posłowie - obserwujemy zjawisko unikania funkcji koordynacyjnych przez większość ministerstw przemysłowych. Jest to wy-

nikiem partykularyzmu resortowego polegającego na dążeniu do zaopatrzenia materiałowego własnych zakładów na zasadzie "bliższa koszula ciału".

Pogarszanie się jakości wielu wyrobów /pończochy, mydła, proszki, odkurzacze, rowery/, jest - w opinii posłów - przykładem dużego liberalizmu producentów w kwalifikowaniu jakościowym dostaw towarów na rynek.

Nie do przyjęcia jest - mówiono - coraz częstsze odchodzenie producentów przemysłowych od konfekcjonowania i porcjowania, szczególnie artykułów spożywczych, co obciąża pracowników handlu, a przede wszystkim powoduje duże marnotrawstwo.

Podkreślono, iż działalność handlu w warunkach rynku producenta jest skrajnie trudna. W coraz większym stopniu następuje rozluźnienie współpracy przemysłu z handlem.

W zakresie artykułów spożywczych proponowano: wprowadzenie przez przemysł mięsny bonifikaty wyrównującej straty powstające przy sprzedaży mięsa głęboko zamrożonego; zastosowanie bonifikaty wagowej umożliwiającej wyrównanie strat powstających przy sprzedaży mięsa w drobnych porcjach, poprzez zwiększenie ustalonych na rynek dostaw o 5 %; wprowadzenie zmian asortymentowych w poszczególnych grupach mięsa i wędlin sprzedawanych na kartki w celu lepszego dostosowania do potrzeb kartkowej sprzedaży drobiu; zagwarantowanie równomiernych i rytmicznych dostaw mięsa i przetworów mięsnych do wszystkich rejonów kraju oraz zwiększenie bezpośrednich dostaw towarów paczkowanych i skonfekcjonowanych z przemysłu do sieci detalicznej.

W zakresie towarów przemysłowo-konsumpcyjnych proponowano: ograniczenie produkcji importochłonnych wyrobów perfumeryjno-kosmetycznych na rzecz wzrostu dostaw podstawowych środków do utrzymania czystości; ograniczenie asortymentu proszków i mydeł do prania do niezbędnego minimum tj. 2 - 3 rodzajów w jednolitej gramaturze, co ze względu na projektowane wprowadzenie reglamentacji jest niezbędne oraz dostarczenie proszków odbiorcom pozarynkowym w większych opakowaniach jednostkowych. Postanowiono dokonać szczegółowych badań sytuacji w produkcji środków higieny osobistej w re-sorscie przemysłu chemicznego.

Posłowie stwierdzili, że sytuacja gospodarcza kraju wskazuje na to, że doprowadzenie do względnej równowagi towarowej na rynku, a tym samym do ustanowienia stosunków pomiędzy handlem a przemysłem na zasadzie swobodnej gry rynkowej będzie procesem długotrwałym. W związku z tym zasady współpracy handlu z przemysłem należy koncentrować na: przedsięwzięciach zmierzających w kierunku zapewnienia ciągłości dostaw na rynek artykułów deficytowych pierwszej potrzeby, szczególnie z grupy objętej reglamentacją; wzmożeniu dyscypliny produkcji i dostaw towarów objętych planem lub uzgodnieniami międzyresortowymi, ustaleniu ostatecznych wielkości dostaw podstawowych artykułów priorytetowych na 1981 r. i ich pełnym wykonaniu przez przemysł; podejmowaniu niezbędnych środków, aby resorty i zjednoczenia przemysłowe respektowały planowane wielkości, asortyment i terminy dostaw towarów do handlu; przeciwdziałaniu dominacji lokalnych interesów w zbyciu towarów produkowanych w określonych regionach nad zaopatrzeniem całego

lub części kraju; wypracowaniu zasad współpracy wynikających z przygotowywanych rozwiązań systemowych dotyczących rozwoju drobnej wytwórczości; łagodzeniu braków na rynku spowodowanych niską produkcją krajową przez wykorzystanie wszelkich możliwości importowych, głównie żywności; pogłębieniu kontroli jakości towarów w handlu; uregulowaniu systemu cen i marż oraz zapewnieniu niezbędnych dostaw energii i paliwa.

Komisja postanowiła opracować opinię i dezyderaty w oparciu o przebieg posiedzenia.

Informacja na temat prac
Zespołu IV Komisji d/s
Reformy Gospodarczej nad
projektem reformy rynku...

była rozpatrywana
w dniu 17 czerwca 1981 r. przez

Komisję Handlu Wewnętrznego, Drobnej Wytwórczości i Usług /BPS nr 294/VIII kad./

Podstawą dyskusji było opracowanie nadesłane przez Zespół IV, które uzupełnił jego przewodniczący.

W toku obrad stwierdzono, że powołano 6 zespołów problemowych, które przygotowywały wycinkowe opracowania / konsumpcja, model planowania, równowaga, współpraca handlu z przemysłem, system ekonomiczno-finansowy/. Na ich podstawie, a także na podstawie wiedzy jaką dysponowali członkowie Komisji oraz wyników prac nad problemem węż-

łowym realizowanym przez Instytut Handlu Wewnętrznego, zespół przygotował omawiany projekt.

Szczególną uwagę zwrócono na procesy deformacji w gospodarce widziane przez pryzmat rynku. Stwierdzono, że stan rynku wpływa na wiele ważnych procesów społecznych i politycznych. Podkreślono destrukcyjne siły motywacyjne, które doprowadziły do upadku rynku. Chodziło o jasne naświetlenie deformacji, które doprowadziły do kompletnego "odrynkowienia" gospodarki. Stąd wzięta się teza, że warunkiem rozwijania przedsiębiorczości jednostek gospodarczych jest ich bezpośrednia konfrontacja z rynkiem.

Projekt reformy ma na celu wypracowanie kompleksu rozwiązań niezbędnych do zapewnienia zmiany orientacji organizacji gospodarczych produkcyjnej na orientację uwzględniającą potrzeby społeczeństwa jako główną przesłankę podejmowania decyzji rynkowych. Przedsiębiorstwo osiągnie ten cel, jeśli będzie czujnie reagować na impulsy regulacyjne napływające od organów centralnych i terenowych, od konsumentów indywidualnych i związków zawodowych oraz partnerów rynkowych. Istotnym czynnikiem jest nadrzędność celów społecznych przy wykorzystaniu mechanizmów rynkowych. Wyrazem sprawności sterowania rynkiem są określone mierniki, takie jak tempo osiągnięcia równowagi, struktura produkcji, wprowadzenie nowych produktów, wzrost użyteczności i jakości towarów, zniesienie różnic pomiędzy produkcją na rynek i eksport oraz czas obsługi konsumenta. Tylko ci producenci, którzy będą prawidłowo realizować te zadania pozostaną na rynku.

Model organizacji rynku został tak pomyślany, żeby służył realizacji celów i założeń reformy. Istot-

ną jego cechą jest to, że powinien pobudzać do współdziałania uczestników rynku na zasadzie wykorzystania korzyści i ustalenia swojej pozycji na rynku. Wymaga to programowo przyjętej zasady konkurencji, wykorzystującej cechy tzw. otwarcia rynku, swobodę kształtowania asortymentu i terytorium, prawo do zrzeszania oraz swobodę do stosowania struktur organizacyjnych i profili branżowych zgodnie z naturalnymi rozwiązaniami regionalnymi.

Centralny podmiot rynku to przedsiębiorstwo działające na zasadach autonomii, samofinansowania oraz samorządu. Rezultatem stosowania tych zasad powinno być osiągnięcie zdolności do elastycznego reagowania na sytuację rynkową, zdolności do weryfikacji decyzji na rynku oraz zdolności do rozwoju aparatu wytwórczego w krótkich i długich okresach czasu. Przedsiębiorstwa będą miały prawo zrzeszania się, jeśli będzie to dla nich opłacalne. W tym przypadku będą także ponosić koszty utrzymania ogniw pośrednich.

W toku dyskusji posłowie wyrazili pogląd, iż na podstawie odbytego posiedzenia na temat aktualnej sytuacji rynkowej, być może pewne rozwiązania wydają się surrealistyczne, nie oznacza to jednak, że prace należy zamrozić i nie myśleć o reformie. Tak nie jest. Trzeba szukać innych rozwiązań i dróg, które dadzą możliwość wprowadzenia reformy w życie.

Podkreślano, iż w zaprezentowanej koncepcji zwraca uwagę spójność pomiędzy producentami, przedsiębiorstwami zajmującymi się obrotem oraz konsumentami. Do tej pory osiągnięcia na tym polu były bardzo mizerne.

Produkcja przemysłowa

Aktualna sytuacja w
energetyce oraz perspektywy
jej poprawy-----

były rozpatrywane
w dniu 5 czerwca 1981 r. przez

Komisję Górnictwa, Energetyki i Chemii
/BPS nr 284/VIII kad./

Podstawą dyskusji były informacje: ministra energetyki i energii atomowej Zbigniewa Bartosiewicza, z-cy przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów Stanisława Tuszewskiego, Komitetu Problemów Energetyki PAN, NIK, Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej Energetyków NSZZ "Solidarność", Zarządu Głównego Związku Zawodowego Energetyków, Głównego Projektanta Gospodarki Energetycznej oraz Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

W toku obrad stwierdzono, że odbywają się one przy 14 stopniu zasilania, pomimo że mamy upalny dzień czerwcowy. Dzieje się tak dlatego - mówili posłowie - że wielkość produkcji energii elektrycznej jest równa produkcji w 1977 r. i wynosi 113 mld kWh. Przypomniano, że planowano osiągnięcie w bieżącym roku produkcji rzędu 140 mld kWh. Spadek produkcji przemysłowej powoduje, że niedobory energii są mniejsze, a mimo to straty z nich wynikające szacuje się w br. na 200 mld zł.

Kryzys energetyczny, którego początki - co podkreślono - były wyraźnie widoczne już w 1975 r. spowodował, że prysł sen o tzw. dynamicznym roz-

woju gospodarki narodowej. Komisja - zdaniem mówców - od wielu lat sygnalizowała pogłębiający się kryzys. Opinię w tym względzie skierowano do prezesa Rady Ministrów już w 1976 r. W 1977 r. sformułowana została kompleksowa opinia wskazująca na tragiczny stan energetyki i konieczność oparcia jej rozwoju na węglu brunatnym i energii jądrowej. Głosy te jednak były lekceważone. Przejawem takiego lekceważenia była odpowiedź wicepremiera J. Szydłaka, który stwierdził jedynie, że ustosunkuje się do naszych wypowiedzi na posiedzeniu plenarnym Sejmu. Obradując nad tegorocznym planem społeczno-gospodarczego rozwoju Komisja na trzech kolejnych posiedzeniach sformułowała szereg warunków, których spełnienie jest konieczne dla przetrwania gospodarki narodowej. Do warunków tych zaliczono: rozwój produkcji energii elektrycznej, rozwój ciepłownictwa w dużych aglomeracjach, rozwój wydobywania węgla brunatnego, budowę energetyki jądrowej, rozwój sieci wysokiego napięcia, zwiększenie krajowej produkcji maszyn i urządzeń i in. Komisja poparła sformułowany wówczas program resortu, zwracając się równocześnie o przekształcenie go w program rządowy. Otrzymała zapewnienie, że program ten zostanie uznany za program rządowy. Pomimo to w programie stabilizacji na lata 1981 - 83 rola energetyki pozostaje nadal niedoceniona i ma się opierać na węglu kamiennym. Ze względu na poważny deficyt węgla kamiennego, nie można rezygnować z budowy elektrowni jądrowej.

Wskazując na drogi wyjścia z obecnej sytuacji posłowie podkreślali konieczność rozwoju energetyki w ujęciu kompleksowym, w oparciu o istniejący pro-

gram. Równolegle należy realizować program radykalnego zmniejszenia energochłonności gospodarki narodowej. Należy wrócić do raportu Komisji, poświęconego temu problemowi, opracowanego już w 1979 r. Trzeba podkreślić, że program oszczędnościowy nie wymaga takich nakładów jak inwestycje.

W toku dyskusji zgłoszono postulat, aby problemy całego bloku paliwowo-energetycznego zostały podniesione na forum Sejmu.

Podkreślano, że resort energetyki i energii atomowej musi dołożyć starań, aby jak najszybciej dokończyć rozpoczęte inwestycje m.in. w Opolu, Bełchatowie i Połańcu. Nie czas dziś - stwierdzono - dyskutować nad celowością tych posunięć.

Komisja postanowiła opracować czyzyderat w oparciu o przebieg posiedzenia.

Stan i perspektywy
rozwoju polskiej
atomistyki

były rozpatrywane
w dniu 23 czerwca 1981 r. przez

Komisję Nauki i Postępu Technicznego
/BPS nr 301/VIII kad./

były

Podstawą dyskusji/wystąpienia posła Jana Janowskiego oraz prof. prof. Mariana Mięśowicza i Jerzego Minczewskiego.

W toku obrad stwierdzono, że nasze badania w tej dziedzinie mają wyjątkowo piękne tradycje sięgające Marii Skłodowskiej-Curie. Były one

kontynuowane w Warszawie oraz Krakowie w latach międzywojennych i w pierwszym powojennym dziesięcioleciu w niezwykle trudnych warunkach. Mimo to, obok znaczących wyników badawczych, powstała wówczas dość wąska wprawdzie, ale w pełni wykwalifikowana kadra naukowa. Dzięki niej, gdy w 1955 r. wielkie mocarstwa zdecydowały się ujawnić swoje osiągnięcia w zakresie podstawowych badań jądrowych, można było u nas natychmiast rozpocząć badania i bardzo szybko osiągnąć liczące się w skali światowej rezultaty. Stąd właśnie rok 1955 uznaje się za początek nowoczesnej atomistyki w Polsce. Jak to pokazało następne 20-lecie, dzięki posiadaniu kadr naukowych mogliśmy bez większych trudności w stosunkowo krótkim czasie uzyskać także znaczące rezultaty na odcinku wprowadzania technik jądrowych do praktyki gospodarczej.

Wskazano, że od 1955 r. obowiązywały niewielkie plany badawcze i programy zastosowań, z których ostatni sejmowa Komisja Nauki i Postępu Technicznego w pełni pozytywnie zaopiniowała we wrześniu 1974 r. Niestety o ile wszystkie poprzednie programy były systematycznie i w pełni realizowane, ten ostatni w końcowych latach ostatniego 10-lecia coraz bardziej się załamywał. Doprowadziło to - zdaniem posłów - do karygodnych opóźnień i zaniedbań zarówno jeżeli chodzi o niezbędną intensyfikację badań, jak i o konieczne dla ich zastosowań praktycznych zaangażowanie przemysłu, zwłaszcza maszynowego i metalurgicznego w produkcji urządzeń jądrowych bądź elementów ich wyposażenia. Załamało to planowany polski udział w kooperacyjnej specjalizacji w ramach RWPG i możliwości powstania nowych, wysoko opłacanych specjal-

ności eksportowych. Obecnie niezadowolający stan polskiej atomistyki oddala perspektywy jej wszechstronnego zastosowania w gospodarce narodowej.

W opinii mówców - nie ma chyba drugiej dziedziny wiedzy, w której zagadnienia niezwykle rozległych działów współczesnej techniki byłyby tak blisko związane z głęboko pojętą wiedzą o budowie materii, jak to ma miejsce w zagadnieniach atomistyki. Charakterystyczne dla atomistyki jest wzajemne przenikanie się zagadnień poznawczych i zastosowań. Z jednej strony dążymy do zrozumienia podstaw struktury atomów, jąder atomowych i cząstek elementarnych, a z drugiej - mamy szerokie działy zastosowań techniki jądrowej w wielu różnych dziedzinach przemysłu, w medycynie czy w rolnictwie.

Znaczenie atomistyki dla rozwoju kraju, jej międzyresortowy i wymagający specjalistycznej wiedzy charakter, a także jej zadania kontrolne w zakresie prawidłowego, bezpiecznego stosowania metod jądrowych w gospodarce narodowej skłaniają do stwierdzenia, że podobnie jak to ma miejsce w innych rozwiniętych krajach, w Polsce powinien istnieć niezależny organ centralnej administracji państwowej np. Komitet d/s Atomistyki przy Radzie Ministrów odpowiedzialny za wypracowanie i realizację polityki państwa w tym zakresie.

Komisja uchwaliła opinię skierowaną do Prezesa Rady Ministrów na temat aktualnego stanu i perspektyw polskiej atomistyki.

Transport, żegluga, łączność

Aktualny stan i program
rozwoju sieci telekomunikacyjnej
z uwzględnieniem potrzeb wsi

były rozpatrywane
w dniu 11 czerwca 1981 r. przez

Komisję Komunikacji i Łączności
/BPS nr 288/VIII kad./

Podstawą dyskusji były materiały resortu oraz koreferat przesłany przez posła Zdzisława Sudykę.

W toku obrad stwierdzono, że dokuczliwa do ostatnich granic stała się obecnie dysproporcja między zapotrzebowaniem na usługi telekomunikacyjne, a ich rzeczywistym pokryciem /potrzebujemy 20 mln aparatów telefonicznych, a mamy 3.200 tys./ . Nadmiar pieniędzy na rynku sprzyja potęgowaniu niezadowolenia. Nie zrealizowanie w pełni planu przyrostu abonentów telefonicznych w roku 1980 prowadzi do kumulacji niepokrytych zaległych potrzeb z bieżącymi potrzebami wynikającymi z przyrostu demograficznego i rozwoju gospodarczego. Średni czas oczekiwania na telefon mieszkaniowy, wynoszący obecnie 14 lat, ulegnie jeszcze wydłużeniu. Szczególne znaczenie - co podkreślano w dyskusji - ma telefon na wsi. Tam bowiem potrzeby społeczne łączą się z gospodarczymi.

Komisja stanęła na stanowisku, że jedynym do przyjęcia jest wariant rozwoju telekomunikacji,

który zakłada przyrost 750 tys. abonentów telefonicznych w latach 1981 - 1985. Jest to i tak o 400 tys. abonentów telefonicznych mniej aniżeli przewidywał opracowany poprzednio plan rozwoju łączności do roku 2000-cznego oraz liczba ta figuruje w porozumieniu zawartym między związkami zawodowymi pracowników łączności a ministrem łączności w listopadzie 1980 roku.

W dziedzinie telefonizacji wsi szereg problemów nie jest do końca wyjaśnionych. I tak zbyt długo - mówili posłowie - czeka się na rozwiązanie, w postaci budowy central wiejskich większej pojemności.

Podkreślono, iż nie można przyjąć, że wszystkie miejscowości będące siedzibami urzędów gmin mają zapewnioną telefoniczną łączność całodobową. Fakt posiadania przez urząd gminy bezpośredniego połączenia z urzędem wojewodzkim, względnie połączenie kilku abonentów telefonicznych na okres, kiedy lokalna centrala telefoniczna jest nieczynna tj. na noc przy służbie O, nie zapewnia wszystkim abonentom łączności całodobowej.

Z zadowoleniem odnotowano, że w programie uwzględnione zostały wnioski Komisji dotyczące poprawy stanu łączności i nasycenia siecią w możliwie jednorodnym stopniu wszystkich regionów kraju, co zlikwiduje dysproporcje występujące między nimi. W opinii mówców jednowariantowy program telegrafii i transmisji danych zasługuje na pełną akceptację. Zawarte w nim zamierzenia znajdują pokrycie w środkach, mocach, dewizach na import. Zapewnione jest nawet odtworzenie urządzeń wyeksploatowanych. Natomiast stagnacji w telekomunikacji nie przeciwstawiono koncepcji wyjścia z impasu.

Jeśli rozwój telekomunikacji hamuje niedostatek pomieszczeń - mówili dyskutanci - trzeba uzyskać niedostatecznie obecnie wykorzystane lokale handlowe w starych dzielnicach miejskich, zbędne, mniejszych rozmiarów hale produkcyjne zakładów przemysłowych, lokale administracyjne różnych instytucji przekwalifikowane obecnie na różne cele społeczne czy gospodarcze. Przy opracowywaniu założeń planu 5-letniego uwzględniane muszą być przedsięwzięcia, których realizacja pozwoli na podniesienie efektywności działalności inwestycyjnej, eksploatacyjnej, na rozszerzenie produkcji antyimportowej. Problem telekomunikacji nie został w sposób dostateczny uwzględniony w projekcie reformy gospodarczej. Wymaga uzupełnienia część programu zatytułowana: "Rozwój sieci telekomunikacyjnej dla zaspokojenia potrzeb wsi i rolnictwa" z rozbiciem na wieś podmiejską, gęsto zaludnioną, stanowiącą bazę produkcji warzywno-owocowej aglomeracji miejskich i wieś w obszarach słabo zaludnionych, oddalonych, stanowiących białe plamy na mapie telekomunikacji, a także wieś jako siedzibę rolniczych jednostek gospodarczych.

Trudne perspektywy rozwoju telekomunikacji winny we własnym świetle i odpowiednim do roli łączności w gospodarce narodowej wymiarze znaleźć się - twierdzili dyskutanci - w raporcie o stanie gospodarki narodowej, a nawet, ze względu na alarmujący stan w odrębnym raporcie o stanie telekomunikacji w kraju.

Postanowiono opracować opinię w oparciu o przebieg posiedzenia.

Zatrudnienie, warunki pracy

Projekt rządowego
 programu poprawy
 warunków materialnych
 pracowników oświaty
 i wychowania

był rozpatrywany
 w dniu 23 czerwca 1981 r. przez

Komisję Oświaty i Wychowania
 /BPS nr 304/VIII kad./

Podstawą dyskusji była informacja przedstawiona przez resort.

W toku obrad stwierdzono, że przedstawiony projekt jest pierwszym kompleksowym programem poprawy warunków materialnych przewidywanym dla dwu podstawowych grup pracowników oświaty /nauczyciele i administracja szkolna/. Całość programu składa się z 48 programów szczegółowych, w tym: 12 programów jest związanych z doskonaleniem systemu płac nauczycieli, 10 programów z doskonaleniem systemu płac pracowników administracji oświatowej, 14 programów poświęconych jest zagadnieniom organizacji szkolnictwa i 12 programów poprawie warunków socjalno-bytowych pracowników oświaty. Owe 48 programów będzie kosztowało łącznie 49 mld zł. Wskazano, iż poziom płac nauczycieli winien dorównywać poziomowi płac pracowników inżyniersko-technicznych w przemyśle /obecnie różnica wynagrodzenia

na niekorzyść nauczycieli wynosi 2.900 zł/. Poziom płac administracji oświatowej powinien się kształtować analogicznie do poziomu płac pracowników administracyjnych w przemyśle /obecnie różnica wynosi 2 tys. zł na niekorzyść pracowników oświaty/. Prace nad rządowym projektem poprawy warunków materialnych pracowników oświaty powinny być prowadzone równoległe z pracami nad ustawą o statucie prawnym nauczyciela. Resort planuje obliczanie przeciętnych wynagrodzeń nauczycieli z wyłączeniem zarobków wypracowanych za godziny nadliczbowe, ze względu na to, że jest to praca wymagająca poświęcenia dodatkowego czasu przez nauczyciela, a także nie mająca charakteru stałego. Zrealizowanie całego programu poprawy warunków materialnych w ciągu najbliższych 5 lat będzie uzależnione od ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju. Resort planuje przedstawienie rządowi projektu wariantowego z uwzględnieniem założeń przedstawionych przez związki zawodowe. Główna część programu ma być zrealizowana do 1983 r. W latach 1984 - 1985 planuje się realizację jedynie ostatnich elementów programu /związanych z wysokością zakładanego funduszu nagród/. Dążeniem resortu jest zawarcie w programie mechanizmów pozwalających na dokonywanie bieżącej podwyżki uposażeń nauczycieli, tak, by rekompensaty z tytułu kosztów utrzymania nie traktować jak rzeczywistych podwyżek płac.

W opinii posłów sytuacja płacowa nauczycieli to problem, który nie znalazł rozwiązania przez 30 lat. Powoduje to wielorakie skutki społeczne. Argumenty w tej kwestii są dla dyskutantów oczy-

wiste. Istnieje natomiast problem przekonania społeczeństwa o znaczeniu oświaty. W praktyce - mówiono - mamy do czynienia z częstym deklaratywnym przychylnym stosunkiem do oświaty, jednakże gdy przyjdzie do podziału środków, to zazwyczaj ten dostaje kto jest silniejszy, jak to się działo w okresie ostatnich 10 miesięcy; np. kierowcy w Warszawie wywalczyli odpowiednią podwyżkę, a nauczyciele dostali niewiele.

Dążąc do sprawiedliwości społecznej dopuściliśmy - stwierdzili dyskutanci - do ukształtowania się niedorzeczności w systemie płac - za tę samą pracę otrzymuje się różne płace w różnych dziedzinach przemysłu, gospodarki i kultury. Jednakże polityka płacowa musi być przecież tak ukształtowana, by poprawiać zarobki a nie odbierać. Należy zdać sobie sprawę z tego, że jesteśmy obecnie w stadium inflacji. W społeczeństwie dojrzewa przekonanie o konieczności podwyżki cen i odpowiedniej rekompensaty. Wynika stąd wnioski - zdaniem posłów - że rozważając model rekompensaty nie wolno zapomnieć o nauczycielach.

Podkreślano, iż trzeba także dołożyć starań, by przekonać opinię społeczną o potrzebie dofinansowania oświaty także w zakresie płac nauczycieli. Należy zwrócić się do środków masowego przekazu, by ukazywały nie tylko cienie, ale i blaski zawodu nauczycielskiego, dające satysfakcję i perspektywy życiowe. Musimy pamiętać - mówiono - nie tylko o płacach, ale i całości warunków socjalnych. Trudno wymagać, by nauczyciel szedł do pracy na wieś nie mając nadziei na ludzkie warunki mieszkaniowe. Trzeba tworzyć ko-

rzystne warunki kredytowe dla budowy domków jednorodzinnych i nabywania działek przez wiejskich nauczycieli. W Polsce zachodniej są regiony, gdzie przy mądrej gospodarce udało się ściągnąć nauczycieli oferując im właściwe warunki bytowania.

Niezbędne jest - zdaniem posłów - uzupełnienie rozpatrywanego projektu programu o zagadnienia mniejszych grup zawodowych, a więc problemy nauczycieli szkół specjalnych, klas łączonych i bibliotekarzy. Należy sprawdzić, czy w przedłożonym dokumencie nie ma luk i opuszczeń. Warto - mówiono - by Ministerstwo Oświaty i Wychowania w porozumieniu ze związkami zawodowymi uzupełniło wykaz kategorii trudnych warunków pracy. W opinii - mówców - program ten należałoby wdrożyć jak najszybciej.

Opowiedziano się za przyspieszeniem terminu prac nad omawianym programem. Chodzi o to, by program ten miał aprobatę związków. Należałoby - mówiono - poprosić resort o przedstawienie rozszerzonego programu poprawy warunków materialnych nauczycieli, a Komisja będzie w swoich pracach, w szczególności nad budżetem i kotłektą planu, zabiegać o to, by zostały znalezione należne środki.

Akcentowano, że należy stworzyć lepsze warunki emerytom, uczestnikom tajnego nauczania. Jest to obowiązek państwa.

Świadczenia socjalne, ochrona zdrowia

Warunki żywienia dzieci
w placówkach oświatowo-
wychowawczych oraz na
koloniach i obozach

były rozpatrywane
w dniu 23 czerwca 1981 r. przez

Komisję Oświaty i Wychowania
/BPS nr 304/VIII kad./

Podstawą dyskusji była informacja przedsta-
wiona przez resort oświaty.

W toku obrad stwierdzono, że w roku szkol-
nym 1980/81 dożywianych jest w szkołach 2,2 mln
uczniów /39 %/. Obiady dwu i trzydaniowe spoży-
wa ok. 630 tys. uczniów, czyli 10,7 % ogółu. Mle-
ko pije 1/4 ogółu uczniów w szkołach. Wskaźniki
te na przestrzeni ostatnich kilku lat nie wykazują
tendencji wzrostu. Obecny zasięg dożywiania
uczniów w szkołach nie zaspokaja zapotrzebowania
społecznego. Według szacunkowo określonych po-
trzeb dożywianiem, w formie gorących posiłków,
powinno być objętych ok. 50 - 60 % uczniów w szko-
łach wiejskich i ok. 60 - 70 % uczniów szkół miejs-
kich. Obecnie w kraju funkcjonuje ok. 7 tys. sto-
łówek szkolnych, przygotowujących dla uczniów
obiady dwu i trzydaniowe oraz gorące posiłki jed-
nodaniowe. Oprócz tego zorganizowanych jest ok.
7 tys. szkolnych punktów dożywiania oferujących
mleko, napoje mleczne lub drugie śniadania. Po-

nadto w dożywianie uczniów włączone są częściowo zakłady gastronomiczne sieci otwartej i zamkniętej.

Poważnym problemem dla szkół prowadzących dożywianie uczniów jest zaopatrzenie w artykuły żywnościowe. Tylko mięso i przetwory mięsne szkoły i placówki opiekuńczo-wychowawcze zakupują w wydzielonych sklepach. Nasilające się trudności na rynku żywnościowym, niedobory podstawowych artykułów dezorganizują pracę stołówek oraz niekorzystnie rzutują na poziom wyżywienia w nich. Znacznemu ograniczeniu uległa też możliwość zaopatrywania się szkół w artykuły żywnościowe bezpośrednio u producentów; ponieważ wartość produktów sprzedawanych przez rolników szkołom nie jest ewidencjonowana przez banki spółdzielcze na cele emerytalne.

Dożywianie uczniów nastręcza szkołom wiele innych poważnych trudności, przede wszystkim lokalowych. Niedostateczne jest wyposażenie w maszyny i urządzenia gastronomiczne oraz chłodnicze, niezmiernie trudne jest zdobycie naczyń stołowych, sztućców, sprzętu kuchennego, bardzo ograniczona jest liczba etatów dla personelu kuchennego. Wysokie ceny posiłków w szkołach w rezultacie wzrostu cen artykułów żywnościowych oraz stosowanie narzutów na pokrycie kosztów zatrudnienia dodatkowych pracowników, powodują rezygnację mniej zamożnych rodziców z dożywiania dzieci.

Pogłębiające się w ostatnim okresie czasu trudności na rynku żywnościowym mają szczególnie negatywny wpływ na poziom żywienia w placówkach opieki częściowej i całkowitej.

W celu przeciwdziałania tej sytuacji z dniem

1 stycznia 1981 r. podwyższone zostałyienne maksymalne normy żywienia na 1 uczestnika /na koloniach i obozach wypoczynkowych, ośrodkach wycieczkowych w miastach dla dzieci ze wsi i biwakach z 40 do 50 zł., na koloniach i obozach zdrowotnych z 50 do 60 zł i na obozach wędrownych z 55 do 65 zł/. Dla zapewnienia rytmicznego zaopatrzenia placówek wypoczynku w żywność i inne podstawowe artykuły tj. środki higieny osobistej i czystości oraz opał przygotowane zostały i wdrożone zasady zaopatrzenia.

Zdaniem posłów należy zapewnić w krótkim czasie priorytet zaopatrzenia szkół, internatów, kolonii i obozów w środki czystości, a także zabezpieczyć placówkom oświatowym przewidziane normy wyżywienia. Zdaniem Komisji, istnieją tutaj duże dysproporcje i konieczna jest szybka interwencja u prezesa Rady Ministrów. Stąd też zdecydowano, iż podkomisja d/s opieki nad dzieckiem przygotowuje w trybie pilnym interpelację do prezesa Rady Ministrów, która będzie zgłoszona na najbliższym posiedzeniu Sejmu i obejmie swoim zakresem powyższe kwestie. Należy - mówili posłowie - rozpatrzyć problem dostosowania stawek żywnościowych w zakładach opiekuńczych do ruchu cen. W ostatnim okresie notuje się bowiem ruch cen w górę, czemu powinno towarzyszyć proporcjonalne zwiększenie stawek żywnościowych. Jeżeli idzie o stołówki w internatach, to - zdaniem dyskutantów - by nie uszczuplać uprawnień pracowników oświaty, którzy z nich korzystają, należałoby wystąpić dla tych stołówek o dodatkowe przydziały żywnościowe, z tego względu, iż w stołówkach pracowni-

czych korzystający z nich nie są zobowiązani do oddawania swoich przydziałów żywnościowych. Stołówki internackie - mówiono - należałoby zaś potraktować jako internacko-pracownicze.

Podkreślono, iż nadania absolutnego priorytetu wymaga zaopatrzenie w żywność domów dziecka. Ich wychowankowie zdani są właściwie na pomoc społeczeństwa. Stąd konieczność szczególnej troski o ich wyżywienie.

Postanowiono opracować dezyderaty w oparciu o przebieg posiedzenia.

Sprawozdanie z wykonania
planu i budżetu w 1980 r.
oraz korekta planu na 1981 r.
w części dotyczącej resortu
zdrowia
----- .

były rozpatrywane
w dniu 30 czerwca 1981 r. przez

Komisję Zdrowia i Kultury Fizycznej
/BPS nr 309/VIII kad./

Podstawą dyskusji była informacja przedstawiona przez resort oraz koreferat pona Bożeny Hager-Małeckiej.

W toku obrad stwierdzono, że na tle ogólnokrajowych trudności i spięć funkcjonowanie służby zdrowia, choć wysoce niedoinwestowanej, niedofinansowanej, o fatalnym zaopatrzeniu w leki, środki czystości, żywność i in. nie doznało większych wstrząsów.

Oceniono, że Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej przygotowało bardzo interesujący, nowatorski projekt systemu organizacyjnego podstawowej opieki zdrowotnej, uwzględniający 5 różnych wariantów. Należałoby możliwie szybko - mówili posłowie - poddać go pod społeczną dyskusję, aby można było wprowadzić go w życie z dniem 1.1. 1981 r.

W 1980 r. utrzymywał się - zdaniem dyskutantów - nadal żywiołowy pęd do zdobywania specjalizacji zamiast dążenia do zdobywania wiedzy i doświadczenia lekarskiego. Tak np. poprawa wyników leczenia choroby nowotworowej czy chorób układu krążenia nie tyle zależy od zdobywania tzw. podspecjalności /po II już posiadanej specjalizacji/, ale od dobrego przygotowania lekarzy pierwszego kontaktu do wczesnego wykrywania. Do pozytywów minionego roku zaliczono zmniejszenie się wskaźników umieralności niemowląt na wsi. Na uwagę zasługuje też fakt zmniejszenia różnic we wskaźniku umieralności niemowląt między miastem a wsią. Zwiększono w 1980 r. zakres pomocy środowiskowej, ale nie zrealizowano planów inwestycyjnych dla zakładów pomocy społecznej. Okres oczekiwania na miejsce w niektórych typach zakładów sięga 5 lat. Zaopatrzenie w leki, dzięki dużym wysiłkom resortu zdrowia, a także dzięki włączaniu się w tę sprawę Ministerstwa Finansów, choć nadal dalekie od normalnego, było nawet na nieco wyższym poziomie aniżeli w 1979 r.

Plan budownictwa szpitali został - co podkreślono - zrealizowany w 14 %. Zamiast planowanych 13.831 łóżek oddano do użytku tylko 1.986.

W całym 5-leciu oddano zamiast planowanych /już po korekcie w dół/ 27.000 łóżek tylko 12.324 łóżka. Zmalał wskaźnik łóżek dla nerwowo i psychicznie chorych. Aktualnie jest w kraju ok. 200.000 /56,2 na 10.000 ludn./ łóżek szpitalnych. Pod względem liczby łóżek w stacjonarnej opiece zdrowotnej Polska znajduje się na ostatnim miejscu wśród krajów socjalistycznych. Plan zatrudnienia został w 1980 r. wykonany w 99,5 %. Na koniec roku resort wraz z resortami koordynowanymi dysponował prawie 682 tys. etatów, co oznaczało przekroczenie o 3,3 tys. w stosunku do planu, podczas gdy etaty średnioroczne nie zostały wykorzystane niemal w tej samej wysokości /3,4 tys. etatów/. Należy - mówili dyskutanci - wprowadzić nową metodologię zatrudnienia, polegającą na odejściu od planowania średniorocznego i oparciu się wyłącznie na funduszu płac wg wskaźników dyrektywnych i na stanie zatrudnienia na koniec roku.

Wskazano, że w 10 akademiach medycznych studiowało w 1980 r. 34.456 studentów, tj. o 1,7% mniej w stosunku do założeń planu. W skali ogólnokrajowej utrzymują się ciężkie, ze względu na nadmierną liczbę studentów, warunki nauczania i wychowania, pogorszyły się warunki socjalne. Znacznie zwiększyła się - w opinii posłów - liczba /o 2.726/ studentów otrzymujących stypendia, głównie fundowane. Trzeba zastanowić się - mówili dyskutanci - czy dla lepszych warunków i większej efektywności działalności zarówno dydaktycznej jak i wychowawczej szkół wyższych, zwłaszcza zaś dla lepszego przygotowania absolwenta do podejmowania pracy w lecznictwie podstawowym nie należałoby zwiększyć liczby akademii medycznych w

kraju. Od 30 lat nie powołano żadnej wyższej szkoły medycznej.

Dostosowania do potrzeb społecznych wymagają - zdaniem mówców - programy specjalizacji w dyscyplinach medycznych. Trzeba wyraźnie określić - mówiono - cele i programy I i II stopnia specjalizacji. Specjalizacja I stopnia winna uprawniać do objęcia stanowiska lekarza w określonej dziedzinie leczenia otwartego, specjalizacja II stopnia do podejmowania pracy kierowniczej w służbie zdrowia np. stanowiska ordynatora.

Zdaniem mówców, szczególnej uwagi wymaga problematyka szkolenia średnich kadr medycznych. W 331 szkołach o 516 wydziałach kształci się prawie 83 tys. uczniów w 17 zawodach. 61,2 % ogółu absolwentów stanowią pielęgniarki. W 1980 r. było w kraju 156.974 pielęgniarek. Co roku kończy szkoły pielęgniarskie ok. 14 tys. absolwentek pielęgniarstwa. Na I roku studiów magisterskich /dziennych i zaocznych/ studiowało 610 przyszłych magistrów pielęgniarstwa. Nikt nie potrafi - stwierdzono - odpowiedzieć na pytanie ile potrzeba na dziś i jutro pielęgniarek w przychodniach rejonowych, przemysłowych, oddziałach wewnętrznych, dziecięcych, noworodkowych, chirurgicznych, reanimacyjnych, w sanatoriach, żłobkach, przedszkolach, domach dziecka i domach pomocy społecznej, w klinikach i instytutach. Trzeba przewidzieć, że liczba etatów winna być o 20 - 40 % wyższa od liczby zatrudnionych i aktualnie pracujących /urlopy macierzyńskie, na wychowanie dzieci, wolne soboty, zwolnienia lekarskie związane z ciężką pracą/. Podobnego rozwiązania wymagają także - w ocenie posłów - sprawy dotyczące pozostałych pracowni-

ków służby zdrowia ze średnim wykształceniem.

Wydatki z budżetu państwa na ochronę zdrowia corocznie - zdaniem posłów - wzrastają. Ich udział w tym budżecie wynosił w 1980 r. 7,3%. Średnie nakłady na 1 mieszkańca wynosiły 2.290 zł i były o 16,4% wyższe od nakładów poniesionych w 1979 r. Koszt leczenia szpitalnego w przeliczeniu na 1 osobodzień wynosił 465,4 zł /w 1979 r. - 416,6 zł/, koszt leczenia szpitalnego na 1 hospitalizowanego - 6.299 zł /w 1979 r. - 5.743 zł/. Koszt utrzymania 1 miejsca w żłobku wynosił miesięcznie 2.239 zł /w 1979 r. - 2.137 zł/. W związku z prowadzonymi pracami nad ustaleniem wysokości dodatków wychowawczych należy - w ocenie posłów - wysokie koszty utrzymania dziecka w żłobku wziąć pod uwagę.

W 1980 r. nastąpił - co podkreślono - bardzo znaczny wzrost nakładów na leki o ok. 5 mld zł w stosunku do 1979 r. W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady wzrosły w ciągu 5 lat z 293 do 577 zł. W przyszłości należałoby dążyć w ramach dokonujących się zmian w strukturze zarządzania służbą zdrowia do choćby minimalnego czy wręcz psychologicznie - symbolicznego udziału ludności w pokrywaniu wydatków na leki

Podkreślano, że plan inwestycyjny resortu zdrowia i opieki społecznej został w 1980 r. wykonany w 78,9%. Udział inwestycji kontynuowanych w nakładach na budownictwo inwestycyjne wynosił 94,5%, na nowo rozpoczynane 5,7%. Przypomniano, że Komisja krytycznie oceniła projekt planu inwestycji na 1981 r. Zwracano uwagę na potrzebę zbilansowania potrzeb i określenia zakresu pomocy jaką mogłyby udzielić inne resorty na rzecz

kontynuowania rozpoczętych obiektów służby zdrowia i dla przyspieszenia oddania do użytku szpitali i innych placówek służby zdrowia. Należy - zdaniem dyskutantów - rozważyć celowość budowy niektórych szpitali wojewodzkich.

Udział środków Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia w realizacji obiektów resortu zdrowia zwiększył się z 14,5 % w 1976 r. do 27,1 % w 1980 r. Sprawa ta - mówili posłowie - poddawana jest obecnie bardzo ostrej krytyce społecznej. Trzeba podjąć decyzję, by zgodnie z założeniami NFOZ służył wyłącznie do finansowania zadań nadzwyczajnych a nie stanowił uzupełnienia budżetu resortu. O przeznaczeniu środków na cele służby zdrowia winien decydować demokratycznie wybrany komitet na każdym szczeblu.

Zdaniem posłów, sprawą o podstawowym znaczeniu jest dalsze usprawnienie zarządzenia w służbie zdrowia. Istnieje - w opinii dyskutantów - potrzeba określenia konieczności utrzymania względnie zmiany kadr na kierowniczych stanowiskach w poszczególnych jednostkach służby zdrowia. Niezbędne jest także tworzenie w szpitalach i dużych jednostkach służby zdrowia społecznego organu kontrolno-doradczego na wzór samorządu pracowniczego w przedsiębiorstwie.

Zaakcentowano, że w sprawę zaopatrzenia służby zdrowia trzeba angażować rzemiosło i spółki polonijne. Jest to - zdaniem posłów - bardzo pilne, bowiem stale napływają alarmujące sygnały o wstrzymaniu, zaniechaniu lub ograniczeniu produkcji zaopatrzenia medycznego.

Komisja przyjęła sprawozdanie z wykonania planu i budżetu w 1980 r. w części dotyczącej służby zdrowia.

Administracja państwowa

Zagospodarowanie przestrzenne małych miast

było rozpatrywane
w dniu 2 czerwca 1981 r. przez

Komisję Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska /BPS nr 283/VIII kad./

Podstawą dyskusji były materiały resortu oraz koreferat posła Krystyny Wawrzynowicz.

W toku obrad stwierdzono, że jedną z ważnych przyczyn złego zagospodarowania miast jest wadliwie funkcjonujący system planowania przestrzennego. Zagadnienie planowania przestrzennego musi być - w opinii posłów - potraktowane jako integralna część reformy gospodarczej. Przygotowywane założenia reformy gospodarczej zmierzać muszą - twierdzili dyskutanci - do generalnych zmian w systemie zarządzania i planowania, do sprecyzowania społecznych celów rozwoju kraju, regionów, województw, do najmniejszych jednostek osadniczych. Aby prawidłowo określić kierunki rozwoju i je realizować niezbędnym jest dokonanie zmian strukturalnych planowania przestrzennego.

Małe miasta w Polsce - mówiono - borykają się z podobnymi trudnościami, co duże aglomeracje miejskie. Naczelnym problemem jest budownictwo mieszkaniowe, brak uzbrojonych terenów pod budownictwo, brak potencjału budowlanego, zużywające się urządzenia komunalne lub ich brak

/szczególnie w miastach do 5 tys. mieszkańców/. Poziom zainwestowania komunalnego małych miast jest jednak znacznie gorszy od poziomu zagospodarowania dużych aglomeracji miejskich, czyniąc życie mieszkańców małych miast bardziej uciążliwym. Najuboższe miasta pod względem wyposażenia technicznego znajdują się w centralno-wschodniej i wschodniej części Polski.

Dalszy rozwój, stagnacja lub regres małych miast uzależniony jest - w opinii posłów - od spełnienia przez nie funkcji w życiu gospodarczym kraju. Podstawową ich funkcją jest obsługa rolnictwa, w sensie wykonywania usług technicznych, produkcji rolno-spożywczej, usług w zakresie obsługi ludności oraz mieszkalnictwo dla ludzi obsługujących rolnictwo. Część małych miast pełni funkcje ośrodków przemysłowych i przemysłowo-rzemieślniczych, inna grupa pełni funkcje osiedli satelitarnych, tzw. sypialni, w stosunku do dużych aglomeracji przemysłowych. Około 25 % małych miast pełni funkcje rekreacyjne tzw. wypoczynkowe, turystyczne, krajobrazowe, a 6 % to miasta o charakterze miejscowości uzdrowiskowych. Większość, bo aż 70 % małych miast, pełni funkcje kulturowe i zabytkowe. Na podstawie aktualnych funkcji i wartości potencjalnych należy - zdaniem mówców - zweryfikować rolę małych miast w sieci osadniczej kraju. Należałoby podkreślić, że walory zabytkowe i kulturowe nie mogą być głównym celem rewaloryzacji, lecz stanowić powinny funkcję podrzędną w stosunku do zapewnienia odpowiednich warunków mieszkania, pracy i wypoczynku. Równocześnie istnieje potrzeba przesunięcia punktu ciężkości dynamiki rozwoju z dużych aglomeracji na miasta średnie i małe.

Posłowie zaproponowali, by uznać zagospodarowanie przestrzenne kraju jako część składową reformy gospodarczej i poświęcić temu tematowi jedno z najbliższych posiedzeń Komisji; dokonać w ustalonym terminie weryfikacji planów zagospodarowania przestrzennego województwa; uznać za niezbędne, że podstawą rozwoju każdej jednostki osadniczej jest ogólny plan zagospodarowania przestrzennego. Niezbędna jest także aktywizacja miast zaniedbanych w celu przyjęcia części przyrostu naturalnego w kraju, wykorzystania rezerw gospodarczych poprzez rozwój drobnej wytworczości, usług, a przede wszystkim rozwój budownictwa oparty na lokalnych surowcach i potencjale budowlanym oraz poprzez modernizację i rewaloryzację.

Komisja zobowiązała resort do przygotowania materiałów, odnoszących się do szczegółowej koncepcji rozwoju małych miast.

Polityka legislacyjna

Informacja o stanie prac
nad projektem ustawy o
statusie prawnym nauczyciela

była rozpatrywana
w dniu 23 czerwca 1981 r. przez

Komisję Oświaty i Wychowania
/BPS nr 304/VIII kad./

Podstawą dyskusji była informacja resortu oświaty.

W toku obrad stwierdzono, że na obecnym etapie prac nad projektem nowelizacji trwa dyskusja między przedstawicielami resortu, Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność", ZG Związku Nauczycielstwa Polskiego z udziałem zespołu posłów z Komisji Oświaty i Wychowania. Dyskutowany projekt został opracowany przez zespół ministerstwa i zaakceptowany przez społeczną komisję powołaną przez ministra. Do chwili obecnej odbyło się 6 spotkań, strony przedyskutowały większość zagadnień spornych wynikających z projektu. Projekt został opublikowany w "Głosie Nauczycielskim", obecnie do resortu napływają uwagi i postulaty środowiska nauczycielskiego. Projekt nowelizacji ustawy obejmuje zmiany dotyczące statusu prawnego nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych państwowych szkół i innych placówek oświatowych i szkoleniowych, nie obejmuje nato-

miast nauczycieli akademickich. Zakresem nowelizacji objęto postulaty środowiska nauczycielskiego wysuwane od kilku lat, a zwłaszcza: obniżenie obowiązkowego wymiaru godzin przypadających na jednego nauczyciela; podniesienie płac nauczycieli do poziomu średnich płac pracowników inżynieryjno-technicznych zatrudnionych w przemyśle; wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, zgodnie z zasadami osobistego zaszeregowania pracownika /a nie jak to miało miejsce dotąd na zasadach ryczałtowych/; wynagrodzenie za urlop obliczane na podstawie średnich zarobków z okresu przedurlopowego; przyznanie radom pedagogicznym uprawnień do opiniowania kandydatów na stanowiska kierownicze w administracji szkolnej; przedłużenie urlopów wypoczynkowych do 8 tygodni; skrócenie okresu awansowego z 4 do 2 lat; wprowadzenie dodatku za wysługę lat, wprowadzenie zakładowego funduszu nagród i funduszu socjalnego. Zobowiązania finansowe budżetu państwa wynikające z nowelizacji ministerstwo szacuje na 38 mld zł. W tym stanie rzeczy wprowadzenie w życie postanowień wynikających z nowelizacji Karty praw nauczyciela jest możliwe tylko etapami. Przewiduje się całkowite zakończenie tego procesu do 1985 r.

W dyskusji posłowie apelowali, by odłożyć spory o słowa np. o nazwę ustawy, zwłaszcza, że oba związki zawodowe doszły w tej sprawie do porozumienia.

Akcentowano, że ustawa o statusie prawnym nauczycieli nie wyklucza przyszłej ustawy o systemie edukacji narodowej, natomiast jej wydanie oznacza pozytywną reakcję na wielką liczbę postu-

latów wpływających każdego dnia do Komisji. W przyszłości akt ten winien zostać włączony do ustawy o systemie edukacji narodowej, być może ideę tę należałoby zapisać w postanowieniach końcowych, lub nawet w preambule.

Przedstawiciele Komisji - mówili posłowie - w dalszym ciągu powinni brać udział w pracach komisji społecznej, pełniąc w niej funkcję konsultacyjną oraz - gdy trzeba - mediacyjną. Jest to ciągle - w opinii posłów - etap, gdzie rola posłów jest niesformalizowana, nawet wykraczająca poza obowiązki Komisji. Dopiero, gdy gotowy projekt /ewentualnie z protokołem rozbieżności/ wpłynie do Sejmu, staniemy się - mówiono - jego gospodarzem i będziemy mogli w większej mierze wpływać na jego treść. Przypomniano, że do projektu krytykowanej obecnie Karty praw i obowiązków nauczyciela Komisja wniosła 117 poprawek, w tym szereg istotnych.

Zaproponowano, aby raz jeszcze wystąpić do Prezydium Sejmu w sprawie zwołania plenarnego posiedzenia Sejmu poświęconego sprawom oświaty. Postulowano, aby odbyło się ono jesienią.

Dyskutanci postanowili: przedłużyć pełnomocnictwa 6-osobowego zespołu posełkiego biorącego udział w resortowych pracach nad projektem ustawy w sprawie prawnego statutu nauczycieli; ponowić uchwałę w sprawie zwołania posiedzenia Sejmu poświęconego kwestiom aktualnego systemu i perspektyw rozwoju systemu oświaty i wychowania w Polsce; upoważnić prezydium Komisji do zwołania posiedzenia Komisji w miarę potrzeby, gdy prace nad projektem ustawy będą

zakończone oraz zaapelować do przedstawicieli resortu i związków zawodowych o maksymalne przyspieszenie prac nad projektem ustawy w sprawie prawnego statutu nauczycieli.

Skargi i wnioski

Skargi dotyczące odszkodowań
za krzywdy wyrządzone
obywatelom polskim przez
okupanta

były rozpatrywane
w dniu 24 czerwca 1981 r. przez

Komisję Skarg i Wniosków
/BPS nr 303/VIII kad./

Informację na temat sprawy odszkodowań przedstawili dyrektor Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce prof. dr Czesław Pilichowski oraz poseł Stanisław Maciejewski.

W toku obrad stwierdzono, że stanowisko Polski w sprawie odszkodowań zostało jasno określone jeszcze w styczniu 1947 r. na konferencji londyńskiej. W latach 50-tych i 60-tych rząd polski kilkakrotnie podejmował wysiłki zmierzające do wyegzekwowania tych odszkodowań. Stanowisko RFN w tej sprawie długi czas było negatywne, dopiero po 1970 r. doprowadzono do przyznania przez rząd RFN zasiłków finansowych dla ofiar eksperymentów pseudometrycznych w wysokości 100 mln marek zachodnio niemieckich. W skargach obywateli - mówiono w dyskusji - będących ofiarami tych eksperymentów, powtarzają się stale pytania: po pierwsze - dlaczego zarządzenia Prezesa Rady Ministrów nr 16 i 109 dotyczące tej sprawy nie zostały opublikowane w żadnym dzienniku urzędowym, po drugie - dlaczego do ustalenia zasad rozdziału środków nie zaproszono

przedstawiciele poszkodowanych, po trzecie - dlaczego nie rozdysponowano wśród osób uprawnionych całości przyznanej kwoty. Ponadto wiele ze skarżących się twierdzi, że nie otrzymali należnego im odszkodowania w pełnej wysokości.

Podkreślano, że 9 października 1975 r. doszło do zawarcia dwóch porozumień, tj. umowy o zapatrzeniu emerytalnym i wypadkowym oraz porozumienia o wypłacie przez RFN Polsce 1,3 mld marek zachodnio niemieckich. Minister Grudzień wyjaśnił w Sejmie, że ryczałt w wysokości 1,3 mld marek stanowi częściową rekompensatę wydatków, które państwo polskie poniosło z budżetu na wypłatę obywatelom polskim tych rent i emerytur w całym okresie powojennym, jakie winny być wypłacane przez RFN, a z braku porozumienia nie były wypłacane.

W skargach zbiorowych i indywidualnych - mówili posłowie - obywatele twierdzą, że rząd PRL otrzymał dość duże środki finansowe na wypłacenie indywidualnych odszkodowań. Taką interpretację przyjmuje także niestety Ambasada RFN. Skarg takich jest bardzo wiele, są one kierowane zarówno do władz państwowych jak i Zarządu Głównego ZBOWiD w bardzo ostrym tonie. Wiele osób nadesłało także dokumentację swoich cierpień. Obecne uprawnienia kombatantów, a więc i byłych więźniów obozów koncentracyjnych są nieznaczne, jeśli uwzględnić, że już wiele grup ludności może przejść na wcześniejszą rentę. Najniższa renta wynosi 2.300 zł, natomiast kombatant może otrzymać rentę wyjątkową w wysokości 2.500 zł.

Wnioski posłowie podzielili na dwie grupy: pierwsza dotyczy rozdysponowania 100 mln marek, przeznaczonych na odszkodowania indywidualne,

druga - wypłaty Polsce przez rząd RFN kwoty 1,3 mld marek. Konieczne jest powołanie nowej komisji d/s rozdziału i ponownego przeanalizowania wniosków o przyznanie pomocy oraz ustalenie nowych zasad rozdziału tego funduszu. Trzeba poinformować społeczeństwo szczegółowo w środkach masowego przekazu o sprawie odszkodowań. Nowo powołana Komisja powinna rozpatrzyć także sprawy osób, które nie występowały dotychczas o odszkodowanie, wskutek błędnej lub niedostatecznej informacji, którym, ze względu na braki dowodowe, odmówiono pozytywnego załatwienia wniosków oraz tych, których wnioski dotychczas nie zostały rozpatrzone. Z uwagi na rozszerzający się w ten sposób krąg osób uprawnionych do otrzymania odszkodowania pozostała jeszcze kwota może się okazać zbyt małą. Resort zdrowia, który doprowadził do bezprawnego rozdysponowania funduszu pomocy, winien zabezpieczyć stosowną kwotę dla osób uprawnionych i spełniających określone kryteria. Trzeba także na podstawie kontroli przeprowadzonej przez NIK wszcząć postępowanie dyscyplinarne, bądź służbowe, przeciwko winnym powstałym zaniechaniom i nieprawidłowości. O wynikach kontroli należy powiadomić premiera PRL z uwagi na to, że wiele osób odpowiedzialnych za nieprawidłowy rozdział środków zajmuje wysokie stanowiska państwowe oraz ponieważ zachodzi konieczność rewindykacji środków finansowych wydanych niezgodnie z przeznaczeniem. Po drugie Prezydium Sejmu powinno wystąpić do rządu o dalsze starania u władz RFN o pozytywne załatwienie wniosków obywateli PRL dotyczących odszkodowań za krzywdy materialne i moralne wyrządzone osobom przebywającym w

obozach koncentracyjnych, w więzieniach /jako więźniowie polityczni/ i na pracach przymusowych, a także tych, którzy utracili w całości lub części swoje mienie. Chodzi również o pozytywne załatwienie spraw związanych z nabyciem przez naszych obywateli praw do rent i emerytur. Do czasu pozytywnego załatwienia tych spraw należy wymienionym obywatelom przyznać emerytury lub renty w wysokości określonej minimum socjalnym, to jest aktualnie 3 tys. zł.

Postanowiono opracować opinię w oparciu o przebieg posiedzenia.

PODKOMISJE

Podkomisja - Komisji Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego - zapoznała się w dniach 1-4 czerwca br. na terenie Kielc, Krakowa i Żywca z ochroną lasów jodłowych, z produkcją i zaopatrzeniem rynku w meble a także produkcją i gospodarką papierem.

Podkomisja - Komisji Przemysłu Ciężkiego, Maszynowego i Hutnictwa - w dniach 16-17 czerwca br. na terenie Poznania oceniała najnowsze osiągnięcia w produkcji eksportowej.

Podkomisja - Komisji Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego badała w dniach 19-25 czerwca br. na terenie województw olsztyńskiego i poznańskiego gospodarkę ziemią w latach 1979-1980, a także zapoznała się z założeniami w tym zakresie na okres 1981-1985.

POLSKA GRUPA UNII MIĘDZYPARLAMENTARNEJ

Dnia 11 czerwca br. w Sejmie odbyło się spotkanie posłów Witolda Lipskiego i Jaremy Maciszewskiego z członkiem Izby Reprezentantów Kongresu Stanów Zjednoczonych, członkiem komitetu wykonawczego Unii Międzyparlamentarnej Edwardem J. Derwińskim.

W dniach 21-24 czerwca br. przebywał w Polsce przewodniczący Unii Międzyparlamentarnej senator Rafael Caldera.

Przewodniczącego Unii przyjął Marszałek Sejmu Stanisław Gucwa, zapoznał on gościa z aktualnymi pracami ustawodawczymi Sejmu i jego rolę w procesie odnowy życia społeczno-gospodarczego kraju.

Senator R. Caldera został przyjęty przez wicepremiera Mieczysława Rakowskiego. Tematem dyskusji była sytuacja społeczno-polityczna Polski, ze szczególnym uwzględnieniem polityki gospodarczej.

Przewodniczący Unii przeprowadził także rozmowy z ministrem spraw zagranicznych Józefem Czyrkiem. Omówiono istotne aspekty aktualnej sytuacji międzynarodowej, ze szczególnym uwzględnieniem stosunków wschód-zachód oraz sytuacji w Europie.

Odbyło się spotkanie w Sejmie z przedstawicielami Zarządu Polskiej Grupy Unii Międzyparlamentarnej pod przewodnictwem posła Jaremy Maciszewskiego. Udział wzięli posłowie: Witold Jankowski, Jan Janowski, Witold Lipski, Karol Małcużyński, Janusz Stefanowicz, Ryszard Wojna oraz Wojciech Żukrowski. Omówiono problemy dotyczące

sprawowania przez Sejm funkcji kontrolnych, jego trybu pracy nad istotnymi zagadnieniami ustawodawczymi, poruszono także kwestie więzi z wyborcami oraz związane z aktywnością PGUM w aspekcie przygotowań do jesiennej konferencji Unii Międzyparlamentarnej w Hawanie. Posłowie udzielili odpowiedzi na interesujące R. Calderę pytania dotyczące życia społecznego i politycznego Polski, roli Sejmu i posłów w rozwiązywaniu konfliktów społecznych oraz roli kościoła w Polsce.

Przewodniczący Unii Międzyparlamentarnej przebywał z wizytą w Gdańsku /23 czerwca/, został on poinformowany o sytuacji społeczno-politycznej na Wybrzeżu Gdańskim, interesował się działalnością posłów na tym terenie. Zwiedził zabytki Gdańska oraz Westerplatte gdzie złożył kwiaty pod Pomnikiem Obrońców i Wyzwolicieli Wybrzeża, zwiedził także Stocznnię Gdańską, spotkał się z przewodniczącym KKP NSZZ "Solidarność" Lechem Wałęsą i członkami Prezydium Gdańskiego MKZ.

INDEKS DRUKÓW SEJMOWYCH

W czerwca Kancelaria Sejmu wysłała do ob. ob. posłów następujące druki sejmowej:

- Nr 58 - Przedstawiony przez Radę Państwa projekt ustawy o związkach zawodowych.
- Nr 59 - Poselski projekt ustawy o adwokaturze.
- Nr 60 - Rządowy projekt ustawy o przedsiębiorstwach państwowych.
- Nr 60a - Przedstawione przez rząd sprostowanie tekstu projektu ustawy o przedsiębiorstwach państwowych.
- Nr 61 - Rządowy projekt ustawy o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego.
- Nr 61a - Przedstawione przez rząd sprostowanie tekstu projektu ustawy o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego.
- Nr 62 - Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo budowlane.
- Nr 63 - Rządowy projekt ustawy zmieniającej ustawę o gospodarce paliwowo-energetycznej.
- Nr 64 - Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.
- Nr 65 - Rządowy projekt ustawy o wynagradzaniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.
- Nr 66 - Rządowy projekt ustawy o utworzeniu Urzędu Ministra Rolnictwa, Przemysłu Spożywczego i Leśnictwa.

- Nr 67 - Rządowy projekt ustawy o utworzeniu rządu Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego.
- Nr 68 - Rządowy projekt ustawy o utworzeniu Urzędu Ministra Górnictwa i Energetyki.
- Nr 69 - Rządowy projekt ustawy o utworzeniu Urzędu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego.
- Nr 70 - Rządowy projekt ustawy o utworzeniu Urzędu Ministra Handlu Zagranicznego.
- Nr 71 - Rządowy projekt ustawy o utworzeniu Centralnego Urzędu Gospodarki Morskiej.
- Nr 72 - Sprawozdanie Komisji Spraw Wewnętrznych i Wymiaru Sprawiedliwości oraz Prac Ustawodawczych o rządowym projekcie ustawy o kontroli publikacji i widowisk.
- Nr 72a- Wniosek Komisji Prac Ustawodawczych oraz Komisji Spraw Wewnętrznych i Wymiaru Sprawiedliwości zawierający projekt rezolucji Sejmu w związku z ustawą o kontroli publikacji i widowisk.
- Nr 72b- Poprawki do sprawozdania Komisji Spraw Wewnętrznych i Wymiaru Sprawiedliwości oraz Prac Ustawodawczych o rządowym projekcie ustawy o kontroli publikacji i widowisk.

II/1

CZĘŚĆ II

UCHWAŁY

OPINIE

DEZYDERATY

KOMISJA HANDLU WEWNĘTRZNEGO,
DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI I USŁUG

Opinia nr 10 uchwalona
w dniu 17 czerwca 1981 r.
skierowana do Prezesa
Rady Ministrów^{x/}

Komisja Handlu Wewnętrznego, Drobnej Wytwórczości i Usług na posiedzeniu w dniu 17 czerwca 1981 r. po zapoznaniu się z projektem uchwały Rady Ministrów z dnia 14.06.1981 r. w sprawie reglamentowanej sprzedaży mięsa i jego przetworów uznaje za celowe dokonanie proponowanych zmian w dotychczasowym systemie reglamentacji tych artykułów. Wychodzą one naprzeciw niektórym postulatom zgłaszanym przez sejmową Komisję Handlu Wewnętrznego, Drobnej Wytwórczości i Usług między innymi w opinii nr 9 z 8 maja 1981 r. Na podkreślenie zasługuje uproszczenie tego systemu ułatwiające zarówno społeczeństwu jak i pracownikom handlu realizację kart zaopatrzenia.

Niemniej Komisja uważa, że proponowany system powinien być bardziej elastyczny i umożliwiać podejmowanie operatywnych decyzji wynikających z aktualnej sytuacji zarówno na szczeblu resortu handlu wewnętrznego i usług a także wojewódzkim. Wszystkie działania winny zmierzać w kierunku dalszego podnoszenia norm zaopatrzenia ludności, a nie odwrotnie. Odnosi się to zwłaszcza do ludzi najcięższej pracujących /I grupa zatrudnionych a zwłaszcza górniczy/

x/ Patrz nr bież. cz. I, str. 42.

oraz dzieci i młodzieży. Zrównać również należy normy dla tych samych zawodów nie dokonując podziału na sektor społeczny i prywatny /np. taksówkarze prywatni otrzymują 3,5 kg, natomiast społecznicy 4 kg/. Komisja uważa, że jest to możliwe pod warunkiem właściwego zagospodarowania całego surowca, wykorzystania mocy produkcyjnych przemysłu i drobnej wytwórczości oraz właściwego importu uzupełniającego w oparciu o wszelkie możliwe środki dewizowe, a także likwidacji puli kart wydanej nieprawidłowo /podwójne/. Sprawie rozliczenia wydanych kart należy poświęcić szczególną uwagę, gdyż wydanie ponad 2 mln kart w miesiącu kwietniu br. więcej od liczby mieszkańców uprawnionych do ich pobrania nie znajduje uzasadnienia. Uzyskaną w ten sposób oszczędność można by przeznaczyć dla najciężej pracujących.

Niezależnie od powyższych stwierdzeń Komisja zgłasza następujące uwagi szczegółowe:

1. Zastrzeżenia budzi w § 3 pkt 2 delegacja umożliwiająca ministrowi handlu wewnętrznego i usług obniżenie norm zaopatrzenia - w przypadku wystąpienia niedoborów masy towarowej można to rozważyć w formie aneksu do uchwały w momencie podejmowania decyzji o przedłużeniu jej funkcjonowania na okres po październiku br.

2. Należy jaśniej sformułować jaki rodzaj karty przysługuje poszczególnym grupom społecznym - np. § 5 pkt 1.

3. Rozważenia wymaga dokładniejsze spreycyzowanie w § 5 pkt 1 podp. 2b - kogo uznaje się za uchylającego się od podjęcia pracy /winien to

stwierdzić właściwy organ administracji/.

4. Zastrzeżenia budzi § 5 pkt 1 podp. 2c - eliminujący z reglamentacji rodziny wielodzietne, osoby w wieku poprodukcyjnym oraz posiadającecy gieby najniższych klas - chodzi o obligatoryjny zapis (niezależnie od stwierdzenia w § 7 kt 2/.

5. W § 5 pkt 2 wprowadzić przykład ilustrujący przedziały wiekowe zgodnie ze statystyką demograficzną GUS.

6. W § 6 pkt 3 - uzupełnić sformułowanie "... przez MO lub inny uprawniony organ - np. PZU".

KOMISJA HANDLU ZAGRANICZNEGO

Opinia nr 5 uchwalona
w dniu 19 czerwca 1981 r.
skierowana do wiceprezesa
Rady Ministrów Mieczysława
Jagielskiego^{x/}

Komisja Handlu Zagranicznego na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 1981 r. rozpatrzyła informację Komisji Planowania przy Radzie Ministrów o węzłowych problemach dalszego, wszechstronnego rozwoju współpracy gospodarczej i wymiany handlowej z ZSRR. Na tle wyników realizacji NPSG w dziedzinie handlu zagranicznego, oceny przedstawionych materiałów, wystąpień przedstawicieli Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministerstwa Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej oraz głosów w dyskusji Komisja pragnie przede wszystkim wyrazić uznanie dla bezinteresownej pomocy Związku Radzieckiego w II połowie 1980 r. i w 1981 r. w postaci dostaw towarów i kredytów finansowych oraz przedstawić następujące uwagi i wnioski:

1. Na Związek Radziecki przypada od lat ponad 1/3 obrotów handlu zagranicznego Polski. Kraj ten jest naszym najważniejszym partnerem handlowym. Wysoka opłacalność wymiany handlowej z ZSRR określa w znacznej mierze wyniki handlu zagranicznego Polski i ma istotne znaczenie dla ogólnych wyników gospodarczych kraju.

x/ Patrz "Informator sejmowy" nr 12 cz. I
str. 51 - 54.

2. Łączna wartość polsko-radzieckich obrotów handlowych wyniesie w 1981 r. około 8,5 mld rubli, co stanowić będzie wzrost obrotów w stosunku do zobowiązań 1980 roku o około 500 mln rubli. Przyrost ten jest wynikiem zwiększenia importu z ZSRR. Zwiększone dostawy towarów uwzględniają najpilniejsze potrzeby w istniejącej sytuacji gospodarczej naszego kraju, głównie w zakresie zaopatrzenia w surowce, towary oraz nawozy, części zamienne i maszyny dla rolnictwa.

3. Rok ubiegły zamknął się dla Polski ujemnym saldem płatniczym na sumę ponad 600 mln rubli. Jeśli uwzględnić poważną nadwyżkę importu z ZSRR nad polskim eksportem w roku bieżącym, ujemny bilans płatniczy ze Związkiem Radzieckim na 1981 r. przy uwzględnieniu salda przejściowego z roku 1980, pogłębi się.

4. Komisja Handlu Zagranicznego potwierdza fakt, że Związek Radziecki był, jest i będzie naszym najważniejszym partnerem handlowym i należy dołożyć wszelkich starań, aby wzrost wzajemnych obrotów handlowych był szybszy.

5. Podstawowym działaniem powinno być zwiększenie zadań eksportowych do Związku Radzieckiego. Komisja krytycznie stwierdza, że działania w tym zakresie prowadzone są za mało energicznie i konsekwentnie.

6. Komisja Handlu Zagranicznego wyraża pogląd, że chłonny, ale wymagający rynek radziecki stwarza dla naszej gospodarki wyjątkowo cenną okazję intensyfikacji eksportu na ten kierunek.

7. Zdaniem Komisji należy niezwłocznie przedsięwziąć odpowiednie działania w poszczególnych resortach nad:

- pogłębieniem powiązań specjalizacyjno-kooperacyjnych,
- uruchamianiem nowych zdolności produkcyjnych pod doraźne potrzeby partnera radzieckiego,
- pełnym wyzyskaniem szerokich możliwości lokacyjnych dla wyrobów polskiego przemysłu, w tym opłacalnej produkcji wielkoseryjnej,
- większym wykorzystaniem znacznych możliwości rozwoju wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych, zwłaszcza surowcowych oraz eksportu usług budowlanych.

8. Komisja wyraża pogląd, że interesy naszej gospodarki łączą się nierozzerwalnie z rozszerzaniem korzystnej i szerokiej współpracy gospodarczej z ZSRR i należy oczekiwać, iż rząd uczyni wszystko co niezbędne, aby taka współpraca była pogłębiana.

KOMISJA KULTURY I SZTUKI

Opinia nr 2 uchwalona
w dniu 12 czerwca 1981 r.
skierowana do Prezesa Rady
Ministrów^{x/}

Komisja Kultury i Sztuki dokonała w dniu 29. IV. 1981 r. oceny realizacji porozumień zawartych przez resort kultury i sztuki z przedstawicielstwami związków zawodowych.

W listopadzie i grudniu ub. roku Ministerstwo Kultury i Sztuki zawarło 8 węzłowych porozumień z przedstawicielstwami NSZZ "Solidarność" i związków branżowych, obejmujących 200 poważnych zadań. Ponadto do Ministerstwa wpłynęło i przyjęte zostało do realizacji kilkaset innych postulatów z wielu jednostek organizacyjnych podległych resortowi.

Komisja Kultury i Sztuki stwierdza niezadowalający postęp w realizacji zawartych porozumień. Niedotrzymanie większości obustronnie ustalonych terminów rodzi zaniepokojenie i zniecierpliwienie zainteresowanych grup i środowisk zawodowych.

Zasadniczą przyczynę opóźnień w realizacji porozumień stanowią ich wysokie koszty finansowe, chociaż Ministerstwo nie dokonało dotychczas dokładnego ich wyliczenia. Zawarte porozumienia traktowane są jako zestaw osobno zgłoszonych jednostkowych życzeń i żądań, tak też pojedynczo i osobno, w miarę możliwości, są przez resort załatwiane, bądź przekazywane do załatwienia. Konieczne jest zatem wewnętrzne

x/ Patrz "Informator sejmowy" nr 12 cz. I
str.110 - 113.

uporządkowanie i zhierarchizowanie przyjętych zobowiązań.

W tej sytuacji niezbędne jest ponowne określenie terminów i sposobów realizacji porozumień. Tę potrzebę dostrzegają z jednakową jasnością obydwaj partnerzy - resort i przedstawicielstwa społeczne.

Zdaniem Komisji nadrzędne, decydujące znaczenie dla losów kultury narodowej i dla realizacji porozumień ma wysokość nakładów na kulturę i zasady jej finansowania. Komisja zdecydowanie opowiada się za przeznaczaniem na kulturę 2 % dochodu narodowego do podziału. Nie jest to nowy postulat finansowy i nie może być odsunięty mimo złej sytuacji gospodarczej kraju.

Protokół z Gdańska, w którym wspólnie uzgodniono sposób stałego zwiększania nakładów finansowych na kulturę od 0,9 % w 1981 r. do pożądanej wysokości 2 % dochodu narodowego w 1985 r. ma wciąż podstawowe znaczenie. Od realizacji tego zobowiązania zależy los wszystkich innych postulatów przyjętych w porozumieniach, zarówno ogólnych, jak i szczegółowych, a więc podwojenie produkcji książek do 1985 r., dozbrojenie techniczne i modernizacja poligrafii, rozwiązanie spraw materialnych i socjalnych pracowników kultury, kształcenie i rozwój kadr itp. w

W podpisanych porozumieniach przyjęto zobowiązanie wprowadzenia w br. nowych układów zbiorowych pracy: poligrafów, księgarzy, pracowników przedsiębiorstw konserwacji zabytków, pracowników instytucji artystycznych, kinematografii, Zjednoczonych Przedsiębiorstw Rozrywkowych, przemysłu muzycznego, przedsiębiorstw estradowych i agencji kon-

certowych, stowarzyszeń oraz opracowania nowych taryfikatorów i tabel płac dla pracowników bibliotek, domów kultury, muzeów, parków, biur wystaw artystycznych, filmoteki polskiej. Z uwagi jednak na porozumienie związków zawodowych z Ministerstwem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych sprawa traci aktualność w bieżącym roku. Otwartą jednak sprawą pozostaje opracowanie statusów zawodowych /kart praw i obowiązków/ drukarza, pracownika upowszechnienia kultury, artysty estrady, do czego zobowiązało się Ministerstwo Kultury i Sztuki w podpisanych porozumieniach. W związku z tym Komisja zwraca się do Obywatela Prezesa Rady Ministrów o zajęcie stanowiska w tej sprawie. Brak takiego stanowiska stawia przedstawicielstwa związkowe oraz kierownictwo resortu w bardzo trudnej sytuacji.

Zdaniem Komisji jest to warunek podwyższenia rangi różnych grup pracowników kultury i sztuki, który pozwoli uregulować narosłe latami nieprawidłowości w ich pozycji socjalno-bytowej.

Porozumienia zawierają szeroki zestaw spraw i problemów, których pozytywne rozstrzygnięcie, zgodne z duchem i literą podpisanych porozumień wymaga: albo zmiany dotychczas obowiązujących aktów, albo też nowych regulacji prawnych. Komisja stwierdza potrzebę większej inicjatywności Ministerstwa Kultury i Sztuki w tym zakresie. Wiele spraw zawartych w porozumieniach odnosi się do działań, które może podjąć Ministerstwo Kultury i Sztuki.

Jednak dużo jest postulatów, które wymagają działań międzyresortowych, na co Komisja wielokrotnie zwracała uwagę. Należą do nich takie sprawy, jak

wciąż krytykowana gospodarka papierem, potrzeba zmiany struktury jego produkcji, marnotrawstwo papieru, nieprawidłowy jego rozdział, rozproszenie poligrafii, zbyt wolne porządkowanie ruchu wydawniczego i krajowego rynku prasowego, załamania w funkcjonowaniu poligrafii, kinematografii, fonografii, i przemysłu muzycznego na skutek odczuwalnego braku materiałów, surowców, części zamiennych, konieczność opracowania nowych zasad racjonalnego gospodarowania całą bazą materiałową kultury - w tym właściwego wykorzystania pozaresortowych placówek kultury i skupionej w nich kadry.

Komisja Kultury i Sztuki zobowiązała Ministerstwo Kultury i Sztuki do konkretnej i rzetelnej realizacji porozumień oraz do ponownego przedstawienia w czerwcu br. informacji o postępie w ich wykonywaniu.

- - -

KOMISJA NAUKI I POSTĘPU TECHNICZNEGO

Opinia nr 4 uchwalona w dniu
23 czerwca 1981 r. skierowa-
na do Prezesa Rady Ministrów^{x/}

W wyniku analizy, przeprowadzonej z udziałem wybitnych przedstawicieli nauki i praktyki gospodarczej na posiedzeniu w dniu 23 czerwca 1981 r., sejmowa Komisja Nauki i Postępu Technicznego wyraża głębokie zaniepokojenie aktualnym stanem polskiej atomistyki, który przekreśla dotychczasowe prognozy i wydatnie oddala perspektywy jej różnorodnego i wszechstronnego zastosowania w gospodarce narodowej. To zaś, zdaniem Komisji, grozi w latach dwutysięcznych, a częściowo nawet po 1990 roku poważnym zagrożeniem w zakresie nowoczesności i ekonomii naszej gospodarki.

Komisja dopatruje się przyczyn takiego stanu za równo w wyraźnym niedocenianiu w ostatnich latach znaczenia atomistyki i korzyści tkwiących we wszechstronnych zastosowaniach techniki jądrowej oraz w systematycznym ograniczaniu nakładów na powyższe cele, jak i w nieuzasadnionych pociągnięciach organizacyjnych, niwelujących poprzednie osiągnięcia i możliwości skutecznej koordynacji całokształtu poczynań w tym zakresie.

Zdaniem Komisji, podtrzymującej w całej rozciągłości poprzednie stanowisko wyrażone już w opinii z 30 września 1974 r., istniały osiągnięcia stwarzające na początku lat 70-ych bardzo korzystne pozycje

x/ Patrz nr bież. cz. I str. 51 - 53.

wyjściowe. Wykorzystując bowiem upowszechnienie światowych wyników badań jądrowych po 1955 roku wąskie, ale wybitne grono naukowców i specjalistów-praktyków podjęło w trudnych ówczesnych warunkach szeroki zakres badań. Doprowadziło to w krótkim czasie do osiągnięcia wysokiego poziomu naukowego i znaczącej pozycji międzynarodowej oraz wykształcenia niezbędnej wysokokwalifikowanej kadry badaczy i praktyków. A więc, jak w rzadko której gałęzi gospodarki, uzyskano w polskiej atomistyce z niezbędnym wyprzedzeniem wszystkie czynniki konieczne do użytecznego wykorzystywania wyników badawczych.

Interdyscyplinarny zasięg atomistyki i możliwość jej praktycznego zastosowania nadają tym działaniom charakter międzyresortowy. Awans polskiej atomistyki po 1955 roku przypisuje Komisja w znacznym stopniu ówczesnemu systemowi jej organizacji - przez powołanie już w 1956 r. Pełnomocnika Rządu ds. Wykorzystania Energii Jądrowej, przekształconego później w 1973 r. w Urząd Energii Atomowej. Ta koncentracja problematyki jądrowej w organie ponadresortowym zapewniła możliwości właściwej koordynacji wszelkich poczynań i doprowadziła m. in. do opracowania tak cennych programów jak: kierunku rozwoju energii jądrowej w zasięgu do 2000 r., programu rozwoju produkcji i zastosowań akceleratorów oraz do zawarcia najpierw polsko-radzieckiej, a następnie wielostronnych umów kooperacyjnych w ramach RWPG w zakresie produkcji urządzeń dla elektrowni jądrowych. W szczególności bardzo wysoko oceniono wówczas zamierzenia szybko wzrastającego zaangażowania w ramach RWPG naszych przemysłów maszynowego i metalurgicznego w kooperacyjnej specjalizacji w

produkcji wyposażenia elektrowni jądrowej. Niestety ich realizacja w miarę upływu lat przebiegała coraz gorzej, co w efekcie doprowadziło do alarmujących wręcz opóźnień i zaniedbań. Praktyka gospodarcza końca lat 70-ych przekreśliła powyższe plany, a czynione wówczas raczej ruchy pozorne niż konkretne działania postawiły nas obecnie w sytuacji, grożącej niedotrzymaniem zobowiązań międzynarodowych i związanymi z tym brakami wyposażenia dla przyszłych krajowych inwestycji w dziedzinie atomistyki.

Komisja stoi na stanowisku, że obok nasilającego się w tamtych latach kryzysu gospodarczego, jedną z głównych przyczyn przedstawionego stanu była postępująca równolegle degradacja struktur organizacyjnych polskiej atomistyki - począwszy od nieuzasadnionego zniesienia Urzędu Energii Atomowej w 1976r. aż do zlikwidowania nawet odrębnego departamentu dla tych spraw w Ministerstwie Energetyki i Energii Atomowej /drugi człón pozostał więc tylko w nazwie resortu! / w 1980 roku. Decyzje te doprowadziły do rozdrobnienia środków i potencjałów wśród wielu resortów przy braku ponad resortowego koordynatora. Szczególny niepokój Komisji budzi zagrożenie naszej pozycji międzynarodowej w tej rozwojowej dziedzinie, wynikające z pomijania możliwości udziału krajowego zaplecza naukowego w porozumieniach międzynarodowych m. in. w porozumieniu kooperacyjnym krajów RWPG z 1979 roku. Zaniedbanie to winno być odrobione w ramach naszych propozycji przygotowywanych na kolejne spotkanie jesienią 1981 roku.

Komisja Nauki i Postępu Technicznego stwierdza, że w wyniku przedstawionej sytuacji, mimo upływu siedmiu lat w większości pozostają aktualne stano-

wiska i postulaty zawarte w poprzedniej opinii Komisji z dnia 30 września 1974 r. Ponadto Komisja, w oparciu o stanowiska przedstawione przez powołanych ekspertów prof. M. Mięśowicza i prof. J. Minczewskiego, podziela w całej rozciągłości poglądy zawarte w opracowanym dla ministra energetyki i energii atomowej raporcie nt. "Analizy stanu i wniosków dotyczących organizacji i systemu funkcjonowania atomistyki".

Pomimo wszystkich krytycznych ocen i uwag Komisja przekazuje Obywatelowi Premierowi opinie, że istnieją realne szanse i możliwości nadrobienia zaległości w rozwoju polskiej atomistyki i wdrażaniu jej osiągnięć do rozwoju wielu dziedzin krajowej gospodarki. Aby odrobienie tych zaległości, naszym zdaniem, decydujących o rozwoju i nowoczesności gospodarki w następnych dziesięcioleciach, mogło nastąpić - trzeba w szczególności:

1. Wydzielić organ administracji państwowej /podległy wiceprezesowi Rady Ministrów/ dla programowania kompleksowych działań odnośnie rozwoju atomistyki, dysponujący całością środków na ten cel wydzielonych w budżecie państwa oraz koordynujący i kontrolujący całokształt działań w zakresie: badań podstawowych, zastosowań techniki jądrowej w różnych działach przemysłu, medycyny, rolnictwa, ochrony środowiska jak i szerokiej dziedzinie zaplecza naukowo-badawczego energetyki jądrowej. Proponowany organ winien objąć swoją koordynacją: Instytut Badań Jądrowych, Instytut Fizyki Jądrowej, Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej, Zjednoczone Zakłady Urządzeń Jądrowych "POLON", b. Ośrodek Informacji o Energii Jądrowej, oraz pozostające nadal w strukturze szkolnictwa wyższego Międzyresortowe

Instytuty Fizyki i Techniki Jądrowej AGH Kraków oraz Techniki Radiacyjnej Politechniki Łódzkiej. Zdaniem Komisji tylko taka forma organizacyjna jest właściwa dla międzyresortowego charakteru atomistyki, która, jak wynika z doświadczeń ostatnich lat, ani w strukturze resortu energetyki ani w jakimkolwiek innym resorcie gospodarczym nie będzie miała zagwarantowanych odpowiednich warunków. Tym samym Komisja wypowiada się przeciwko rozwiązaniu odnośnie energii atomowej zaproponowanemu przez rząd w przedłożonym projekcie ustawy o powołaniu Urzędu Ministra Górnictwa i Energetyki i wnioskuje o skreślenie z jego zakresu działania zadań dotyczących techniki jądrowej.

2. Reaktywować Państwową Radę ds. Atomistyki jako organ doradczy rządu w zakresie spraw dotyczących strategii rozwoju atomistyki i koordynacji działań realizujących tę strategię.

3. Opracować dostosowany do powyższej strategii program z horyzontem do 2000 roku zapewniający realizowanie dotychczasowych ustaleń w zakresie materiałów i urządzeń dla atomistyki, z uwzględnieniem zmian wynikających z wdrażania przygotowywanej reformy gospodarczej.

4. Zwiększyć inicjatywy i intensywność prac badawczych i utylitarnych nad niezawodnością działania urządzeń jądrowych oraz nnieszkodliwianiem i składowaniem odpadów promieniotwórczych, do czego posiadamy w kraju szczególnie korzystne warunki. Działaniom tym powinno towarzyszyć wszechstronne aktualne informowanie społeczeństwa w tej dziedzinie.

5. Przygotować równolegle zabezpieczające w pełni potrzeby społeczne prawo atomowe i wynikające z niego rozporządzenia wykonawcze oraz w oparciu o

te akty prawne licencjonować wszelkie obiekty jądrowe.

6. Opracować i realizować z niezbędnym wyprzedzeniem program kształcenia kadr specjalistów dla energetyki i zastosowań innych technik jądrowych w gospodarce, dla krajowej ochrony radiologicznej oraz dla prowadzenia badań naukowych z zakresu atomistyki.

7. Rozwijać dostosowany i ukierunkowany do wymogów światowej nauki i potrzeb krajowej gospodarki program naukowo-badawczy atomistyki, jak również niezbędne dla zapewnienia właściwego jego poziomu kontakty i współpracę międzynarodową w tej dziedzinie. Istotnie ważną, poza omawianymi porozumieniami w ramach RWPG, jest współpraca atomistyki polskiej ze specjalistycznymi instytucjami międzynarodowymi, a w szczególności z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej.

8. W odniesieniu do elektrowni atomowych - zdaniem Komisji - należy przywrócić należytą rangę temu zagadnieniu i określić niezbędny dla zabezpieczenia funkcjonowania kraju udział tej energii w perspektywie lat 1990 i 2000, określony już w planie z 1974 roku na około 40 %. Problem ten winien być traktowany nie jako alternatywny w stosunku do tradycyjnych elektrowni węglowych, ale jako nieuniknione równoległe rozwiązanie - za czym przemawiają zarówno względy surowcowo-ekonomiczne, jak i względy ekologiczne.

Przedstawiając powyższą opinię sejmowa Komisja Nauki i Postępu Technicznego wyraża głębokie przekonanie, że Obywatel Premier zechce ją wziąć pod uwagę w dalszych działaniach rządu. Komisja oczekuje, że Obywatel Premier spowoduje poinformo-

wanie jej o zajętych stanowisku w sprawach stanowiących przedmiot opinii.

Opinia nr 5 uchwalona w dniu
23 czerwca 1981 r. skierowana
do Prezesa Rady Ministrów^{x/}

Komisja Nauki i Postępu Technicznego po rozpatrzeniu na posiedzeniu w dniu 7.04.1981 r. problematyki badań naukowych i wdrażania ich wyników w zakresie surowców mineralnych stwierdza, że istotną przeszkodę w odzyskiwaniu równowagi ekonomicznej stanowią braki surowcowe i energetyczne. Z tego względu problematyce naukowych badań geologicznych i wdrażaniu ich wyników, jak też uporządkowaniu gospodarki surowcami mineralnymi od kopaliny w złożu do użytkownika surowców, należy nadać szczególną rangę.

Przede wszystkim należy prowadzić jednolitą i konsekwentną politykę surowcową w kraju, która uwzględniałaby nie tylko bieżące i krótkookresowe, lecz także perspektywiczne potrzeby gospodarki narodowej.

W najbliższym czasie, powinien w Polsce nastąpić zasadniczy nie tylko ilościowy, ale i jakościowy wzrost badań i poszukiwań geologicznych oraz wdrożeń ich wyników do praktyki gospodarczej.

Prawidłowa gospodarka zasobami surowców mineralnych i racjonalne, długofalowe planowanie kierunków rozwoju przemysłu wydobywczego oraz bazujących

x/ Patrz "Informator sejmowy" nr 12 cz. I
str. 84 - 88.

na nim działów gospodarki narodowej, wymagają dokładnej znajomości budowy geologicznej kraju, które to zadanie winna spełniać państwowa służba geologiczna.

Realizacja tego zadania napotyka jednakże na poważne trudności, które wynikają z niewłaściwej organizacji badań naukowych i poszukiwań złóż surowców mineralnych, znacznego rozproszenia i rozbitcia potencjału badawczego, z braku opracowanych i bezwzględnie stosowanych w praktyce odpowiednich zasad - ochrony złóż surowców mineralnych i wód podziemnych oraz pełnego wykorzystania surowców towarzyszących. Występuje również szereg nieprawidłowości w finansowaniu badań i ich wdrożeń związanych z niejednoznacznością w obowiązujących przepisach.

Komisja postuluje zatem uregulowanie i prawne unormowanie następujących zagadnień:

1. W celu usprawnienia organizacji badań, poszukiwań i wdrożeń złóż surowców mineralnych, a także przyjęcia zasady niepodzielności celów na etapie regionalnych badań geologicznych oraz zapewnienia ich kompleksowości, należy je zintegrować, stworzyć system centralnego sterowania geologią, koncentrując badania w resorcie odpowiedzialnym za rozpoznanie budowy geologicznej kraju. Oznaczałoby to konieczność skupienia w jednostkach podległych centralnemu organowi - całości potencjału kadrowego i technicznego, który zajmuje się obecnie badaniami regionalnymi w innych resortach.

2. W zakresie wdrażania prac badawczych - centralny organ powinien przejąć gestię w zakresie finansowania z budżetu całości prac geologiczno-poszukiwawczych - do kategorii C₁ w odniesieniu do

stałych surowców mineralnych oraz do kategorii C w przypadku bituminów. Oznaczałoby to konieczność przejścia z funduszy inwestycyjnych poszczególnych ministerstw środków finansowych przeznaczonych na ten cel, jak również odpowiednich środków z budżetu Ministerstwa Górnictwa. Równocześnie Ministerstwo Górnictwa powinno przekazać potencjał wykonawczy, który realizuje zadania wchodzące do etapu poszukiwawczego.

3. Dla podniesienia jakości oraz efektywności geologicznych prac naukowo-badawczych - w ramach obowiązujących dotychczas przepisów - należy wprowadzić uzupełnienie w zakresie definicji i wyodrębnienia faz badawczych B+R+W, ogólnie przyjętych przy planowaniu, programowaniu, realizacji i finansowaniu prac naukowo-badawczych. Są one bowiem specyficzne dla geologicznych prac badawczych i nie pokrywają się z rozumieniem ogólnie obowiązujących definicji i kryteriów w tym zakresie. Brak takich unormowań powoduje, iż pracownicy zaplecza naukowo-badawczego geologii nie mogą korzystać z funduszu nagród wdrożeniowych tworzonego w placówkach naukowo-badawczych i rozwojowych na ogólnych zasadach, a ustalonych w uchwale nr 289 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1973r.

4. Dla lepszego i bardziej kompleksowego wykorzystania krajowej bazy surowcowej należy jak najszybciej opracować i bezwzględnie stosować w praktyce zasady ochrony złóż surowców mineralnych i wód podziemnych oraz w pełni wykorzystywać surowce towarzyszące. Zasady te winny znaleźć swój wyraz w ustawie o ochronie i gospodarce złóż kopalin użytecznych. Jednocześnie należy zapewnić system skutecznej kontroli i wprowadzić sankcje za nieprzestrzeganie posta-

nowień ustawy. Proponowana ustawa powinna zatem przewidywać powołanie Inspektoratu Złóż, o szerokich uprawnieniach w zakresie kontroli prawidłowości eksploatacji i wykorzystania złóż.

5. Zapewnienie przez odpowiednie resorty intensyfikacji badań w zakresie ochrony środowiska, rozpoznawania przemian w n.m. zachodzących, rekultywacji terenów pogórnicznych, składowania odpadów flotacyjnych, a także doskonalenia metod czynnej ochrony środowiska, tworzenia stref ochronnych dla kopalń, właściwej gospodarki ściekami itd. Jednocześnie należy zabezpieczyć w NPSG odpowiednie środki finansowe z wyraźnym wskazaniem na te cele.

6. Należy określić właściwą rolę geologii w programie działań stabilizacyjnych jak też w reformie gospodarczej. W ramach tej ostatniej, oprócz stworzenia systemu centralnego sterowania geologią, winien być opracowany nowy system finansowania i rozliczania prac geologicznych, który by uwzględniał potencjalną wartość odkrytych przez geologię złóż przez ustalenie właściwych kryteriów bilansowości oraz zapewnił skuteczną koordynację działalności geologicznej, zgodnie z potrzebami i dla dobra gospodarki narodowej.

Przedstawiając powyższą opinię Komisja zwraca się o zajęcie stanowiska wobec zawartych w niej uwag i wniosków.

KOMISJA PRAC USTAWODAWCZYCH

KOMISJA PRACY I SPRAW SOCJALNYCH

Opinia nr 1/3 uchwalona
w dniu 22 czerwca 1981 r.
skierowana do Prezesa Rady
Ministrów^{x/}

W związku z rozpatrywaniem rządowego projektu ustawy o wynagrodzeniach osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, Komisje: Pracy i Spraw Socjalnych oraz Prac Ustawodawczych przedstawiają następującą opinię:

1. Powyższą ustawę należy traktować jako tymczasową.

2. Należy opracować ustawę regulującą całościowo zasady wynagradzania osób zajmujących stanowiska w służbie państwowej na podstawie nominacji lub z wyboru, określając w niej:

a/ jednolitą tabelę stanowisk,

b/ jednolity system grup ich zaszeregowania dla celów płacowych.

3. W przyszłej ustawie należy rozważyć zasadność istniejącego obecnie podziału na wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatki funkcyjne zaciemniające obraz struktury wynagrodzeń oraz wypracować ewentualne cele i kryteria, którym dodatki funkcyjne winny odpowiadać.

4. W opracowywanej tabeli stanowisk i siatce uposażeń należy likwidować nieuzasadnione dysproporcje płacowe między różnymi pionami urzędowymi jak też między aparatem centralnym i terenowym.

x/ Patrz nr bież. cz. I, str. 38 - 41.

5. System uposażeń winien być kształtowany stosownie do aktualnie zakładanej reformy struktury rządu i mechanizmów zarządzania gospodarką narodową, jak również zgodnie z projektowaną ustawą o pragmatyce służbowej.

Komisje zwracają się do Obywatela Prezesa Rady Ministrów o spowodowanie udzielenia odpowiedzi odnośnie sposobu i terminu załatwienia wniosków zawartych w niniejszej opinii.

KOMISJA PRZEMYSŁU LEKKIEGO

Opinia nr 5 uchwalona w dniu
19 czerwca 1981 r. skierowa-
na do Prezesa Rady Ministrów^{x/}

Komisja Przemysłu Lekkiego po zapoznaniu się z informacjami nt. inwestycji i modernizacji w resorcie przemysłu lekkiego w latach 1976-1980 przedłożonymi przez Ministerstwo Przemysłu Lekkiego, Komisję Planowania przy Radzie Ministrów i Najwyższą Izbę Kontroli oraz po zwizytowaniu kilku nowych i będących w budowie zakładów stwierdza, iż program rozwoju przemysłu lekkiego ustalony uchwałą Rady Ministrów Nr 224/76 z dnia 22 listopada 1976 r. o pięcioletnim narodowym planie społeczno-gospodarczym w znacznej części nie został zrealizowany.

Wielkości rocznych nakładów inwestycyjnych ustalone w planie pięcioletnim były obniżane corocznie uchwałami Rady Ministrów o NPSG. W latach 1976-1980 wydatkowano na inwestycje 60,3 mld zł, tj. 80,2% nakładów założonych w planie pięcioletnim. Pomimo istnienia szeroko rozbudowanych instytucji sprawujących nadzór nad działalnością przedsiębiorstw jak Ministerstwo i zjednoczenia, mimo istnienia wielu instytucji kontrolnych jak: Najwyższa Izba Kontroli, Kontrola Dochodów Państwa, wydziały kontroli i inspekcji resortu i zjednoczeń, kontrola Narodowego Banku Polskiego i wielu innych, stosunkowo dużo zadań inwestycyjnych realizowanych było nieprawidłowo. Zanizanie rocznych limitów inwestycyjnych, w stosunku

^{x/} Patrz "Informator sejmowy" nr 13, cz. I,
str. 43 - 44.

do pięcioletnich stanowiących podstawę do rozpoczęcia inwestycji, powodowało wydłużanie a często przerywanie rozpoczętych zadań inwestycyjnych. Dostawcy maszyn i urządzeń, szczególnie krajowi nie dotrzymywali zarówno terminów dostaw jak i norm jakości dostarczanych maszyn. Braki i nierytmiczne dostawy materiałów budowlanych i konstrukcyjnych powodowały liczne przestoje przedsiębiorstw budowlano-montażowych. Wszystko to razem powodowało wydłużanie się terminów realizacyjnych oraz poważne zwiększanie kosztów budowy. Większość nowo budowanych obiektów jak i modernizację starych opierano na dostawach maszyn z importu a równocześnie nie rozwijano w dostatecznym stopniu krajowej produkcji części zamiennych do tych maszyn, co skazywało przedsiębiorstwa produkcyjne na stały import części zamiennych. Obecnie, przy istniejących trudnościach płatniczych, występują poważne problemy w utrzymaniu tych maszyn w eksploatacji. Istnieją liczne przypadki długiego dochodzenia do projektowych zdolności produkcyjnych, a w wielu wypadkach w ogóle nie uzyskano tych zdolności w planowanych terminach. Okazało się, że przy obecnych strukturach organizacyjnych i przy obecnych metodach zarządzania, gdy ogranicza się lub wstrzymuje działalność inwestycyjną w formie nakazów w trakcie trwania procesu inwestycyjnego, staje się niemożliwym uniknięcie poważnych błędów i ujemnych skutków ekonomicznych.

Charakteryzując kierunki inwestowania w przemyśle lekkim należy podkreślić, że w latach 1976-1980 następowało systematyczne zmniejszanie udziału robót budowlano-montażowych w realizowanych inwestycjach ogółem, natomiast wzrastał udział inwestycji odtworze-

niowo-modernizacyjnych. Pozytywnie oceniając powyższy trend w kierunkach inwestowania należy dodać, iż ponoszone wydatki na inwestycje odtworzeniowo-modernizacyjne nie zawsze były racjonalnie wykorzystywane.

Oceniając skutki realizowanych inwestycji dla substancji majątku trwałego trzeba stwierdzić, że nastąpił spadek udziału procentowego maszyn nowoczesnych w wieku do lat 5, przy jednoczesnym wzroście udziału maszyn w wieku 20-30 lat. Poważnej dekapitalizacji uległy budynki i budowle. Z łącznej kubatury budynków zagospodarowanych przez przemysł lekki, budynki wybudowane do 1939 r. stanowią 45,2 %, zaś obiekty z lat 1970-1980 - 22,0 %. Ciągła praca w tych budowlach spowodowała, że znaczna ich część nie kwalifikuje się w ogóle do użytkowania.

Kierunki inwestowania zaprogramowane przez resort przemysłu lekkiego nie były w pełni adekwatne do potrzeb poszczególnych branż oraz stopnia ich unowocześnienia. Jak wynika z ustaleń kontroli NIK wprowadzenie inwestycji do spisu zadań i rozpoczynanie robót budowlano-montażowych następowało bez szczegółowych analiz branżowych, określających wszystkie podstawowe parametry techniczno-technologiczne. Wyliczenia efektywności inwestycji były obciążone podstawowymi błędami wynikającymi z niewłaściwych cen zaopatrzeniowych oraz kosztów własnych wytwarzania. Nastąpiły poważne zahamowania w rozwoju przemysłu lniarskiego oraz wykorzystaniu odpadów włókienniczych w gospodarce narodowej, pomimo uzasadnionych potrzeb i uchwał Prezydium Rządu w tych sprawach.

Dla zapewnienia istotnej poprawy gospodarowania, w tym również na odcinku inwestycyjnym, musi nastąpić głęboka reforma zarówno struktur organizacyjnych jak i metod zarządzania. Przedsiębiorstwa powinny mieć pełną samodzielność oraz rozeznanie i to na kilka lat naprzód, jakimi nakładami będą dysponowały na swój rozwój. Ich działalność, szczególnie w trakcie realizacji zadania inwestycyjnego, nie powinna być ograniczana żadnymi nakazami lub zakazami.

Realizacja inwestycji na placu budowy winna odbywać się w oparciu o umowy zawarte przez inwestora zarówno z przedsiębiorstwami wykonawczymi jak i dostawcami maszyn, ale w takich uwarunkowaniach, aby żadnemu partnerowi nie opłacało się nie dotrzymywać zarówno terminów realizacji jak i nieodpowiedniej jakości dostarczanych maszyn.

Obecnie w warunkach dużych ograniczeń inwestycyjnych zachodzi pilna potrzeba dokonania pełnej analizy i to przy udziale Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz zainteresowanych przedsiębiorstwach, jakie zadania inwestycyjne należy realizować a jakie wstrzymać i jak zagospodarować zbudowane już obiekty.

Koniecznym jest, aby realizacja inwestycji w większym niż dotąd stopniu została oparta na dostawach maszyn krajowej produkcji. W ramach skromnych nakładów inwestycyjnych trzeba uwzględnić w pierwszej kolejności rozwiązywanie przede wszystkim tych zadań, które umożliwiają lepsze wykorzystanie istniejącego już potencjału produkcyjnego. Należy też rozwijać te gałęzie przemysłu, które opierają się na krajowej bazie surowcowej, jak przemysł lniarski oraz zagospo-

darowanie odpadów włókienniczych. Staje się też koniecznym rozwijanie działalności mającej na celu zmniejszenie zużycia wszelkiego rodzaju energii oraz poprawę warunków pracy załóg produkcyjnych.

Przekazując Obywatelowi Prezesowi Rady Ministrów powyższą opinię Komisja Przemysłu Lekkiego zwraca się z prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionych spostrzeżeń i wniosków.

DEZYDERATY

KOMISJA GÓRNICWA, ENERGETYKI I CHEMII

Dezyderat nr 1 uchwalony
w dniu 19 czerwca 1981 r.

Do Prezesa Rady Ministrów

Komisja analizując na bieżąco aktualną sytuację w resorcie górnictwa a w szczególności w zakresie wydobycia węgla kamiennego stwierdza, że realizacja zadań wydobywczych, które mają poważny wpływ na wypróbowanie gospodarki narodowej z sytuacji kryzysowej - kształtuje się bardzo niekorzystnie. Stan ten dotyczy zarówno realizacji bieżących jak i przyszłych zadań wydobywczych.

Załogi górnicze odczuwają dotkliwe braki w zakresie:

- podstawowego zaopatrzenia w artykuły żywnościowe, środki piorące oraz mydło, papierosy itd.,
- podstawowego zaopatrzenia materiałowo-technicznego z dostaw krajowych oraz importu, a w szczególności części zamiennych do maszyn i urządzeń górniczych oraz sprzętu ochrony osobistej.

W wyniku powyższego stanu oraz na tle wymienionych braków, panujące nastroje wśród załóg wpływają demobilizująco na realizację bieżących zadań oraz dezorganizują tok codziennej

produkcji. Dotkliwy brak części zamiennych oraz dostaw maszyn i urządzeń górniczych /np. kombajnów chodnikowych/ stwarza groźbę obniżenia zdolności produkcyjnej kopalń oraz dalszego zmniejszenia wydobycia węgla w najbliższych latach z powodu niewykorzystania w odpowiednim zakresie robót przygotowawczych niemal we wszystkich kopalniach.

Doceniając powagę sytuacji, Komisja Górnictwa, Energetyki i Chemii uwraca się do Obywatela Prezesa Rady Ministrów o spowodowanie podjęcia w ramach istniejących możliwości - efektywnych działań dla zmiany istniejącego stanu rzeczy w resorcie górnictwa.

- - -

KOMISJA KULTURY I SZTUKI

Dezyderat nr 27 uchwalony
w dniu 12 czerwca 1981 r.^{x/}

Do Prezesa Rady Ministrów

Analizując 12 czerwca br. odpowiedzi na dezyderaty Komisja Kultury i Sztuki stwierdziła, że nie została dotąd poinformowana przez Prezesa Rady Ministrów, jakie - w wyniku dezyderatu nr 11 z 25 września 1980 r. - kroki podjął rząd dla systemowego i skutecznego uporządkowania gospodarki papierem w celu wygospodarowania większej jego ilości na cele wydawnicze.

Dezyderat Komisji Kultury i Sztuki zmierzał do uzyskania odpowiedzi na stwierdzenie przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów na plenarnym posiedzeniu Sejmu PRL w dniu 23 czerwca 1980 r., iż "zostaną podjęte prace w celu udoskonalenia całokształtu procesów obrotu i wykorzystania papieru, jako materiału cennego dla gospodarki i kultury narodowej". Mimo upływu roku od tej zapowiedzi Komisja Kultury i Sztuki nie stwierdza systemowych działań porządkujących gospodarkę papierem, a wręcz odwrotnie - marnotrawstwo papieru i niegospodarność w wielu ogniach procesu produkcyjnego, transportu, obrotu, rozdzielnictwa i wykorzystania papieru.

W tej sytuacji Komisja postuluje:

- 1/ podjęcie szybkich międzyresortowych działań mających na celu wygospodarowanie większej

x/ Patrz "Informator sejmowy" nr 6, cz. II,
str. 46 - 47.

- ilości papieru na cele wydawnicze;
- 2/ zobowiązanie przemysłu papierniczego do pełnej i terminowej realizacji przyjętych w planie na 1981 r. wielkości produkcji papieru dla prasy i wydawnictw;
 - 3/ uruchomienie środków płatniczych na import z II obszaru przewidzianych w planie na 1981 r. wielkości papieru na cele wydawnicze;
 - 4/ uzyskanie z I obszaru płatniczego niezbędnych ilości papieru dla zabezpieczenia ciągłości ukazywania się gazet i czasopism;
 - 5/ zabezpieczenie środków dewizowych w II obszarze płatniczym na zakup części zamiennych i maszyn niezbędnych dla ciągłości funkcjonowania poligrafii. Komisja uzyskała zapewnienie o uruchomieniu dodatkowo w 1981 r. 5 mln zł dewizowych na zakup części zamiennych dla poligrafii jednak środków tych dotychczas poligrafia nie otrzymała.

Komisja Kultury i Sztuki z zaniepokojeniem obserwuje dramatyczną sytuację, jaka wytworzyła się w wydawnictwach prasowych i książkowych, na skutek zmniejszających się ilości oraz pogarszających się warunków technicznych poligrafii i innych przemysłów związanych z produkcją wydawniczą.

Komisja z całą mocą podkreśla, że ograniczanie nakładów i objętości gazet i czasopism oraz nakładów i tytułów książek prowadzi do naruszenia obiegu informacji w naszym kraju oraz zubożenia kultury umysłowej narodu.

KOMISJA ZDROWIA I KULTURY FIZYCZNEJ

Dezyderat nr 27 uchwalony
w dniu 30 czerwca 1981 r.^{x/}

Do ministra spraw zagranicznych

Komisja Zdrowia i Kultury Fizycznej rozpatrywała odpowiedź na dezyderat nr 13 w sprawie niewłaściwego stosunku niektórych funkcjonariuszy w Czechosłowackiej Republice Socjalistycznej i Niemieckiej Republice Demokratycznej wobec turystów polskich, uznając ją za niezadowalającą.

Istniejąca nadal praktyka potwierdzona licznymi informacjami i skargami świadczy o tym, że sytuacja na tym odcinku nie wykazuje żadnej poprawy mimo starań Ministerstwa.

W związku z tym Komisja postuluje, by minister ponownie stanowczo zwrócił się do właściwych organów o traktowanie turystów polskich w sposób nieodbiegający od przyjętych norm prawa międzynarodowego oraz panujących norm zwyczajowych.

Problem ten staje się pilny i ważny szczególnie teraz w czasie sezonu turystycznego. Należy więc dołożyć wszelkich starań, aby wyeliminować te zjawiska, które powodują słuszne niezadowolenie i rozgoryczenie naszych obywateli.

x/ Patrz "Informator sejmowy" nr 12, cz.II,
str.112 - 114.

ODPOWIEDZI NA DEZYDERATY

KOMISJA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU
MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

Odpowiedz na dezyderat nr 3
uchwalony w dniu
4 marca 1981 r.^{x/}
/jest to również odpowiedź
na analogicznej treści dezyde-
rat nr 2 Komisji Administra-
cji, Gospodarki Terenowej
i Ochrony Środowiska/

Wiceprezes Rady Ministrów Andrzej Jedynek
w dniu 5 czerwca 1981 r. poinformował:

Przygotowany oddolnie przez przedsiębior-
stwa budowlano-montażowe, zgodnie z zasadami
określonymi w uchwale Rady Ministrów nr 118/80
z dnia 17 listopada 1980 r. plan w zakresie budow-
nictwa mieszkaniowego, okazał się niższy o ok.
700 tys. m² powierzchni użytkowej mieszkań od
zadań szacunkowo określonych w NPSG na 1981 r.
Przeprowadzone przez kierownictwo resortu bu-
downictwa i przemysłu materiałów budowlanych
konsultacje ze zjednoczeniami oraz władzami wo-
jewódzkimi, w wyniku których skreślono z planu
zadania o mniejszym znaczeniu społecznym,
wprowadzają w to miejsce obiekty mieszkalne
- doprowadziły do zmniejszenia powyższej różni-
cy z 700 tys. m² do 500 tys. m². Zapewniono

x/ Patrz "Informator sejmowy" nr 12, cz. II,
str. 45.

niezbędny potencjał na wykonanie infrastruktury technicznej warunkującej program mieszkaniowy.

Wzmocniony został potencjał budownictwa mieszkaniowego m.in. poprzez przemieszczenie w niektórych aglomeracjach potencjału budownictwa przemysłowego do zjednoczeń budownictwa ogólnego, do których przekazano ostatnio 11 przedsiębiorstw. Niezależnie od tego potencjał zjednoczeń budownictwa przemysłowego i specjalistycznego resortu budownictwa i pmb zaangażowany będzie w bieżącym roku w wys. 16 mld zł /25 % potencjału tych zjednoczeń/ w realizacji budownictwa mieszkaniowego i infrastruktury technicznej /w roku 1980 udział ten wynosił ok. 11 mld zł, tj. ok. 17 %/.

Aktualny plan produkcji budowlano-montażowej na rzecz budownictwa mieszkaniowego opracowany oddolnie przez przedsiębiorstwa jest dostosowany do możliwości technicznych, materiałowych i energetycznych oraz do realizowanego w ramach ustalonych wielkości nakładów programu uzbrojenia terenów dla budownictwa mieszkaniowego.

Pragnę Obywatela Marszałka poinformować, że niezależnie od powyższego stanu, problem zapewnienia realizacji zadań spółdzielczego budownictwa mieszkaniowego na 1981 rok nie może być uznany jako rozwiązany, gdyż przygotowywana jest przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów, zgodnie z zapowiedzią w Sejmie w dniu 10 kwietnia br. przez Premiera Wojciecha Jaruzelskiego, korekta NPSG na 1981 rok, która przejściowo obejmie najprawdopodobniej także budownictwo mieszkaniowe. Projekt wspomnianej korekty NPSG na 1981 rok przedstawiony zostanie w ciągu

najbliższych tygodni do rozpatrzenia przez Sejm.

Pragnę zapewnić Obywatela Marszałka, że zwrócona zostanie szczególna uwaga, aby w zaktualizowanym w wyniku korekty NPSG na 1981 rok bilansie i rozdziale robót budowlano-montażowych zagwarantowane zostało wykonawstwo dla całego skorygowanego planu spółdzielczego budownictwa mieszkaniowego.

Odpowiedź na dezyderat
nr 7 uchwalony
w dniu 14 maja 1981 r. x/

Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w dniu 19 czerwca 1981 r. poinformował:

W wykonaniu ustaleń zawartych w dezyderacie nr 7 Komisji Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, uchwalonym na posiedzeniu w dniu 14 maja br. - uprzejmie przedkładam w załączeniu fotokopię mojego wystąpienia w powyższej sprawie do ministra budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych:

"W nawiązaniu do dezyderatu nr 7 Komisji Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, uchwalonego na posiedzeniu w dniu 14 maja br., stwierdzającego znaczne opóźnienia w realizacji inwestycji szczególnie ważnych dla zaopatrzenia rynku - uprzejmie proszę Towarzysza Ministra o podjęcie skoncentrowanych, konkretnych

x/ Patrz "Informator sejmowy" nr 13, cz. II,
str. 45.

działań dla zapewnienia warunków ich sprawniejszej realizacji, zwłaszcza w odniesieniu do zadań gospodarki żywnościowej.

Szczególnymi działaniami powinny być objęte zadania przewidziane do zakończenia w bieżącym roku dla uzyskania z ich realizacji efektów gospodarczych w możliwie najbliższym terminie.

W przypadku gdyby zrealizowanie tego zadania wymagało bezzwłocznego wstrzymania realizacji niektórych innych inwestycji - uprzejmie proszę o przedłożenie odpowiednich wniosków pod obrady Prezydium Rządu."

- - -

KOMISJA KOMUNIKACJI I ŁACZNOŚCI

Odpowiedzi na dezyderaty
uchwalone
w dniu 12 maja 1981 r. ^{x/}

Minister przemysłu chemicznego w dniu 24 czerwca 1981 r., odpowiadając na dezyderat nr 4, poinformował:

Zdolności produkcyjne wyrobów lakierowych w przemyśle chemicznym przy zmniejszonym wymiarze godzin pracy wynoszą ok. 350 mln litrow/rok. Produkcja wyrobów lakierowych obejmuje szeroki wachlarz asortymentowy zużywany przez przemysły: motoryzacyjny, maszynowy, okrętowy, maszyn rolniczych, meblarski, budownictwa mieszkaniowego, komunikacji itp. Wyroby te są zużywane w większości do wykańczania produkcji finansyjnej. Produkcja wyrobów lakierowych jest dewizochłonna i angażuje poważne środki dewizowe na import surowców z II obszaru płatniczego. Wartość wsadu dewizowego z II obszaru płatniczego szacuje się średnio na 1,2 zł dew. na 1 litr wyrobu. Jest to produkcja recepturowa, w skład jednego wyrobu wchodzi od kilku do kilkunastu surowców.

Zapotrzebowanie kraju na wyroby lakierowe określa się na rok bieżący w wysokości ok. 400 - 430 mln litrów. Ograniczenia jakie mają miejsce w limitach dewizowych na II obszar płatniczy dla Ministerstwa Przemysłu Chemicznego, jak również trudności płatnicze kraju, a zwłaszcza

x/ Patrz "Informator sejmowy" nr 13, cz. II,
str. 52 - 55.

gotówkowe, spowodowały konieczność obniżenia planowanej produkcji wyrobów lakierowych na 1981 r. z 340 mln litrów do ok. 270 mln litrów.

W przedstawionej powyżej sytuacji występuje poważny niedobór w pokryciu potrzeb kraju we wszystkich kierunkach zużycia.

Farby do znakowania jezdni

Z podanych powyżej powodów produkcja krajowa farb do znakowania jezdni uległa także obniżeniu. Czyni się starania, aby pokryć zapotrzebowanie kraju przez zwiększenie tego rodzaju farb z importu z I obszaru płatniczego /NRD/. I tak w 1977 r. produkcja krajowa wyniosła 1.040 tys. litrów, w 1980 r. 440 tys. litrów, na rok 1981 utrzymuje się produkcję /niewielką/ przeznaczoną wyłącznie do malowania znaków w obiektach wojskowych i na lotniskach. Resort komunikacji pismem z dnia 30.IV. 1981 r. podsekretarza stanu obywatela A. Markowskiego określił jako niezbędne potrzeby na 1981 r.

- farb do znakowania jezdni 1.200 ton
- farb antykorozyjnych do zabezpieczenia konstrukcji stalowych mostów 300 ton

Przychód i dostawy farb do malowania znaków na jezdniach w 1980 r. i na 1981 r. przedstawiają się następująco:

	Rok 1980 wykonanie	Rok 1981 planowane dostawy
Przychód:		
- z importu z NRD tzw. farba "Strama"	1.852 t	1.885 t
- z produkcji krajowej /Łódzka Wytwórnia Farb i Lakie-		
<i>xx/</i>	440 tys.l	

Rozchód:

1. Min. Komunikacji /CZ Drog i Mostów - malowanie poza obrębami miast/ - dostaw z NRD	1.070 t	1.000 t
2. Min. Adm., Gosp. Teren. i Ochrony Środowiska /Zjedn. Miejskich Przeds. Inżynier. i Komunikacyj- nych - malowanie w mias- tach/ - z dostaw z NRD	782 t	885 t
- z produkcji krajowej	440 tys.l	-

Wyroby lakierowe antykorozyjne do zabezpieczenia konstrukcji stalowych mostów

Potrzeby na te wyroby określone zostały w wysokości 300 ton. Dostawy są realizowane na podstawie potwierdzonych zamówień przez producenta będącego zarazem sprzedawcą, względnie przez terenowe jednostki sprzedaży hurtowej, Centrali Handlowej Przemysłu Chemicznego "Cnemia". Doceniając ważność zabezpieczeń antykorozyjnych Zjednoczenie Przemysłu Tworzyw i Farb "Plastofarb" nadzorujące produkcję i dostawy na zaopatrzenie kraju w wyroby lakierowe zostało zobowiązane do uwzględnienia zgłoszonych potrzeb możliwie w maksymalnych wielkościach.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że w resorcie przemysłu chemicznego występują niewykorzystane zdolności, pozwalające na zwiększenie produkcji wyrobów lakierowych, w tym także omawianych, co jednak uwarunkowane jest uzyskaniem odpowiednich środków dewizowych na import surow-

ców z II obszaru płatniczego, w tym ca 50 % w formie gotówki.

Ministerstwo Przemysłu Chemicznego pismami z dnia: 13.V., 22.V., 28.V.1981 r. znak: OT/37/81 poinformowało kierownictwo Ministerstwa Komunikacji o planowych dostawach wymienionych wyrobów lakierowych.

Opóźniona informacja w zakresie wielkości dostaw farb do znakowania jezdni dla Ministerstwa Komunikacji spowodowana została późnym podpisaniem protokołu handlowego między rządem PRL a rządem NRD o wzajemnych dostawach towarów i świadczeń usług w 1981 r. /17.III. 1981 r/, na podstawie którego resort przemysłu chemicznego wynegocjował dopiero wielkość dostaw omawianych farb.

Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w dniu 20 czerwca 1981 r. odpowiedział na dezyderat nr 5:

W nawiązaniu do dezyderatu w sprawie wznowienia robót w 1982 r. na budowie mostu w Cigacicach uprzejmie informuję, że Komisja Planowania przy Radzie Ministrów potwierdza konieczność kontynuacji i zakończenia budowy w/w mostu.

Wartość kosztorysowa obiektu wynosi 339,0 mln zł w tym 298,5 mln zł w robotach budowlano-montażowych. Projektowana długość mostu wynosi 476 m, a dróg dojazdowych 9,3 km. Do końca 1980 r. na budowę omawianego mostu wydatkowano 58,0 mln zł w tym 54,2 mln zł w robotach budowlano-montażowych.

Budowę mostu przerwano w wyniku rygorys-

tycznego ograniczenia inwestycji.

Problem ten będzie ponownie rozpatrzony przy konstruowaniu założeń do projektu planu inwestycyjnego na 1982 r.

KOMISJA KULTURY I SZTUKI

Odpowiedź na dezyderat
nr 20 uchwalony
w dniu 13 lutego 1981 r. x/

Minister kultury i sztuki w dniu 12 czerwca 1981 r. poinformował:

Wyjaśnienia oraz plan działań Ministerstwa Kultury i Sztuki, mających na celu przeciwdziałanie regresowi, w jakim znalazła się polska kinematografia były przedmiotem naszych uzgodnień z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów oraz Komitetem d/s Radia i Telewizji, a następnie zostały zaakceptowane przez Ob. wicepremiera M. F. Rakowskiego.

Sprawa statusu zespołów filmowych oraz współpraca z filmowym środowiskiem twórczym

Zgodnie z ustaleniami ze Stowarzyszeniem Filmowców Polskich minister kultury i sztuki powołał z dniem 1 marca /6/ i 1 kwietnia /2/ 1981 r. 8 nowych zespołów filmowych, kadencji lat 1981 - 1984. Powołane też zostały kierownictwa tych zespołów.

Kandydatury 8 kierowników artystycznych zespołów filmowych były wyłonione w drodze dwustopniowych wyborów na zebraniach odpowiednich gremiów SFP. Kandydatury te przedstawione przez SFP, uzyskały aprobatę ministra kultury i sztuki.

Zgodnie z ustaloną wspólnie z SFP nową formułą działania zespołów filmowych, uzyskały one

x/ Patrz "Informator sejmowy" nr 11, cz. II,
str. 59 - 63.

samodzielność programową, kadrową i ekonomiczną. Kadencja zespołów trwa obecnie 4 lata, a nie 3 jak poprzednich.

Podjęcie reformy zespołów filmowych, zaletowane uchwałą Zjazdu SFP, ma na celu zwiększenie ilości produkowanych filmów, ograniczenie kosztów ich wytwarzania oraz polepszenia poziomu artystycznego. Powinna ona przyczynić się do zwiększenia stopnia społecznego przyjęcia polskiego filmu fabularnego oraz lepszego wykorzystania istniejącego potencjału wytwórczego. Reforma zespołów filmowych jest początkiem ogólnej reformy strukturalnej kinematografii.

Został przygotowany projekt zasad organizacyjno-programowych działania zespołów filmowych, który aktualnie jest konsultowany z SFP oraz z zespołami. Projekt ten jest platformą współpracy NZK i środowiska filmowego w dziedzinie realizacji filmów fabularnych.

Do gestii ministra kultury i sztuki zostały zastrzeżone:

- prawo do kierowania filmów fabularnych kinowych do rozpowszechniania,
- prawo weta w stosunku do niektórych scenariuszy, kierowanych przez zespoły do produkcji, które budzą zastrzeżenia z punktu widzenia realizowanej polityki kulturalnej państwa, jakkolwiek natrafiają te sformułowania na pewne sprzeciwy SFP.

Został też przygotowany plan działań, mający na celu opracowanie wszystkich niezbędnych aktów prawnych i ich wprowadzenie w życie, tak aby utrwalić działanie zespołów filmowych w ich nowej formule.

Wszystkie te przedsięwzięcia mają na celu umożliwienie funkcjonowania zespołów filmowych

- od początku ich istnienia - w formule samodzielności programowej i ekonomicznej.

Celem stworzenia organizacyjnych płaszczyzn stałej współpracy resortu ze środowiskiem twórczym w zakresie kształtowania i realizacji polityki kulturalnej państwa, minister kultury i sztuki podpisał z przewodniczącym SFP, odpowiednie porozumienie.

Poza tym porozumieniem przewidziane jest powołanie Rady Filmowej przy ministrze kultury i sztuki. W skład tej Rady wejdą m.in. przedstawiciele twórców filmowych. Na posiedzeniach Rady Filmowej omawiane będą wszystkie podstawowe sprawy związane z działalnością kinematografii i sztuki filmowej.

Do chwili powołania tej Rady, zgodnie z ustaleniami ze SFP jej funkcje wykonywać będzie Rada Zespołów Filmowych. Rada obradować będzie pod przewodnictwem podsekretarza stanu.

Sprawa rozbudowy WFD oraz kontynuowanie prac nad realizacją budowy Warszawskiej Wytwórni Filmów Fabularnych - w związku z niezrealizowaniem postanowień uchwały Rady Ministrów nr 87/75 z dnia 23 maja 1975 r.

Rozwój kinematografii założony uchwałą Rady Ministrów nr 87/75 nie został zrealizowany. W związku z tym Ministerstwo Kultury i Sztuki - Naczelny Zarząd Kinematografii opracowało tezy do zamienionego programu rozwoju kinematografii, warunkowanego m.in. obecnymi realiami gospodarczymi PRL. Tezy te poddane zostaną wszechstronnej dyskusji. W ramach tego programu przewidziane jest rozpatrzenie m.in. budowy Wydziału Techniki Dźwięku

oraz Wydziału Obróbki Taśmy Filmowej w powiązaniu z budową Warszawskiej Wytwórni Filmów Fabularnych. Zbiorcze potrzeby inwestycyjne kinematografii związane z realizacją w/w programu rozwoju kinematografii zostaną przez MKiS przedstawione do decyzji Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w II półroczu 1981 r.

Zgodnie z przyjętymi wcześniej decyzjami kontynuowane są i będą nadal prace nad przygotowaniem dokumentacji projektowej związanej z budową Warszawskiej Wytwórni Filmów Fabularnych.

Sprawa warunków lokalowych TWF "Poltel"

Z informacji Komitetu d/s RiTV - TWF "Poltel" wynika, że 14 kwietnia 1981 r. odbyło się posiedzenie Prezydium Komitetu d/s RiTV poświęcone omówieniu sytuacji TWF "Poltel" we wszystkich aspektach, w tym m.in. poprawy sytuacji lokalowej, ogólnej oraz w budynku na Pl. Powstańców Warszawy.

Ustalenia podjęte przez Prezydium Komitetu d/s RiTV zobowiązały komórki organizacyjne PRiTV do podjęcia starań zmierzających do poprawy warunków pracy oraz warunków funkcjonowania TWF "Poltel".

W chwili obecnej warunki lokalowe TWF "Poltel" nie uległy zmianie.

Sprawa Wytwórni Filmów Oświatowych

Jak wynika z danych statystycznych MKiS -NZK, istotnie w bieżącym roku nastąpiło zmniejszenie ilości produkowanych filmów oświatowych realizowanych przede wszystkim dla potrzeb Ministerstwa Oświaty i Wychowania. Sprawa współpracy w tej dziedzinie była przedmiotem rozmów z Min. Oświaty i Wycho-

wania. Powodem zmniejszenia ilości produkowanych filmów oświatowych nie jest brak potrzeb społecznych na ten gatunek filmowy, lecz wynika to z niewystarczających środków finansowych tak w MOiW jak i NZK /fundusz kinematografii/. Ograniczenie ilości produkowanych filmów oświatowych wynika także z braku możliwości produkowania przez kinematografię kopii filmowych w ilościach postulowanych przez MOiW. Powodem tego stanu rzeczy jest brak wystarczającej ilości dostaw taśmy filmowej z Orwo NRD oraz z kierunku zachodniego /brak dewiz/.

Mimo wysiłków MKiS aby uzyskać zwiększoną dotację z budżetu państwa, Ministerstwo Finansów nie widzi możliwości przyznania większych dotacji na 1981 r., które umożliwiłyby zwiększenie ilości produkowanych filmów oświatowych. Również wysiłki MKiS w sprawie uzyskania odpowiednich środków dewizowych w II obszarze płatniczym na zakup wyposażenia wydziału obróbki taśmy, technik specjalnych i nowoczesnego sprzętu zdjęciowego nie zostały pozytywnie załatwione przez Komisję Planowania przy RM.

W ostatnich dniach przewiduje się także dalsze obniżenie limitów dewizowych w II obszarze płatniczym dla MKiS na 1981 r., które wykluczą możliwość zakupu sprzętu zdjęciowego na 1981 r.

Wniosek Komisji Kultury i Sztuki Sejmu PRL jest w pełni uzasadniony, ale jego realizacja, warunkowana możliwościami finansowymi i dewizowymi państwa, musi z konieczności być odłożona na lata dalsze.

Sprawa wykorzystania mocy produkcyjnej WFF-2 Wrocław

Dla zbadania sytuacji gospodarczej i wykorzystania mocy produkcyjnych WFF-2 Wrocław została powołana przez MKiS odpowiednia Komisja. W skład Komisji weszły wszystkie zainteresowane strony, w tym WFF-2. Komisja przedstawiła ocenę sytuacji oraz wnioski zmierzające do pełniejszego wykorzystania mocy produkcyjnych Wytworni. Sprawa ta wynika przede wszystkim z braku wystarczającej ilości scenariuszy kierowanych do produkcji. Komisja postawiła także wniosek o wyposażenie wydziału obróbki taśmy w sprzęt do obróbki taśmy filmowej barwnej.

Wniosek ten został zatwierdzony do realizacji przez MKiS. Jego realizacja przewidziana jest w 1982 r., tj. z chwilą otrzymania z CSRS odpowiedniej maszyny do obróbki taśmy filmowej.

Sprawa Studia im. Irzykowskiego

W uzgodnieniu z ministrem finansów, minister kultury i sztuki powołał z dniem 1 lipca 1981 r. Studio im. Irzykowskiego. Studio to działać będzie jako - zakład budżetowy w ramach MKiS. Zostały również przydzielone przez MKiS odpowiednie środki finansowe na realizację zadań, założonych planem Studia na II półrocze 1981 r. wygosparowane przez resort z kwoty przyznanej na 1981 r. Młoda kadra filmowców uzyskała zatem możliwość startu zawodowego, zgodnie z postulatami zgłoszonymi przez Koło Młodych przy SFP. W 1981 r. MKiS nie widzi możliwości utworzenia Funduszu Filmowego im. Irzykowskiego. Problem ten będzie roz-

patrzony w 1982 r.

Decyzją MKiS powołany został pełnomocnik szefa kinematografii do współpracy z młodymi filmowcami. Decyzja ta ma na celu ustalenie programu przedsięwzięć i jego realizację tak, aby umożliwić start zawodowy młodym adeptom sztuki filmowej. M. in. ustalona została zasada, że każdy zespół filmowy zatrudni 5 absolwentów szkół filmowych. Nie jest to rozwiązanie pełne, bowiem obecnie w Kole Młodych SFP, zgrupowanych jest ok. 140 absolwentów, którzy nie są zatrudnieni w kinematografii na etatach.

Sprawy sieci kin PRL

Zgodnie z dezyderatem nr 24 Komisji Kultury i Sztuki Sejmu PRL z dnia 31 maja 1979 r., Zjednoczenie Rozpowszechniania Filmów oraz OPRF dokonały inwentaryzacji całej sieci kin PRL. W oparciu o w/w inwentaryzację przygotowany został plan remontów i modernizacji sieci kin oraz plan budowy niezbędnej ilości kin.

Stan sieci kin oraz polityka techniczna związana z działalnością kin była przedmiotem obrad Prezydium Kolegium MKiS w dniu 17.X.1980 r.

Przedstawiony przez ZRF plan przedsięwzięć dotyczących modernizacji sieci kin został przez Prezydium Kolegium MKiS zatwierdzony. Plan ten wymaga realizacji całego szeregu trudnych i złożonych przedsięwzięć i jest podejmowany przez ZRF oraz OPRF

Ażeby sprostać określonym w planowanych przedsięwzięciach zadaniom modernizacyjno-remontowym kin, musi być spełniony podstawowy warunek - zwiększenia środków materialnych

i finansowych na ten cel, do wysokości, pozwalającej nie tylko zahamować postępującą dekapitalizację obiektów, lecz również zapewniającą stały wzrost standardu kin i świadczonych przez nie usług. Rocznie na remonty i modernizację kin powinno się przeznaczać ponad 250 do 300 mln zł przy niezmiennych kosztach budowlanych.

Takie nakłady pozwoliłyby zorganizować własny system służb zaplecзовych budowlano-remontowych, który w zasadniczy sposób uniezależniłby realizację planów i zamierzeń modernizacyjnych i budowlanych w kinach od wykonawstwa obcego. Mimo zabiegów MKiS o zwiększenie dotacji na modernizację i remonty kin, limity na pokrycie strat w roku bieżącym zostały ustalone na poziomie niepokrywającym nawet wzrostu kosztów związanych z podwyżkami płac oraz ich skutkami w kosztach pochodnych - naliczanych od funduszu płac; w konsekwencji tego, trzeba będzie dokonać drastycznych ograniczeń w kosztach, między innymi w nakładach na remonty kin. Niedobór pokrycia straty w 1981 r. wynosić będzie ok. 352 mln zł zakładając, że osiągniemy ogólne wpływy w naszej działalności na poziomie 1980 r.

Rozwiązanie pełne tego i innych problemów MKiS jest możliwe w przypadku zwiększenia udziału Ministerstwa Kultury i Sztuki w podziale dochodu narodowego. Przyznane środki na kulturę są niewystarczające i nie dają możliwości m.in. utrzymania substancji kinowej.

W odniesieniu do sprawy budowy nowych kin, ZRF ma opracowany plan działalności dający możliwość wybudowania ok. 30 nowych kin w terminie do 1990 r. ZFR przygotowało też dokumentację

techniczną na budowę pierwszych kilkunastu kin. Cały plan rozwoju i modernizacji sieci kin PRL będzie stanowił część programu rozwoju kinematografii i będzie przedstawiony w II półroczu 1981 r. do Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, celem uzyskania decyzji w sprawie przydzielenia odpowiednich środków na ten cel.

Sprawa produkcji projektorów filmowych

W wyniku przeprowadzonych rozmów z Łódzkimi Zakładami Kinotechnicznymi w Łodzi podjęta zostanie w latach 1981/1982 modernizacja projektora 35 mm. Przeprowadzone zostaną, zgodnie z dezyderatem Komisji Kultury i Sztuki Sejmu PRL, rozmowy z Ministerstwem Przemysłu Maszynowego w sprawie wykonania przez te Zakłady potrzebnego kinematografii sprzętu kinotechnicznego. Plan potrzeb w zakresie sprzętu kinotechnicznego wynika z przeprowadzonej inwentaryzacji sieci kin i będzie przekazany MPM w I półroczu 1981 r.

Sprawa zakupów filmów z II obszaru płatniczego

Możliwości MKiS pozwoliły na ustalenie na 1981 r. limitu na zakupy filmów z krajów zachodnich w wysokości 2,0 milionów zł dewizowych, wobec potrzeb określonych na 5,0 mln zł dew. Jest to kolejny rok drastycznego zmniejszenia możliwości zakupu tych filmów, które w skali roku dają ok. 1 mliarda zł wpływów za bilety wstępu do kin. Załamanie się frekwencji w kinach, a tym samym wpływów biletowych kin, z powodu niedostatków repertuarowych - pogłębiających się z każdym dniem - spowoduje gwałtowny wzrost strat przedsiębiorstw rozpowszechniania OPRF, co w obecnej sy-

tuacji kryzysowej kraju może doprowadzić do czasowego zawieszenia działalności kin. Taki stan rzeczy jest nie do przyjęcia z uwagi na nieodwracalne skutki i straty w bieżącym życiu społeczno-kulturalnym, jak też w latach następnych.

Niezależnie od katastrofalnych skutków w rozpowszechnianiu, zmniejszenie się wpływów za bilety kinowe ograniczy również wydatnie środki na produkcję filmów, które w zasadniczym stopniu pochodzą z Funduszu Kinematografii - tworzonego z części wpływów z rozpowszechniania filmów.

Dodatkowo MKiS otrzymało informację, że żadne zakupy filmów nie będą realizowane w miesiącu maju i czerwcu br. z powodu braku środków płatniczych dolarowych. W tej krytycznej sytuacji płatniczej państwa, mimo czynionych wysiłków, dezyderat Komisji Kultury i Sztuki nie jest faktycznie realizowany.

Jedyną drogą sfinansowania niezbędnych zakupów repertuaru i taśmy w krajach II-go obszaru płatniczego jest uzyskanie od MHZiGM upoważnienia dla PEiIF "Film Polski" do realizacji najpilniejszych płatności importowych w oparciu o wskazaną część wpływów uzyskiwanych z eksportu polskich filmów. O takie upoważnienie wystąpił Minister Kultury do MHZiGM.

Sprawa zmiany systemu upowszechniania filmów

Zgodnie z postulatem Komisji Kultury i Sztuki Sejmu PRL został powołany zespół roboczy do opracowania projektu nowego systemu rozpowszechniania filmów. Projekt ten będzie przedstawiony m.in. pod dyskusję sejmowej Komisji Kultury i Sztuki, pionu rozpowszechniania filmów oraz twórców filmowych.

Sprawa działalności Polskiej Federacji Dyskusyjnych Klubów Filmowych

Działalność dyskusyjnych klubów filmowych ma szczególne znaczenie w procesie upowszechniania kultury filmowej ze względu na aktywną formę uczestnictwa w odbiorze sztuki filmowej i towarzyszącym jej zjawiskom kulturowym. Są także jedną z najlepszych form edukacji widza a jednocześnie integrują określone grupy ludzi w ruchu społecznym wokół kina.

Trudności programowe dyskusyjnych klubów filmowych powstały w wyniku kryzysu repertuarowego, który pogłębia się z roku na rok, na skutek przyczyn natury ekonomicznej. Zostały zlikwidowane ulgi w zakupie filmów do "puli specjalnej dla DKF-ów". Stąd też jej reaktywowanie, przy coraz bardziej ograniczonych środkach na zakup filmów z II obszaru płatniczego - przy jednoczesnej ciągłej podwyżce cen na te filmy - jest w roku 1981 nierealne. Mimo to prowadzi się dokładną penetrację światowego rynku filmowego i kwalifikuje się filmy do nabycia, w tym dla DKF-ów, by w razie możliwości dokonać ich zakupu.

W tej sytuacji podjęte zostały działania zmierzające do jak najlepszego w obecnych warunkach wykorzystania przez DKF-y repertuaru filmowego, którym aktualnie dysponuje ZRF i FilMOTEKA Polska, a mianowicie:

1. Okręgowe przedsiębiorstwa rozpowszechniania filmów zostały zobowiązane do wypożyczania DKF-om na zasadzie przedpremier wszystkich polskich filmów i filmów zagranicznych, które zostały zakwalifikowane do pokazów w DKF-ach

i kinach studyjnych.

2. DKF mogą wypożyczać filmy we wszystkich OPRF-ach bez względu na rejonizację.
3. Zlecono ŁZWKF wykonanie zestawu kopii polskiej klasyfi filmowej i w miarę pokonywania trudności z taśmą filmową zlecenia te będą sukcesywnie realizowane.
4. FilMOTEKA Polska, mimo ogromnych trudności, w coraz szerszym stopniu udostępnia filmy DKF oraz została zobowiązana do udzielania merytorycznej pomocy w organizacji seminariów filmowych itp.
5. Zaproszono przedstawicieli Polskiej Federacji Dyskusyjnych Klubów Filmowych do udziału w prezydium Filmowej Rady Repertuarowej oraz poszerzono skład Rady Repertuarowej o jej przedstawicieli.

Sprawa FilMOTEKI Polskiej

Sprawa działalności FilMOTEKI Polskiej oraz wniosków z niej wynikających była przedmiotem obrad Kolegium NZK w dniu 10 marca 1981 r. W wyniku tych obrad ustalony został plan przedsięwzięć zapewniających właściwe warunki dla egzystencji i działalności FilMOTEKI. Plan ten przewiduje m. in.:

- przekazanie części pomieszczeń archiwum WFD dla potrzeb FilMOTEKI. Budowa Archiwum WFD będzie ukończona w 1981 r.,
- podjęte zostały starania o zapewnienie zlokalizowania części pomieszczeń archiwum w Centrum Sztuki Współczesnej. Według zamierzeń MKiS, Centrum to ma być zlokalizowane w Pałacu Ujazdowskim,
- podjęte są prace legislacyjne mające na celu nadanie wyższej rangi FilMOTECE Polskiej.

Przedstawiając powyższą informację zdaję sobie sprawę z faktu, że część zgłoszonych postulatów nie może być zrealizowane w 1981 r. z powodu braku możliwości finansowych i dewizowych państwa. Sprawy objęte dezyderatem Komisji Kultury i Sztuki Sejmu PRL będą przedmiotem ciągłej troski resortu kultury i sztuki i rozwiązywane w miarę stworzonych przez państwo możliwości.

Odpowiedź na dezyderaty
uchwalone w dniu
29 kwietnia 1981 r. x/

Minister handlu zagranicznego i gospodarki morskiej w dniu 12 czerwca 1981 r. poinformował w odpowiedzi na dezyderat nr 21:

Podzielam pogląd wyrażony w dezyderacie o dużym znaczeniu Galerii polskiej sztuki współczesnej w Düsseldorfie dla propagandy polskiej kultury i sztuki za granicą.

Niemniej jednak muszę podkreślić, że osiągnięte dotychczas przez Galerię zyski nie pokrywają kosztów jej funkcjonowania. Potwierdziła to przeprowadzona ostatnio przez Główny Inspektorat Kontroli Finansowej Ministerstwa Finansów kontrola spółki "Polintra" /prowadzącej obecnie Galerię/ oraz samej Galerii.

We wnioskach pokontrolnych znalazło się sformułowanie, że "wysokie koszty utrzymania Galerii nie są adekwatne do uzyskiwanych wyników jak i ograniczonych możliwości finansowych spółki "Polintra".

x/ Patrz "Informator sejmowy" nr 12, cz. II,
str. 58 - 59.

Przedstawiona przez "Ars Polonę" propozycja przejęcia prawa do wieczystej dzierżawy budynku Galerii również zakłada jej nierentowność.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że przedsiębiorstwa handlu zagranicznego i ich agendy /spółki/ nie są powołane do tego, aby pokrywać koszty związane z działalnością kulturalną i propagandą kultury i sztuki polskiej. Do tego celu powołane są w kraju inne instytucje i one powinny ponosić wszelkie koszty z tym związane.

W tej sytuacji dalsze prowadzenie Galerii polskiej sztuki współczesnej w Düsseldorfie uzależnione jest od znalezienia sposobu finansowania kosztów jej prowadzenia poza resortem handlu zagranicznego.

Ministerstwo Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej prowadzi z zainteresowanymi rozmowy zmierzające do rozwiązania tego problemu.

Minister przemysłu maszynowego w dniu 22 czerwca 1981 r. poinformował w odpowiedzi na dezyderat nr 22:

Zgłaszane potrzeby udzielenia pomocy w produkcji form do produkcji kaset magnetofonowych tylko przez zakłady resortu przemysłu maszynowego przekraczają 3-krotnie zdolności produkcyjne wyspecjalizowanego w tym zakresie Zakładu - Fabryki Form Metalowych Formet w Bydgoszczy.

Zdolność FFM Formet została rozdysponowana już we wrześniu ubiegłego roku na najpilniejsze zadania uruchomieniowe produkcji rynkowej,

antyimportowej i wynikających z decyzji rządu /np. rozwój akumulatorów, ciągniki rolnicze, igły jednorazowego użytku, chłodziarki, radiomagnetofony, drobny sprzęt gospodarstwa domowego - w tym pomoc dla CZSP, produkcja "S" /.

Awaryjne podjęcie tematu kaset magnetofonowych zostało uwzględnione z resortem chemii dopiero w miesiącu lutym br.

Resort chemii zapotrzebował 4 kompl. obejmujące 27 szt form o łącznej pracochłonności około 50 tys. roboczo-godzin.

Cykl technicznego przygotowania produkcji i wykonania form jak wynika z przeprowadzonej analizy nie pozwala na zakończenie tego tematu w roku bieżącym, nawet przy maksymalnym ograniczeniu potrzeb.

Podjęto decyzję o przyspieszeniu wykonania form kosztem innych odbiorców /Zjednoczenia PREDOM i PREMA/ tak by pierwsze dostawy zabezpieczające ciągłość produkcji kaset magnetofonowych nastąpiły jeszcze w 4 kwartale bieżącego roku.

Zainteresowane zakłady uzgodnią kolejność wykonywania poszczególnych form w zależności od pilności potrzeb.

KOMISJA ZDROWIA I KULTURY FIZYCZNEJ

Odpowiedź na dezyderat
nr 21 uchwalony
w dniu 6 marca 1981 r. x/

Minister administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska w dniu 4 czerwca 1981 r. poinformował:

Zawarte w dezyderacie propozycje dokonania modelowych zmian w systemie zarządzania problematyką kultury fizycznej, sportu i turystyki w urzędach terenowych organów administracji państwowej uwzględnione zostaną w akcie wykonawczym ustalającym organizację urzędów terenowych organów administracji państwowej w oparciu o delegację z opracowywanego projektu ustawy o radach narodowych. Projekt tej ustawy opracowuje zespół działający przy Radzie Państwa.

Dokonywanie jednostkowego przekształcenia dotychczasowych wydziałów kultury fizycznej, sportu i turystyki urzędów wojewódzkich w wojewódzkie komitety kultury fizycznej i turystyki, ze względu na zakładane daleko idące zmiany w strukturze organizacyjnej terenowych organów władzy i administracji państwowej przed zakończeniem rozwiązań kompleksowych projektowaną ustawą - w stosunku tylko do tego wydziału - byłoby moim zdaniem przedwczesne i w chwili obecnej niecelowe.

Pragnę nadmienić, że wydane w 1975 r. przez przewodniczącego byłego Głównego Komitetu

x/ Patrz "Informator sejmowy" nr 11, cz. II,
str. 80 - 81.

Kultury Fizycznej i Turystyki wytyczne dotyczące dostosowania organizacji oraz administracji spraw kultury fizycznej i turystyki do dwustopniowego podziału terytorialnego kraju, stwarzają możliwość powoływania przez terenowe organy administracji państwowej wojewódzkich i gminnych komitetów kultury fizycznej i turystyki jako społecznych zespołów konsultacyjno-doradczych tych organów, zapewniających ściśle współdziałanie ze związkami zawodowymi, organizacjami młodzieżowymi oraz instytucjami i stowarzyszeniami kultury fizycznej i turystyki.

Terenowe organy administracji państwowej z możliwości tej skorzystały w minimalnym stopniu i aktualnie na szczeblu wojewódzkim takie komitety obok funkcjonujących wydziałów istnieją w Tarnobrzegu, Elblądu i Kielcach.

Przyczynę tego stanu rzeczy upatrywać należy w istniejących od 1973 r. wojewódzkich federacjach sportu, które przejęły w części problematykę społecznego charakteru zarządzania sportem.

W odniesieniu do postulatu dotyczącego zlikwidowania wojewódzkich federacji sportu informuję, że działają one na mocy przepisów ustawy o stowarzyszeniach i posiadają osobowość prawną. Główny Komitet Kultury Fizycznej i Sportu w piśmie skierowanym do wojewodów z dnia 10.III. 1981 r. zaprezentował stanowisko, że o dalszym istnieniu lub rozwiązaniu wojewódzkich federacji sportu mogą i powinni zdecydować ich członkowie - okręgowe związki i kluby sportowe, korzystające z samodzielności i samorządności.

Stowarzyszenia te przeprowadzają obecnie kampanię sprawozdawczo-wyborczą, w trakcie której określają swoje stanowisko także co do swego istnienia.